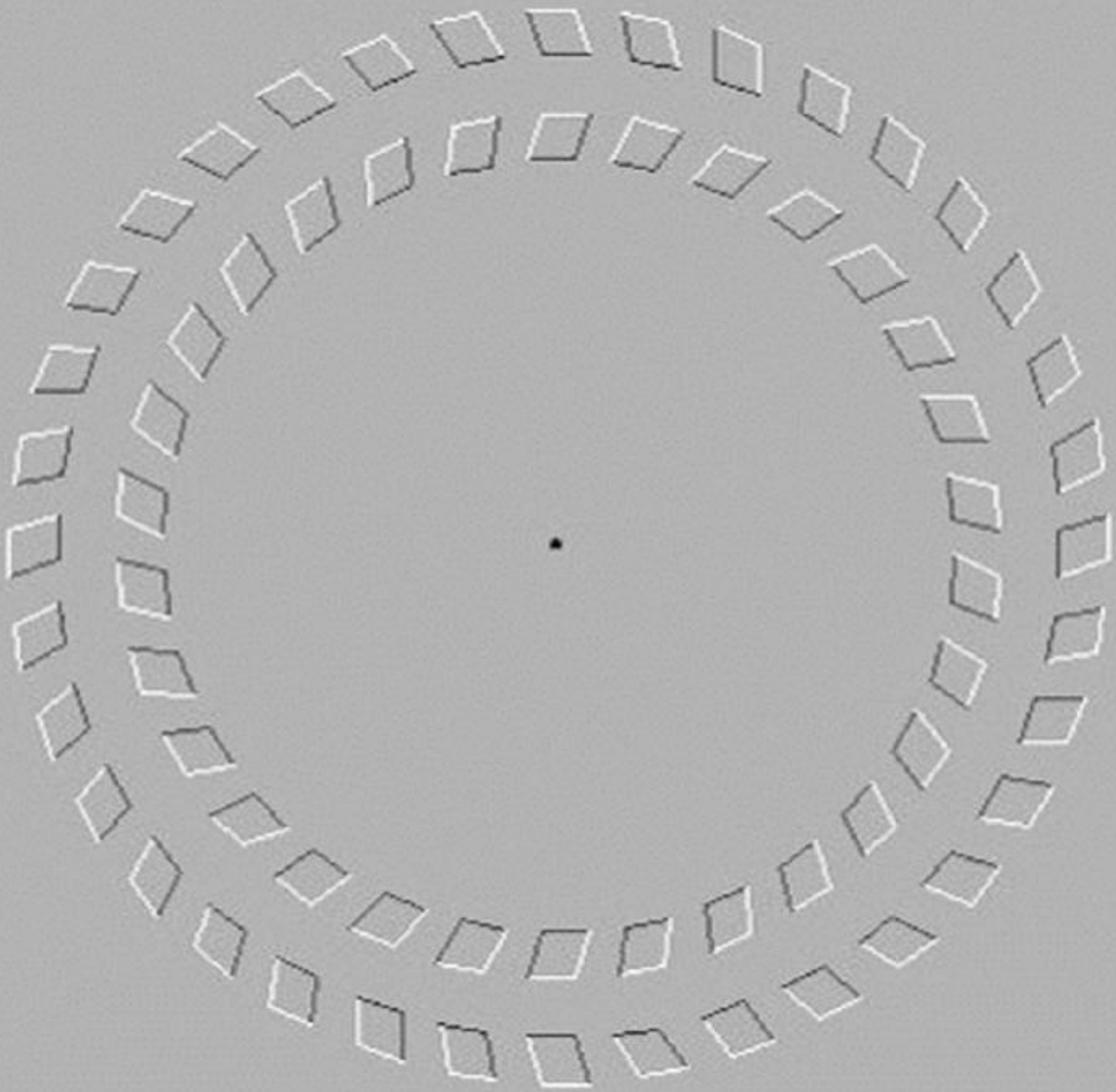

Beyitlerden Seçmeler

HAZIRLAYAN

Yavuz ÇINAR

ÖNSÖZ

İpinle çıktım kuyuya
Kuyuya çıktım ipinle
Dediler, çıkılası değildir kuyu
Karanlıktır, inilir.
İn/dir.
Dedim, nedir ki in?
Mağara, dediler.
Bilgelerine götürdüler.
Bir mağara düşün dostum,dedi
Duvarına gölgeleri yansır hakikatlerin
Gerçek sanırsın.
Ne zaman çıksan dışarı
Görürsün hakikatleri
Güneşi görür söyleyemezsin
Bir mağara düşün dostum yanılgılar ülkesi
Bu yüzden atıyor herkes kendini dışarı
Bu yüzden mi dışarıda hayat?
Bu yüzden mi sergilemek her şeyini güneşin altında ?
Ve hayatı güneşlere taşımak?

Karanlık korkusu bu yüzden mi?
Balkonlar, sokaklar, kalabalıklar...
Bin parçaya bölünmüş gösterişli bedenler
İçeri korkusu mu mahremlerin sergisi?
Özü mağaradan çıkmak olan bir medeniyet düşün
Bir mağara düşün dostum
Bir Hira düşün
Öyle bir mağaraya gir ki
Gölge olduğunu gösterebilir sana dışardakilerin
Ve öğretsin sana
Merhamet olduğunu karanlıkların
Bil ki bazen görmek için örtmek gerekir
Bazen örtünmek gerekir korkmamak için
Bakmak gerekir bazen
Sırtını güneşe çevirip girmek ıssız mağaralara
Zirvesine çıktığın dağları alt ettim sanma
Mağaralarına in
Merhamet'e sığın Rahman'ın
Bir çocuk gördüm dostum annesini yitirmiş
Bir kadın su verirken bir cana
Bir yolcu gördüm dostum
Yörüngesi şaşırmış

Bir gemi gördüm yaklaşmazken limana
Bir nebi gördüm dostum yetim başı okşarken
Bir nebi
Cennetle müjdelerken
Yörüngeyi taşıdı yolcunun ayağına
Gemiye liman yaptı denizin ortasına
Dediler, imkansızdır denizi liman yapmak
Bir mağara var dostum
Karanlığı aydınlık
Aydınlık mı? dediler
O tam bizim işimiz
Güneşten gelir bize ekmeğimiz, aşımız
Aydınlanma istersen yoktur bizim eşimiz
Bir bilge var şu dağda yüreğimiz başımız
Görmek istiyorsan ışığa sığın
Güneşi al arkana aydınlansın önlerin
Mağarandan çık
Gözünü kullan
Yine de bil
Bir ateştir aydınlık
Bil yine de dedi bilge
Bir ateştir aydınlık

Bu yüzden mi bu güneş?
Bu yüzden mi bu sahil?
Bu yüzden mi yakıyor geceri aydınlık
Azalıyor yıldızlar karardıkça geceler
Bu yüzden mi benziyor silahlar güneşe?
Çözölmüş beyin gibi çıkıyor gökyüzüne
Bu yüzden mi gözlerim yüreklerimden üstün?
Bu yüzden mi bilincim kulaklarıma küskün?
Bir medeniyet düşün dostum
Aklı fikri göz olan
Bir kulaktı oysa karanlıkları gören
Bir vahiy bir ses
Bir elçiyi dinledim merhametten bir halka
Etrafında çevrilmiş anlatıyordu bir halka
Bir nebi dinledim dostum
Sözü yıldız parçalar
Dinledikçe gönlümde birleşiyor parçalar
Bir nebi gördüm dostum
Bir çocuk taşıyordu sonsuz secdelerinde
Merhamet taşıyordu
Taşımak mı? dediler
O işi bize bırak

Deniz bize deredir
Yakındır bize ırak
Taşımakla kuruldu bu belde bu saltanat
Bir şair var orada
Her kelimesi sanat
Dedi,bak şu tepeye kanat yüklü insanlar
Dedim,nedir ki bunlar neden kanatları var
Dedi, bazısı var kanatla uçayım der
Gökyüzüne varayım bulut olsun bana yer
Dedim, uçmak için değil mi bu kanatlar
Dedi ,uçası değil acınası insanlar
Dedi, onlar hayatta aşağı düşecekler
Unutma her düşenin mutlaka kanadı var
Dedim ki, her birimiz düşesi değil miyiz?
Öyle buyurdu şair susası değil miyiz?
Bu yüzden mi bu düşüş, bu çöküntü, bu uçuş?
Kanatlarımız var da uçmaya mı çalıştık?
Ya da düşmek bitmezken kanada mı alıştık?
Gözlerimiz bundan mı her daim yukarılarda?
Uçamaya çalışırken kırıldı kanadımız
Bu yüzden mi uçaklar, füzeler, salıncaklar?
Bu yüzden mi bulutlar, ulaşılmaz umutlar?

Bir medeniyet düşün dostum düşmeyi uçmak sanan
Bir kanat düşün dostum düşmek için olmayan
Bir kanat düşün dostum alemleri kapsayan.
Dostum
Bir rahmet düşün
Bir kanat
Bir ufuk
Bir kanat nasıl tutar düşmeyi diye sorma
Düşmek mekanda olur
Bunu mekana yorma
Bir nebi düşün dostum
Mekanı zaman kılan
Bir düşüş düşün dostum
Zaman içinde olan
Bir düşüş düşün dostum
Zamanda uçmak olan
Mekan zaman, dediler
Anahtarı bizdedir
Dünyayı biz küçülttük
Zaman elimizdedir
Bilgeleri şairi artık geçmişte bırak
Zaman senin zamanın

Sadece kendine bak
Kendime baktım şimdi
Kılılmış bir çift kanat
İster düşlere uyan
İstersen gerçeğe yat
Bir düşüş düştü alem
Ayrıldık sandı Senden
Sen gelince gül oldu
Gül oldu güller senden
Şimdi ipinle çıktım kuyuya
Kuyuya çıktım ipinle
Ve burası kuyu değilse?
Ve bu çıkış inişse?
Ve bu ip Seninse?
İstersen beni burda bırak
Burda ne düşmek, ne kalkmak
Ne mağara, ne uçmak
Ne kanat çırpışı
Ne durmak için zahmet
Her şey düşer gibiyken
Mağaranın dışına
Yalnız Seni düşünmek...

Seni düşünmek Rahmet...
Merhamet Peygamberi...

BEYİT NEDİR?

Kelime kök anlamı ev, hane, yuva'dır.

- Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası.
- (Geniş anlamıyla)çift dizeli olarak düzenlenen bir koşuğun her dize çifti.
- (Dar anlamıyla)tara anlam veren ve iki dizeden meydana gelen koşuk.

İki mısradan meydana gelen nazım birimidir.Aynı vezinde iki mısradan teşekkür eden sözdür.Batı edebiyatında beyite *kuple* denir.Divan edebiyatının temel nazım birimidir.Beyit, aynı vezinde olan ve birbiri peşinden gelen iki mısradır.Divan şiiri beyitleri meydana getirecek kafiyelerle ikişer mısra söyleyebilmek esasına dayanır.Beyit sistemini esas alan divan şiirinde beyitlerin şiirden bağımsız ve kendi içinde anlam bütünlüğü olan parçalar şeklinde düşünülmesi şiirlerde konu bütünlüğünün olması aranmamıştır.Divan

edebiyatındaki bu şiir anlayışı bizde “*Edebiyat-i Cedide*” ile değişmeye başlamıştır. Anlamın bir beyitte tamamlanmasının şart olmadığı sonraki beyitte, geçebileceği hakkındaki örnekler edebiyatı cedidecilerle beraber başlamıştır. Böylece bir şiirde tüm mısraların aynı konuyu tamamlayacak şekilde olması ve şiirde konu bütünlüğü sağlanması esası ortaya çıkmıştır.

Divan edebiyatında, bir beyitteki iki dize kendi içinde iki parçaya ayrılır.

- Birinci dizenin ilk parçasına *sadr*, son parçasına *aruz* yada *hard* denir.
- İkinci dizenin ilk parçası *ibtida*, son parçası *acz* yada *dard* denir.

Sadr ile aruz ibtida ile acz arasında kalan bölüm *haşv* olarak isimlendirilir. Uyaklı bir beyite “*beyt-imusarra*” uyaksız olanlara “*ferd*” ya da “*müfred*” denir. Musarra beyit ilk beyit olursa *matla beyiti* olur.

Beni candan usandırdı cefadan yar usanmaz mı?

Felekler yandı ahımdan muradım sem i yanmaz mı?

Fuzuli'nin bu beyiti hem musarra hemde gazalinin ilk beyiti olan matladır. Musarra beyiti benler arasın da bulunabilir, buna da *vasıta beyti* denir.

Divanda *müfredler müfredat* adıyla ayrı bir bölümde toplanır. Uyaklı beyitlerin olduğu bu bölüme de "*metali*" denir.

Örnek beyit:

Biz bülbül-i muhrik-dem-i şekva-yı frakız
Ateş kesilür geçse saba gül-senimizden

İkinci selim

Beyit, kafiyeyle iki mısradan meydana gelirse "*beyt-i musarra*" bir gazelin en seçme beyiti olursa "*beyt-ül gazel*" bir kasidenin en güzel beyiti olursa "*bey-ül kaside*" içinde şairin adının yada mahlasının bulunduğu beyitse "*tac beyit*" bir kasidenin yada gazelin ilk beyiti "*makta*" adını alır.

Manası diğer bir beyit ile tamamlanan beyit ise "*beyti merhun*" denir.

Kasidelerde şairin adının geğtiği beyte “*tac beyit*”
gazelerde şairin adının geğtiği beyte “*makta beyit*” denir

BEYİTLERDEN SEÇMELER

*Yoluna cânâ revân etsem gerek cânım dedim
Yüzüme bin hışm ile baktı dedi cânın mı var.
Zâtî*

**Ey sevgili senin yoluna canımı vermeli, sana
kurban olmalıyım, dedim.
Yüzüme öfke ile baktı senin canında mı var diye
söylendi.**

*Ne çâre var ki firâkunla eglenem bir dem
Ne tâli 'üm meded eyler visâle fırsat olur.
Nefî*

**Ne senin ayrılığın yüzünden bir an oturup
kalmanın çaresi var.
Ne de talihim yardım eder de sana kavuşma
fırsatı bulabilirim.**

*Ey dil hele âlemde bir âdem yoğ imiş
Var ise de ehl-i dile mahrem yoğ imiş
Gam çekme hakikatte eğer arif isen
Farz eyle ki el'ân yine âlem yoğ imiş
Nefî*

**Ey gönül, bu âlemde bir insan yok imiş,
Var ise de, gönül ehline sırdaş yok imiş,
Eğer gerçekten arif isen, gam çekme,**

Farz eyle ki, şimdi yine âlem yok imiş.

*Eczâmızı hep rik-i beyâban-ı gam etsek
Cânâne giden nâme-i hicrana dökülsek*

(Bedenimizi gam çöllerinin kumu haline getirip, sevgiliye giden ayrılık mektubunun üzerine dökülsek.)

Türk şiirinde hasreti bu kadar güzel ifade eden başka bir beyit yoktur diyebiliriz. Beyâban, çöl demektir. Çöl kumu çok ince olur. Burada bedenin zerrelere ayrılması ile kumların sayısı arasında münasebet kurulmuştur. Eskiden yazıların mürekkebinin kurutmak için üzerine rik veya rih denilen ince bir kum dökerler, bu kum mürekkebin fazlasını emince ona üfürür ve el ile silkelerlerdi. Şair, sevgiliye kavuşabilmek için, bedenini böyle ince bir kum tanesi haline getiriyor, onu sevgiliye giden ayrılık mektubunun üzerine döküyorlar, sonra silkeliyorlar, bu mektup sevgiliye ulaşıyor, sevgili mektubu eline alınca şair sevgiliye kavuşmuş oluyor.

**sanma şâhum__herkesi sen__*sadıkâne*__yâr olur
herkesi sen__*dost mu sandın*__*belki ol*__ağyâr olur.
*sadıkâne*__*belki ol*__*âlemde*__serdâr olur
yâr olur__*ağyâr olur*__*serdâr olur*__dîldâr olur
YAVUZ SULTAN SELİM**

Yavuz Sultan Selim'in bu şiirinde şiir soldan sağa okunduğu gibi sırasıyla birinci mısradan itibaren,bölünmüş kelimeleri alt alta getirdiğimizde yine anlam bütünlüğü bozulmadan şiir bütünlük içinde yukarıdan aşağı da sırasıyla aynen okunmuş olur.Divan şiirinin ilk örneğidir.

Ey Gönül! Bir ela göze bakar yanarsın, o bir hayaldir gerçek sanırsın; bir al yanağı öper doyarsın, o bir topraktır mahbub sanırsın; bir sarı saç okşar kanarsın, o bir gölgedir varlık sanırsın.

*Eyitti ol perî bir düşüne girüren bir şeb
Sevincimden nice yıllar geçipdür görmedim uyhu
Zatî*

O peri gibi güzel sevgili bir gün bana "Bir gece rüyana gireceğim" dedi.

Nice yıllar geçiyor ki bu iyi haberre sevincimden bir türlü gözüme uyku girmiyor.

*Ey dilber-i rânâ;
Âşık olmuştur güneş ey dilber-i ra'na sana
Dolanır dünyâyı hergiz bulamaz hem-tâ sana...*
NECATİ BEY

**Ey sevgili...Güneş sana aşık olmuştur...Acaba
senin bir benzerini bulabililir miyim diye
dünyayı dolaşmaktadır...senin bir eşin benzerin
olmadığı için de dünyanın etrafında sürekli
dolanmaktadır.**

İstemem artık ışık, rayiha, renk alemini,
Koklamam yosma karanfille,güzel yasemini.
Beni bir lahza müsait bulamaz idlale,
Ne beyaz bakire zambak,ne ateşten lale.
Beklemem fecrini leylaklar açan nisanın,
Özlemem vaktini dağ dağ kızaran erguvanının.
Her sabah başka bahar olsa da ben uslandım,
Uğramam bahçelerin semtine gülden yandım.

*Kaşın üzre târ-ı mûyinle cebinin gördüler
Nurdan kandil asılmış sandılar mihrâbda
Bâki*

**Kaşının üstüne düşmüş saçlarının telini ve
alınını görenler sanki mihraba nurdan bir
kandil asılmış sanırlar.**

*Cânân ise matlûb tama'candan kes
Matlûb ise can ümîd cânandan kes
Can sevmek ile müyesser olmaz cânan
Ya bundan ümîd yâ tama'ondan kes
FUZÛLÎ*

*Zamân o gül gibi gül görmemiş zamân olalı
Gülün güzelliği dillerde dâstân olalı
Ne serve bakmadadır şimdi gözlerim ne güle
O şîvekâr bu kaamette nev-civân olalı*

*Ya şevk içinde harab ol, ya aşk içinde gönül!
Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahud gül*
Y K B

*Demen kim adli yok yâ zulmü çok her hâl ile olsa
Gönül tahtına andan özge sultân olmasın yâ Rab
Fuzûlî*

**Adaletsiz oluşuna, zalimliğine, şuna buna
bakılmasın**

**Allahım, gönül tahtıma ondan başkası sultan
olmasın**

**Mecnun gibi:) Hani bir hikaye vardır ya: Kays
Leyla'nın babasının yanında çalışıyor Leyla da
nazlı nazlı Mecnun'un olduğu yerde yemek
dağıtıyormuş. Herkese bol bol yemek dağıtıp
Kays'ın çanağına sadece 'tın' diye nazlı ve işveli
bir şekilde vurmuş. Kays çıldırmış sevincinden.
Oynatmış aklını. Herkes demiş ki, 'sen
hakikaten delisin. Senin adın Mecnun olsun.
Sevseydi sana da bol yemek koyardı.' Kays
cevap vermiş : 'Bana da sizin gibi mi
davransaydı?'**

*

*

*

GÜL LÜTFUNDAN ŞU SİNEME HAR DÜŞER

**Avuçlarımdan yere inci inci zâr düşer
Kudretle alınma bir uzun intizar düşer**

**Hüsnünün karşısında bülbül olamadım da
Yine de gül lütfûndan şu sineme hâr düşer**

**Ben hâlâ yanıyorum, gönül unutmadı ki
Nitekim nisyânın kalktığı yere nar düşer**

**Pay etmiş adaletle güya canan zamanı
Bilmem neden hep bana uzun sonbahar düşer**

**Vuslat ümidi bile gençleşmeme yeterken,
Bir lahzalık fîrakla gönlüm ihtiyar düşer**

**Kelime yârla başlar, hece müdamdır yârla
Ve cümlelerin sonuna nokta gibi, yâr düşer**

**Bir baktın ki sevgili parçaladın kalbimi
Sanırsın sinem üstüne şak-ı Zülfikâr düşer**

**Ey kalkanı hâr, ölme ne olur başka yerde,
Sinem kabristanında sana da mezar düşer**

**Çarhı almış figânım, ay utanıp saklanır
Derdime sema ağlar, tek tek yıldızlar düşer**

**Çözdüğün zaman hani zülfün dudak бүker ya
Kalbimin en sıcak noktasına kar düşer**

**Sual ederler benden “Seviyor musun hâlâ?”
Dudağımdan cevaben sükûtle ikrar düşer**

Mustafa TANRIKULU

*Şimdilik, hüsnü sana aşkı bana vermişler,
Ariyettir bunlar cana, ne senindir ne benim...*
LA EDİRİ

**EY SEVGİLİ, şimdilik aşk bana güzellik ise
sana nasip olmuş,
Ama bunlar bize ödünçtür, ne güzellik senindir
ne de aşk benim.**

*Her hâr ile sen sohbet edersin dün ü gün ben
Derdin ederim mûnis-i can yandım elinden
Ahmed Paşa*

**Sen gece gündüz her rakiple sohbet edersin,
Bense derdini can dostu edinirim;yandım
elinden.**

*Âşık u ma'şûka benzer âsmân ile zemîn
Kim biri ağlayınca birisi handân olur...*
AHMED PAŞA

**Aşık gökyüzüne benzer, ma'suk(sevgili) ise
yeryüzüne.
Biri ağlayınca diğeri güler.**

*Mihrim artar dil-i sengînini yâd etmek ile
Kim binâ muhkem olur seng ile bünyâd edicek*
Ahmed Paşa

**Senin taş kalbini hatırladığım zaman sevgim
artar,
Binanın temelini taş ile yapınca, bina sağlam
olur.**

*Cihânı ten dilerem ben ki oduna yanam
Bu varlıkta yanarsam oduna kem yanaram*
Kadı Burhaneddin

**Bütün dünyanın bedenim olmasını ,o bedenle
senin aşkına yanmayı dilerim.Çünkü bu
bedenimle -kendi bedenimle -yanarsam senin
ateşine gerektiği gibi yanmamış olurum.**

*İftirâkınla efendim bende tâkat kalmadı,
Yah-pâre oldu bu dil aşkda muhabbet kalmadı,
Şol kadar ağlatdı ben bîçâreyi hükm-i kazâ,
Giryeden hiç hazret-i Ya'kûba nevbet kalmadı.*
Sultan Ahmed

Efendim! Ayrılığın yüzünden bende zerre kadar güç ve takat kalmadı. Gönül, onca aşk ateşiyle bir buz parçası kesildi de (eyvah) aşktaki sevgi eriyip gitti. Alın yazım, zavallı beni öylesine ağlattı ki; akıttığım göz yaşlarından dolayı Yusuf'u için ağlayan Hz. Yakub, gözlerinden elemi ve hasretini akıtmaya bir türlü fırsat bulamadı.

Derdin kendindedir bilmiyorsun, derman yine sendedir görmüyorsun, içine koca bir alem yerleştirilmiş; sen hala kendini küçük bir şey zannediyorsun. Hz. Ali (as)

*Bağrımı doğrar firakın hârı ey cennet gülü
Nev-bahar olsun gül olsun arada har olmasın*
Nesimî

*Ey Yâr!.. Sen ki bana derdi derman edersin,
Şimdi 'çekil önümden' diye ferman edersin,
Senin o yüzün gönlümün kiblesi olmuş bir kez,*

Ne yapsın? Kible mi değiştirsın bu can, dersin....
ÖMER HAYYAM

**Ey cennet gülü, ayrılığın dikenini bağrımı
parçalar,
İlkbahar olsun, gül olsun, ama arada diken
olmasın.**

*Bir lebi gonca yüzü gülzâr dersin işte sen
Hâr-ı gâmda andelib-i zâr dersin işte ben
Bâkî*

**Dudağı gül goncası, yüzü gül bahçesi bir güzel
görmek isteyen sana baksın
Bağrına gam dikenini saplanmış, feryad eden
bûlbûl görmek isteyen bana baksın!**

*Çeşmem andem ki zi şovk-i tu nihed ser be lahd
Tâ dem-i subh-i kıyâmet nigerân hâhed bûd
HÂFİZ-İ ŞİRÂZÎ*

**Senin arzulararak mezara giren gözlerim;
Kıyamet sabahına kadar açık kalacak, seni
arayacak.**

*Sürdü Mecnûn nevbetin şimdi benim rüsvâ-yı aşk
Dogru dirler her zamân bir âşıkun devrânıdır...*
FUZULÎ

**Mecnun nöbetini bitirdi, şimdi aşktan rezil olan
benim,
Doğru derler; her devirde bir aşık hükmünü
sürer**

*Dil mübtelâ-yı derddür ammâ belâ degül
Dil-dâr hâl-i zârumı sormaz belâ budur...*
SEHABÎ

**Gönül derde tutulmuştur, ama bu bela değildir,
Sevgili bu dermansız halimi sormaz, asıl bela
budur.**

*Gönüller murgı konmakdan eğilmiş
Nihâl-i tâzedür ol iki ebrû*
Nakşî

**Sevgilinin kaşları iki taze fidandır,
Gönül kuşları konduğu için eğilmiştir.**

*Sabr it cefâ-yı yâre ki şart-ı vefâ budur
Cân ile derdin iste ki ayn-ı devâ budur*
Sehâbî

**Sevgilinin eziyetlerine sabır göster ki, vefa şartı
budur,
Can ile derdini iste ki; devanın kendisi budur.**

*Uşşak ten ü habîb cândur
Ten zahir ü tende cân nihândur.*
Fuzulî

Âşıklar ten; sevgili ise candır...
Ten görünür; can ise tenin içinde gizli olandır.

*Esîr-i derd-i ışk u mest-i câm-ı hüsn çoh ammâ
Bizüz meşhûr olan Leylî sana Mecnûn mana dirler*
Fuzûlî

**Aşk derdinin esiri ve güzellik kadehinin sarhoşu
çoktur amma,
Meşhur olan biziz, Leyla sana Mecnun bana
derler.**

*Kalem yanar oda yazılsa ger beyân-ı firâk
Ya nice şerh olasın yâra dâstân-ı firâk*
Cem Sultan

**Ayrılık destanını sevgiliye nasıl açıklayacaksın?
Ayrılığın izâhı yazılacak olsa, kalem ayrılığın
ateşinden yanar.**

*Bir hayâl ola meger gördüğümüz yoksa nigâr
Mutlaka hâtıra gelmez ki gele yanımıza.*
Fuzûlî

**Bu gördüğümüz bir hayal olmalı.
Yoksa bizim yanımıza gelmek onun hatırına
bile gelmezdi.**

*Cihânda âdem olan bî-gam olmaz
Anunçün bî-gam olan âdem olmaz
Necâti Beg*

**Dünyada insan olan gamsız olmaz,
Onun için gamsız olan insan olmaz.**

*Mubtelâ-yı aşk olan elbette cânanın arar
Böyledir kânun-ı Hakk derd ehli dermânın arar
Leskofçalı Galip*

**Aşka tutulmuş olan kişi elbette sevgilisini arar,
Allah'ın kanunu böyledir, derdi olan dermanını
arar.**

*Sühan-ı bîhudedden hoş gelür âvâz-ı horûs
Bârî ma'nâsını bilmez ise hengâmı bilür
Nâbî*

**Horozun ötüşü boş sözden daha hoştur,
Manasını bilmese de, bari öteceği zamanı bilir.**

*Cânân mahallesinde ne dil kim gedâ degül
Milk-i cihâna mâlikise pâdişâ degül*

Adni

**Sevgilinin mahallesinde dilenci olmayan gönül,
Bütün dünyanın mülküne sahip olsa da padişah
değildir.**

*Sevdiğin kimdir bana göster dese ol mâh-rû
Destine sad-şerm ile sunsam hemân âyîneyi*
Nazîm

**O ay yüzlü, sevdiğin kimdir bana göster dese;
Yüzlerce utanç ile hemen eline versem aynayı.**

*Ten fanidir, can ölmez
Çün, gitti geri gelmez
Ölür ise ten ölür
Canlar ölesi değil...*
Yunus Emre

*Yüzün gördükçe çeşmüm ağlamaz kim
Güneş dokındığı yerde nem olmaz*
Cem Sultan

**Yüzünü gördüğümde gözlerimden yaş gelmez,
Çünkü güneş vuran yerde nem olmaz.**

*Gel hakiki ışkî örgen şem ile pervaneden
Bülbülün ışkî mecazidür ü hem çok sözlüdür*
Muhibbî

**Gel gerçek aşkı mum ile kelebekten öğren ki,
Bülbülün aşkı mecazidir hemde gereksiz
konuşur.**

*Yârdın ayrı gönül mülki durur sultânı yok
Mülk kim sultânı yok cismi durur kim cânı yok
Ali Şîr Nevaî*

**Sevgiliden ayrı olan gönül, sultanı olmayan ülke
gibidir,
Sultanı olmayan bir ülke ise, canı olmayan bir
cisimdir.**

*Akl yâr olsaydı terk-i aşk-ı yâr etmez m'idüm,
İhtiyâr olsaydı râhat ihtiyâr etmez m'idüm.
Fuzûlî*

**Akıl bana yar olsaydı yarin aşkını terk
etmezmiydim,
İradem elimde olsaydı hiç rahat etmeye karar
vermezmiydim.**

*Yazdılar ıskun sicilini ezel Ferhâd u Kays
Bana irişdi çü nevbet ben de imza eyledüm
Muhibbî*

**Aşkın sicil defterini önce Ferhad ile Mecnun
yazdılar,
Şimdi nöbet sırası bana geldi, imzamı atarak
devraldım.**

*Sen hilâl ebrûdan ayru ıyd mâtemdir bana
Kimse bayram eylemez çün kim görünmeye hilâl
Aşkî*

**Sen hilal kaşlıdan ayrı iken bayram bana
matemdir,
Çünkü hilal görünmezse kimse bayram
yapmaz.**

*Cânâna cân olan bilmez cânının kıymetini,
Cânân da bilmez cânına cân olanın kıymetini.
Cem Sultan*

**Sevgiliye can olan, kendi canının kıymetini
bilmez,
Sevgili de, canına can olanın kıymetini bilmez.**

*Didiler zülfini vir Mısr ile Şâmı virelüm,
Virmeyem bir kılın anun kamu mülk-i Aceme.
Karamanlı Aynî*

**Sevgilinin zülfünü ver, Mısır ile Şam"ı verelim
dediler,
Onun saçının bir kılını, İran topraklarının
tamamına vermem !**

*Tâketim tâk oldu gemden keçdi ömrüm hah ile,
Derdime derman ne dersiz neyleyim yoldaşlar?
Nesîmî*

**Gamdan gücüm tükendi, ömrüm ah ile geçti.
Derdime derman söyleyin, ne yapayım
yoldaşlar?**

**Gülün derdi bülbüldendir, bülbüle sorsan
güldendir.
Ne güldendir ne bülbüldendir, asıl dert
gönüldendir...**

**Gel gel beri kim savm u salâtın kazâsı var
Sensiz geçen zaman-ı hayâtın kazâsı yoh
Nesimi**

**Ben umardım ki seni yâr-ı vefâ-dâr olasın
Ne bileydin ki seni böyle cefâ-kâr olasın
Hele sen kaaide-î cevride eksik komadın
Dostluk hakkı ise ancağ ola var olasın
Reh-i âşkında neler çektüğüm ey dost benim**

Bilesin bir gün ola aşka giriftâr olasın
Sözüme uymadın ey asılası dil dilerim
Ser-i zülfüne anın âhiri ber-dâr olasın
Sen ki cân gül-şeninin bi gül-i nev-restesisin
Ne revâdır bu ki her hâr ü hasa yâr olasın
MIHRI HATUN

*Aşîyan-i mürğ-i dil zülf-i perişanındadır
Kanda olsam ey peri gönlüm senin yanındadır
Ey gönül! Aşk aşıkların işidir.
Subha dek hiç kimsenin şem'in fîrûzân eylemez
Bî-vefâ dünyâ eğer ben bildiğim dünyâ ise
Nef'î*

**Bu vefasız dünya eğer benim bildiğim dünya ise
Tabî odur- kimseyi ilânihâye sevindirmez.
Mumu sabaha kadar yanmaz kimsenin.**

*Fakruma bakma şehâ eyleme tahkîr beni
Kul fakîr ise ne var yaradan Allâh ganî
Semâ'î*

**Ey sultanım, fakirliğime bakıp beni küçük
görme,
Kul fakir ise ne olur, yaratan Allah zengin...**

*Sen mana yar ol ki könlüm ol dahi yar istemez
Könlümin dildarı sensen özge dil-dar istemez
Nesimî*

**Sen bana yar ol, gönlüm başka yar istemez,
Gönlümün hakimi sensin, başka sevgili istemez.**

*Sana ne gam ki benüm gibi durur cümle sana
Gam banadır ki seniün gibi değil kimse bana
Cem Sultan*

**Senin için dert değil, çünkü herkes sana benim gibidir,
Asıl dert banadır, çünkü kimse bana senin gibi değildir.**

*Derd-i ışkun zerrece kılmadılar dermânını
Âlem içre niçeler Lokmân u Eflâtun olup
Taşlıcalı Yahya*

**Alem içinde nice Lokman Hekim'ler,
Eflatun'lar var ama;
Aşk derdine, zerre kadar derman bulamadılar...**

*Âşık u ma'sûka benzer âsmân ile zemîn
Kim biri ağladuğınca birisi handân olur
Ahmed*

**Yer ile gök, sevenle sevilene benzer,
Biri ağladıkça diğeri güler...**

*Âşık-ı sâdıkda dil birdir olur mu yâr iki
Hangi taht üstünde mümkündür hünkâr iki
Ahmed Paşa*

**Sadık olan aşıkta gönül birdir, nasıl olur iki
yâr?
Bir tahtta iki padişah olması mümkün müdür?**

*Didüm vasluna niçün cân dilersün
Didi kim ıyddur kurbânsuz olmaz
Celilî*

**Dedim sana kavuşmak için neden can istersin,
Dedi ki; bayramdır, kurbandsız olmaz.**

*Ahvâl-i perîşânımı söylersem o yâra
Dir ki şu'arâ sözleri hep böyle yalandır
Râ'if*

**O sevgiliye perişan halimi söylesem,
Der ki, şair sözleri hep böyle yalandır.**

*Efendimsin cihanda itibarım varsa sendendir
Meyân-âşıkânda iştihârım varsa sendendir
Şeyh Galib*

**Sen efendimsin dünyada saygınlığım varsa
sendendir,
Aşıklar arasında bir şöhretim varsa, bu da
sendendir.**

*Âlimleri irfan sahib eden üç harf ile beş noktadır
(قشع)
Mü'minleri duhûlû cennet eyleyen beş harf ile üç
noktadır (نامي ا)
Yunus Emre*

**Alimleri irfan sahibi eden, üç harf ile beş
noktadır (aşk),
Müminleri cennete sokan, beş harf ile üç
noktadır (iman).**

*Ehl-i dünyâ kim cihân zevkın demâdem sandılar
Veh ki bu mâtem-serâyı cây-ı hürrem sandılar
Rahmî*

**Dünyaya düşkün olanlar, buradaki zevki
devamlı sandılar,
Yazıktır ki; matem evini düğün evi sanıp
aldandılar.**

*Taşlar yedirdi nan yerine bir zaman felek
Nan verdi şimdi ah ki dendâne kalmadı
Ziyâ Paşa*

**Felek bir zamanlar ekmek yerine taşlar yedirdi,
Şimdi ekmek verdi ama, ah ki ağızda diş
kalmadı.**

*Sanman taleb-i devlet üi câh etmeğe geldik
Biz âleme bir yâr için âh etmeğe geldik
Yenişehirli Avnî Bey*

**Makam ve mevki için geldiğimizi sanmayınız,
Biz bu âleme, bir Yâr için âh etmeğe geldik**

*Zâlimlere mehl olmasa matlûb-ı ilâhî
Bir demde yıkar âlemi mazlûmların âhı
Sırrı Paşa*

**Allahın takdir ettiği zamana kadar zalimlere
mühlet olmasaydı,
Zulme uğrayanların ettiği ahlar, âlemi bir anda
yıkardı.**

*Her kesî bir kimseyi idindi âlemde kesî
Kimsenem sensin menüm iy kimsesüzler kimsesi*

**Herkes âlemde bir kişiyi kimsesi edindi,
Benim kimsem sensin, ey kimsesizler kimsesi...**

*Hak müyesser ede ferhunde hilâlin bir dahi
Kim bile kime nasîb ola visalin bir dahi
Aşkî*

**Allah mubarek hilalini görmeyi, bir daha nasib
etsin,
Sana tekrar kavuşmanın kime nasip olacağını
kim bilir.**

*Mirât-ı ruhunda nazar itdüm kederün yok
Cânum gibi sevdüm seni cânâ haberün yok
Râcih Ahmed Bâdî*

**Yanağının aynasına baktım, hiç bulanıklık yok,
Ey sevgili, seni canım gibi sevdim haberin yok.**

*Etme âr öğren oku ehlinden
Her şeyin ilmi güzel cehlinden
Nabî*

**Utanma, oku öğren ehlinden,
Her şeyin ilmi güzeldir, cahilliğinden.**

*Firkâtın derdinden ey cân yüregim kan oldu gel
Gözlerim yaşı cihânı dutdu tufân oldu gel
Nefi*

**Ey can sevgili, ayrılığının derdinden yüreğim
kan oldu, gel
Gözlerimin yaşı cihânı doldurdu, tufân oldu gel**

*Ben bilmez idim gizli ayân hep Sen imişsin
Tenlerde vü cânlarda nihân hep Sen imişsin
Senden bu cihân içre nişân ister idim ben
Âhir bunu bildim ki cihâh hep Sen imişsin
Nev'î*

**Ben bilmez idim gizli açık hep Sen imişsin,
Tenlerde ve canlarda gizli hep Sen imişsin,
Senden bu dünya içinde bir işaret ister idim,
Sonunda bildim ki, dünya hep sen imişsin.**

*Kaçan âh eylesem mihriin gönülde artar ey meh-rû
Belî bâd ile olurmuş ziyâde her zamân âteş
Revânî.*

**Ey ay yüzlü, ne zaman âh eylesem gönülde
sevgin artar,
Evet, ateş her zaman rüzgâr ile alevlenirmiş.**

*Çâresi bî-çârelikdür yine bu derdün hemân
Çün belâ burcındadır âşıklarun sitâresi
Eşrefoğlu Rûmî*

**Bu derdin çaresi yine çaresizliktir,
Çünkü âşıkların yıldızı bela burcundadır.**

*Muhâl oldu bana hâlüm yazub dildâra bildürmek
Ki bir harfin komaz eşküm yuyar her ne k'idem
tahrîr*

Tâcî-zâde Cafer Çelebi

**Sevgiliye halimi yazıp bildirmek imkânsız oldu,
Çünkü bir harf yazacak olsam, gözyaşlarım
yıkayarak siliyor.**

*Görmesem bir gün yüzün ey meh beni gam öldürür
Ger görürsem zevk ü şâdî gördüğüm dem öldürür
Zâti*

**Ey ay yüzlü, yüzünü bir gün görmesem beni
gam öldürür,
Gördüğüm zaman ise, zevk ve mutluluk beni
öldürür.**

*Derd-i dili açma sakın herkese
Derde deva derdi çekenden gelir
Şeyh Ali Fakri*

**Gönül derdini sakın herkese açma,
Derde deva, derdi bilenden gelir.**

*Derdimi ey yâr derdim kimse yok benden yana
Gönlüme derdim velî gönlüm dahi senden yana
Refikî*

**Ey sevgili, derdimi söyledim ama kimse yok
benden yana,
Derdimi gönlüme söyledim ama o bile senden
yana.**

*Ey gözüm nûrî sana tan mı rakîb olsa karîb
Çün meseldür bu ki çûb dîde-i pinhâna düşer
Sevdâyî*

**Ey gözümün nuru! Aşk rakibim sana yakın olsa
şaşılır mı?
Çünkü bu atasözüdür "Sakınan göze çöp
batar".**

*Ben andan iren cefâyâ döydüm
Ol benden olan vefâyâ döymez
Ahmed Paşa*

**Ben sevgiliden gelen eziyete dayanırım,
O benden olan vefaya dayanamaz.**

*Âşık olan şem'den görmek gerekdür yanmagı
Yüregi yanar yaşı akar velî efgânı yok
Kâdîzâde Cevânî*

**Aşık olan kişi yanmayı mumdan öğrenmelidir,
Yüreği yanar, yaşı akar fakat feryadı yoktur.**

*Kasd eyledüm ki ışkumı sînemde saklayam
Penbe içinde ola mı âteş nihân dahı
Muhibbî Kanuni Sultan Süleyman*

**Aşkımı gönlümde saklamak isedim ama,
Pamuk içinde ateş saklamak mümkün mü?
u**

Halk şiiri nazım şeklidir. Aruzun müstef'îlâtün müstef'îlâtün müstef'îlâtün kalıbıyla murabba şeklinde yazılır. Her mısra bir müstef'îlâtün cüzüne sığacak şekilde dört kelime veya kelime grubuna bölünür. Birinci mısranın 2. Cüzü ikinci mısranın başına, ikinci mısranın 2. Cüzü üçüncü mısranın başına, üçüncü mısranın 2. Cüzü dördüncü mısranın başına getirilir ve bu cüzlerden sonra gelen cüzler birbirlerini izler. — "Vezn-i Âhar" albümünde.

Adem oldur cümle halka her zamanda dâd eder
Cümle halka cân ü dilden rahm edip imdâd eder
Her zamanda rahm edip bî-kesleri dilsâd eder
Dâd eder imdâd eder dilsâd eder irsâd eder

Asaf Yahya

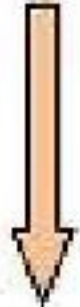
Ey Huzûrî bârekallâh yazdı kâmil nazm-ı ter
Bârekallâh kadri vardır her sözün manend-i zer
Yazdı kâmil her sözün hikmette bir mûciz eser
Nazm-ı ter mânend-i zer mûciz eser divânıdır

Yusufeli'li Huzûrî

Hal ü hattı nâzenindir her edâsı dil-rübâ
Nâzenindir şûh-ı mümtâz neş'edâr sâhip vefâ
Her edâsı neş'edâr âyine-veş ibret nümâ
Dil rübâ sâhip vefâ ibretnümâ ünvânıdır

Yusufeli'li Huzûrî

Hamd-i bîhad tâzelendi sâyesinde bezm-i Cem
Tazelendi câm-ı gül-gûn zümre-yi âlî himem
Sâyesinde zümre-yi uşşâk bütün erbâb-ı dem
Bezm-i Cem âlî himem erbâb-ı dem meydanıdır

Yusufeli'li Huzûrî

Bir hüb-edâsın, pek dil-rübâsın, lik pür-cefâsın, sırrın bilinmez,
Pek dil-rübâsın, lik pür-cefâsın, sırrın bilinmez, nakşın alınmaz,
Lik pür-cefâsın, sırrın bilinmez, nakşın alınmaz, nislin bulunmaz,
Sırrın bilinmez, nakşın alınmaz, nislin bulunmaz, bir ney-civansın.

Tokatlı Nurî

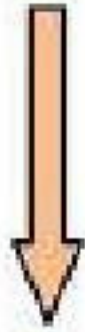
Ettimse âhu, feth etti mâlu, aşk-ı İlâhî, var sende gayet,
Feth etti mâlu, aşk-ı İlâhî, var sende gayet, Hak'tan hidâyet,
Aşk-ı İlâhî, var sende gayet, Hak'tan hidâyet, Nûrî nihâyet,
Var sende gayet, Hak'tan hidâyet, Nûrî nihâyet, sâhib-divansın.

Tokatlı Nurî

Ey vâsı-ı cennet, kıl cânâ minnet, vay serv-i kamet, cân içre cansın
Kıl cânâ minnet, vay serv-i kamet, cân içre cansın, nev-res fidansın
Vay serv-i kamet, cân içre cansın, nev-res fidansın, şüh-i cihansın
Cân içre cansın, nev-res fidansın, şüh-i cihansın, gözden nihansın

Tokatlı Nuri

Sanma şâhım / herkesi sen / sâdikâne / yâr olur
Herkesi sen / dost mu sandın / belki ol / ağyâr olur
Sâdikâne / belki ol / bu âlemde / dildâr olur
Yâr olur / ağyâr olur / dildâr olur / serdâr olur

[Yavuz Sultan Selim

*Elinde nâka-i Leylâ başında mürgü var Mecnûn
Benim deşt-i cünûnumdan kuş uçmaz kâr-bân
geçmez*

**Elinde Leylânın devesi, başında yuva yapmış
kuş vardı
Mecnûn'un. Oysa ben kuş uçmaz, kervan
geçmez çöllerdeyim.**

*Nazarda merhametden yok eser ey şûh-ı sengin-dil
Kıya bakışlarından anlanur kalbün kaya ancak
baki*

**Ey taş gönüllü sevgili, bakışlarında
merhametten eser yok,
Kaya gibi bir kalbinin olduğu, öldürücü
bakışlarından anlaşıyor.**

*BâkiGördüm gam üzre ser-be-ser ebnâ-yı âdemi
Bildüm çeken bu bende değil yalnız gamı
Birî*

**İnsan oğullarını baştan başa gam içinde
gördüm,
Anladım ki, dert çeken sadece bu esir değilmiş.**

*Bir aceb bîmâr-hâne bu cihan ey hasta dil
Derd derd üzre olur bunda müdâvâ böyledür
Bir-î*

**Ey hasta gönül, bu dünya bir acayip hastanedir,
Dert dert üstüne olur, burda tedavi böyledir.**

*Kanâ'at ehli ol dâ'im ki aslâ bakma âlâya
Elin atlâs kabâsından yegdir bu köhne şâl
Trabzonlu Osman Avni*

**Daima kanâat et, senden yüksekte olanlara
bakma,
Başkasının atlas kaftanından, bu eski şalımız
daha iyidir.**

*Derûn-ı dilden âh itsem olur dûd- belâ peydâ
Ayândur nâr-ı ışk olmaz dil-i âşıkda nâ-peydâ
Taşlıcalı Yahyâ*

**Gönlün derinlerinden ah etsem, bela dumanı
ortaya çıkar.
Aşk ateşi bellidir, aşığın gönlünde saklanmaz.**

*Ey hûblerin şâhı könüldür sene âşık
Âlem hamı hûban ola könlüm seni ister
Seyyid Azim Şirvânî*

**Ey güzellerin sultanı! Gönlüm sana âşıktır,
Bütün dünya güzellerle dolu da olsa, gönlüm
seni ister...**

*Ne kadar çok ise mâlun ecel sana sunar elin
Ne assı eyledi Kârûn bu dünyâyâ batmış iken
Yûnus Emre*

**Malın ne kadar çok olsa da, ecel sana elini
sunacaktır,
Yerin dibine gömülen Karun, malından ne
fayda gördü.**

*Açılup bir dem bu bâg-ı dil bahâr olmaz mı hîç
Nahl-i ümîdümde ya Rab berg ü bâr olmaz mı hîç
Râşid*

**Bu gönül bağım bir an açılıp da bahar olmaz
mı?
Ya Rab! Ümit ağacımda, yaprak ve meyve
olmaz mı?**

*Süleymân tahtını verdi yele bu rûzgâr ey dil
Bu âlem mülkini âhir kamu berbâd-ı mış bildüm
Selîkî*

**Ey gönül! Bu felek, Hz.Süleyman'ın bile tahtını
yele verdi;
Bu âlem ülkesinin sonu, tamamen perişanlıkmuş
anladım.**

*Kimdir o kim arsa-i dünyâyâ geldi gitmedi
Kimdir o kim kasr-i ömrün çarh virân etmedi
Fuzûlî*

**Dünya arsasına gelip de gitmeyen kimdir?
Ömrünün sarayını zaman viran etmeyen
kimdir?**

*Der-i gencîne-i ikbâlümün ahenger-i dehr
Eylemiş kuflini âmâde kilîdin ihmâl
Şeyhülislam Bahâyi*

**Felek demircisi, talih hazinemin kapısının
kilidini hazırlamış,
Fakat, o kilidi açacak anahtarı yapmayı ihmal
etmiştir.**

*Gâh sağan gâh hasta gâh şâd u geh melûl
Gâh sultân-ı cihânem gâh bir âzâde kul
Rahmî*

**Bazen sağlam, bazen hasta, bazen mutlu, bazen
mahzun,
Bazen cihanın sultanıyım, bazen bir âzâde kul.**

*Bir dem âbid bir dem zâhid bir dem âsî bir idem
mutî
Bir dem gelür ki iy gönül ne dînde ne îmândasın*

Yûnus Emre

**Bir an ibadet eder, bir an ibadeti çıkar için
yapar, bir an âsi, bir an itaâtlisin,
Bir an gelir ki ey gönül, ne dinde ne imandasın.**

*Vakti hep âlâm ile geçdi nedür sırrı aceb
Şâd-kâm olmuş cihânda görmedük dââyı hîç
Râşid*

**Âlimleri bu cihanda hiç sevinçli göremedik.
Vakitleri hep üzüntülerle geçti, bunun sırrı
nedir acaba?**

*Göreyin tur seni bir lahza disem yollarda
Bana ol şûh-ı cihân şiveyi turmaz eyler
Bâki*

**Sevgiliye; dur! Bir an seni yollarda göreyim
desem,
O dünya güzeli, Durmadan! Bana naz eder!**

*Kûşe-i fûrkatde bir gün sabr çok mihnet velî
Âlem-i vuslatda bin yıl ömr sürmek az imiş
Behiştî*

**Ayrılık köşesinde, bir günlük sabır çok
eziyetlidir,
Ama, kavuşma âleminde bin yıl ömür sürmek**

azdır.

*Derd-i ışkundan ayag üzre bir âdem kalmadı
Pister-i hicrâna düşmişler bütün âlem yatar
Süheylî*

**Aşkının derdinden, ayakları üstünde duran
kimse kalmadı,
Bütün alem, ayrılık döşegine düşmüş
yatmaktadır.**

*Gözüm yaşı yir itse yüzümde aceb midür
Her kanda ki su aksa müdâm anda yol olur
Münîrî*

**Gözyaşlarım yüzümde yer edip iz bıraksa şaşılır
mı?
Suyun devamlı aktığı yerde iz olur.**

*Üzüne gaşına anın özümü benzedem deyib
Gah döner ay bedr olur gah özünü hilâl eder
Nesîmî*

**Ay, kendini senin yüzüne ve kaşına benzetmek
için,
Bazen döner dolunay olur, bazen kendini hilâl
eyler.**

*Bir berg-i sebzi çok görür sînemde bunca dâgına
Bu bâg-ı dehrün degmedük biz bir yeşil yaprağına
Veysî*

**Sinemde açtığı bunca yarasına, bir yeşil yaprağı
çok görür,
Biz bu felek bahçesinin bir yeşil yaprağına
değmedik gitti.**

*Âlemde gönül var mı ki anda elem olmaz
Âdem bulunur mı ki derûnında gam olmaz
Birî*

**Alemde derdi olmayan bir gönül var mı?
İçinde gam olmayan bir insan bulunur mu?**

*Mihnet üi derd üi belâ vü gussa vü endûh u gam
Şeş cihetden câna oldılar havâle n'eyleyem
Selîkî*

**Eziyet, dert, belâ, sıkıntı, keder ve gam...
Altı yönden canıma saldırdılar, ne yapayım?**

*Âyîne düşmüyor gice gündüz elinden âh
Hayrân mısın cemâline hayrânın olduğım
Mehmed Bahâ'e'd-dîn Beg*

**Gece gündüz elinden ayna düşmüyor,
Ey hayran olduğum, sende mi kendine**

hayransın?

*Şöyle muhkemdür şeh-i ışkun hisârı dilde kim
Zerrece gel mez ana top-ı havâdisden hâlel
Selîkî*

**Aşk sultanının gönlümdeki kalesi öyle
sağlamdır ki;
Felâketlerin topundan ona zerre kadar zarar
gelmez.**

*Hey yârânlar hey kardaşlar nic'edeyin n'ideyin ben
Sen benim kulum degülsin dir olursa n'ideyin ben
Yûnus Emre*

**Ey dostlarım, kardeşlerim! Ne ederim ne
yaparım ben?
Yarın, sen benim kulum değilsin derse, ne
yapayım ben?**

*Üftâdeler şikeste vü mecrûh ü pâymâl
Hûbân semend-i nâza binüp türktâzda
Bâkî*

**Sevgiliye tutkun aşıklar; kırık, yaralı ve ayaklar
altında...
Güzeller ise; naz atına binip coşkuyla
koşturmakta...**

*Tolaşalı zülfinün bendine bu miskîn gönül
Bildî kim bagrı nedendür pâre pâre şânenün
Selîkî*

**Bu miskin gönül saçlarının düğümüne dolaşalı,
Tarağın bağrının neden dilim dilim olduğunu
anladı.**

*Düşde gördüm bir denizde mâh aksi var imiş
Ol meger bu yaşla gözümde hayâl-i yâr imiş
Behiştî*

**Rüyamda, bir denizde ayın yansımısını
gördüm,
Meğerse gördüğüm, yaşlı gözümde sevgilinin
hayaliymiş.**

*İstemez mi kendi hüsnün görmegi söylen o şûh
Sîne-i sâfım gibi mir'âtı tekdîr etmesin
Nedîm*

**O sevgili, kendi güzelliğini görmeyi istemez mi?
Söyleyin ona, ayna gibi saf gönlümü
bulandırmasın!**

*Cihân eyler şikâyet pâdişâha zulm-i zâlimden
Belâ bu kim bana zulm eyleyen ol pâdişâhumdur
Ziyâî*

**Dünya halkı, zalimin zulmünü padişaha şikayet ederler,
Bela bu ki, bana zulüm eyleyen o padişahımdır.**

*Katre-i bârân degül dürler dökerdi çekseler
Hâk-i pâyun tûtiyâsından sehâbun aynına
Bâki*

**Sevgilinin ayağının toprağından, bulutun gözüne sürme çekilse,
Gökten, yağmur damlaları yerine inciler dökülürdü.**

*Hem dahi cümle fenâ buldukta aşk bâki kalır
Bu sebebden dediler kim aşka yoktur intihâ
Niyazi Mısrî*

**Her şey yok olur ama aşk ebedi kalır,
Bu sebeple, aşkın sonu yoktur dediler.**

*Ben gedâ sen şaha kul olmak yok amma neyleyim
Ârzû sergeşte-i fikr-i muhal eyler beni
Fuzulî*

**Benim gibi bir dilencinin senin gibi bir padişaha kul olması uygun değil,
Ama ne yapayım? Aşk, olmayacak düşüncelerle**

başımı döndürüyor.

*Şah-ı dehr oldun sipihr üstünde eyvan oldu tut
Sen göçüp gittin bu menzilden o viran oldu tut
Aşkî*

**Diyelim ki âleme sultan oldun, gökyüzü de
sarayının çadırı oldu,
Sen bu dünyadan göçüp gideceksin ve bu konak
da viraneye dönecek.**

*Şeytâna uyub zinhâr aldanma o mekkâra
Ukbâya tedârik kıl dünyâda ne râhat var
Sutûrî*

**Şeytana uyup, sakın o hilekâra aldanma,
Ahiret için hazırlık yap, dünyada ne rahat var.**

*Îlâhî bir ışk vir bana ben benliğüm bilmeyeyin
Yavu kılayın ben beni isteyüben bulmayayın
Yûnus Emre*

**Ey Allah'ım bir aşk ver bana, benliğimi
bilmeyeyim,
Kaybedeyim ben beni, isteyince bulmayayım.**

*Ten esâsın yıkdı kıldı cân evin âbâb aşk
Dilde seng-i hecr ile saldı ağır bünyâd aşk
Necatî Beg*

**Aşk; beden binasının temellerini yıkarak can evini yaptı,
Aşk, ayrılık taşları ile gönülde sağlam bir bina kurdu.**

*Gelenler ekserî ser-mest-i gaflet gitdi huşyâr ol
Humârın neşvesi degmez aceb mey-hânedür dünyâ
Râşid*

**Gelenler genellikle gaflet sarhoşluğu ile gitti bu dünyadan,
Sarhoşluk neşesine değmez, şaşılacak bir meyhanedir dünya.**

*Kurbiyyet-i gül bülbüle de hâre de kalmaz
Hengâm-ı tarab meste de hüşyâre de kalmaz
Vâli*

**Güle yakınlık, bülbüle de dikenede kalmaz,
Mutluluk zamanı, mest olana da, ayık olana da kalmaz.**

*Âhumla çerh döner bir yildegirmenidür
Şâm u seherde tan mı turmazsa bâdı vardur
Ziyâî*

Felek, âhımın rüzgârıyla dönen bir yel değirmenidir,

**Gece gündüz durmasa şaşılmaz, (ahımın)
rüzgârı eksik olmuyor.**

*Yandı sînem ışk odiyla gözlerüm yaş dökdüğü
Bir evi od tutsa lâ-büd merdüm ana su seper
Münîrî*

**Aşk ateşiyle sinem yandı, gözlerim yaş
dökmededir,
Bir evde yangın çıksa, insanlar ona su seperler.**

*Gündüziün halk çerâğ ile ararlar güneşi
Bulmayup derd ile bir pare od oldu her dil
Necâtî Beg*

**İnsanlar gündüz vakti güneşi mumla ararlar,
Bulamayıp, her birinin gönlü bir pare ateş oldu.**

*Halka-i sohbeti nâdânun olur dâm-ı belâ
Seni dîvâne gibi bağlamasun kayd-ı cihân
Taşlıcalı Yahyâ*

**Cahillerin sohbet meclisi, bela tuzağı olur sana,
Bu dünya bağı, seni deliler gibi bağlamasın.**

*Ser-mâyemüz bir cânıdı anı dahı aldı bu ışk
Ne ser-mâye var ne dükkân bâzâra neye varayın
Yûnus Emre*

**Tek sermayemiz kuru canımızdı, onu da aşk
elimizden aldı,
Ne sermayemiz var, ne dükkân, pazara neye
varayım?**

*Gelicek gam mülkine cân karşı çıkar
Nasıl izzet itmesün memleket sultânıdur
Bâkî*

**Gönül mülküne gam geleceği zaman, can onu
karşılamaya çıkar,
Nasıl kıymet vermesin ki, memleket sultanıdır.**

*Sûz-ı dilden ne aceb yansa ser-â-ser bedenüm
Şimdi m'oldı kuru yanında niçe yaş da yanar
Münîrî*

**Gönlümdeki yangından, bedenim baştan başa
yansa şaşılır mı?
Kuru yanında yaşın yanması yeni mi çıktı
sanki?**

*Neşve-i aşk ile biz terk-i şu'ûr eylemişüz
Gam ile ülfet idüp redd-i sürûr eylemişüz
Sâkîb*

**Biz aşk neşesiyle, irademizi terk eylemişiz,
Gam ile yakınlaşıp, sevinci reddeylemişiz.**

*Hirmen-i dehrde takdîr iledür cümle nasîb
Kismet-i gâv ile har arpa ile kâha düşer
Râşid*

**Feleğin harmanında, bütün nasipler kader
iledir,
Eşekte öküzün kısmeti olursa, nasibine arpayla
saman düşer.**

*Her kimi gülmekde görsem mahv eder hasret meni
Bes ki müşkil güldürür gerdûn âsan ağladır
Mevcî*

**Her kimi gülerken görsem, hasretlik beni
mahveder,
Bu felek denilen, kolay ağlatır ama zor
güldürür.**

*Ne bülbüldür ne gül ne şem ne pervânedir âşık
Özün bilmez sözün zabt eylemez divânedir âşık
Gavsî*

**Ne bülbüldür, ne gül, ne mum, ne de pervânedir
âşık,
Kendini bilmez, sözünü zabteylemez divânedir**

âşık.

*Kazâ-yı âsmânîden sakınmak sûd-mend olmaz
Rızâdur çâresi aşkun görünmez bir belâ ancak
Bâkî*

**Aşk görünmez bir belâ olduğu için; çaresi razı
olmaktır,
Gökten şimşek gibi inen beladan sakınmanın ne
faydası var?**

*Âkıbet her verdiğin alır bilirsin dehr-i dîn
Bu harâb-âbad pür-genc-i firâvan oldu tut
Aşkî*

**Bilirsin ki, şu alçak dünya her verdiğini tekrar
geri alır,
Bu harabe dünya, sayısız hazinelerle dolu olsa
ne olur.**

*Geh geh harâbesine rakîbün nedür varup
Menzil-geh-i melek m'olur ol it yatağıdur
Münîrî*

**Ey sevgili, ara sıra rakibin harabesine
varmaktasın,
Meleklerin gideceği yer değildir, orası it
yatağıdır.**

*Hedef-i nâvek-i bî-dâd ki dirler o bizüz
Küşte-i gamze-i cellâd ki dirler o bizüz
Sâkîb*

**Zalim okların hedefini derler, işte o biziz,
Cellat bakışlarının ölüsü derler, o da biziz.**

*Söyledüm âşık ne yoldan tez yeter maksuduna
Söyledi sen dane sep Tanrıdan iste hirmeni
Meczub*

**Sordum; Aşığın amacına en tez ulaştığı yol
hangisidir?
Söyledi, sen tohumunu saç, harmanı Allah'tan
iste.**

*İtmede eller safâ vaslıyile her demde îd
Rûze-i hicrine yârün biz bugün olduk resîd
Feyzî*

**Herkes sevdiğine kavuştuğu için, hep bayram
etmede;
Bizse bugün sevgilinin ayrılık orucuna eriştik.**

*Çeker ehl-i tama bâr-ı girân-ı dehri mâl için
Bu sevdâda olanlarda aceb râhat mı kalmışdır
Fâzıl*

**Aç gözlü insanlar, mal için dünyanın ağır
yükünü çeker,
Bu sevdada olanlarda, acaba rahatlık kalmış
mıdır?**

*Rakîbi yâr ile gördük o meh-sîmâdan el çekdik
Görince zâgı gül-şende gül-i ra'nâdan el çekdik
Garîbi*

**Rakibi sevgili ile gördük, o ay yüzlüden elimizi
çektik,
Kargayı gül bahçesinde görünce, güzel gülden
el çektik.**

*Bir dahi görmek cemâlın könlüm ey cân arzular
Hasteyi-derdi-ferakın derde derman arzular
Nesîmi*

**Ey sevgili, gönlüm güzel yüzünü bir daha
görmeyi arzular,
Ayrılık derdi hastası, derdine derman arzular.**

*Gezdik bu zîr-i kubbe-i eflâkı her taraf
Vîrân-serâ-yı dil gibi gam-hâne görmedik
Garîbi*

**Bu gökkubbe altındaki her tarafı gezdik,
Bu virane gönlümüz gibi bir gam evi görmedik.**

*Bir gün bize va'd itdi o meh îd-i visâlin
Hürşîd tulû itmeden ahşamını gördük
Garîbi*

**O ay gibi sevgili, birgün kavuşma bayramını söz
verdi,
Daha güneş doğmadan, akşam olduğunu
gördük...**

*Hoşça bak zatına kim zübde-i alemsin sen
Merdüm-i dide-i ekvan olan ademsin sen
Şeyh Gâlib*

**Kendine söyle bir güzelce bak, alemlerin
özüsün,
Yaratılmışların gözbebeği olan, insansın sen.**

*Binâ-yı kasr-ı dilim yıkmada mühendis-i gam
Ne olduğın bilebilsem kusuruma bâ'is
Sıdkî*

**Gam mühendisi, gönül sarayımı yıkmadadır,
Kusuruma neyin sebep olduğunu bir
bilebilsem...**

*Şerbetin âhir sunar her şahsa kanûn-ı ecel
Derdine Lokmândan ey dil haste dermân oldu tut
Aşkî*

**Ey gönül hastası, ecel kanunu ölüm şerbetini
herkese eşit sunar,
Derdine Lokman Hekim'den derman oldu
farzet ve mutlu ol.**

*Sebz olmadı bir dâne-i ümmîdimiz ey dil
Çog sâl ü mehin gerdiş-i eyyâmını gördük
Garîbi*

**Çokca aylar, yıllar ve günlerin geçtiğini gördük,
Ey gönül, bir ümit tohumumuz yeşermedi gitti.**

*Beni aglar görüp ey dost niye gülmeyesin
Ne bilür ağlayanun hâlini handân ehli
Mihri*

**Ey sevgili; beni ağlar görüp niye gülmeyesin ki?
Gülenler, ağlayanın halini ne bilirler ...**

*Câygâhın âkıbet bir iki tahte-pâredir
Hây gâfil menzilin taht-ı Süleymân oldu tut
Aşkî*

**En son mekânın bir-iki tahta parçası olduktan
sonra,
Ey gafil, şimdiki durağın Süleyman tahtı olsa ne
olur.**

*Bir acaip derde düştüm herkes gider kârına
Bugün buldum bugün yerim Hak kerimdir yarına
Nesîmi*

**Zerrece tamahım yoktur şu dünyanın varına
Rızkımı veren Huda'dır kula minnet eylemem**

*Kimsenün iy tîr-i dil kalbine biz göz dikmenüz
Sîneme dik tîrünü olsun cihânda dikmenüz
Fazlî*

**Ey gönül okları, kimsenin kalbindeki oklarda
gözümüz yok,
Ama, bizimde gönlümüze bir ok sapla, âlemde
bir dikmemiz olsun.**

*Ger mürekkebe olsa deryâlar yazılmaz haşre dek
Mâcerâ-yı eşki yâre nice şerh idem dinüz
Zâtî*

**Denizler mürekkep olsa bile, kıyamete kadar
aşkımı yazamaz,
Siz söyleyin, aşk maceramı sevgiliye nasıl
açıklayayım.**

*Tenbe-hâk-i acz olan şebnem gibi üftâdenin
Cümleden evvel yeten hurşîd olur imdâdına
Nâ'bî*

**Toprağa düşen, çiy damlası gibi aciz bir
garibin,
Herkesten önce imdadına güneş yetişip onu
göklere çıkarır.**

*Lutf u kerem görünmez ebnâ-yı dehr içinde
Ancak virüp alınur sâde selâm kalmış
Birî*

**Lütuf ve kerem görünmez zamane oğullarında,
Ancak verilip alınan bir kuru selam kalmıştır.**

*Lâzım gelirdi serv ü çenârda mîvedar
Fazl ü hünerde medhâli olsa kıyâfetin
Nâ'bî*

**Eğer fazilet ve hüner sahibi olmada, görünüşün
etkisi olsaydı,
Servi ve çınar ağaçlarının meyve vermesi
gerekirdi.**

*Lezzetî inkâr olunmaz bezl ü isrâf etmenin
Âh zımnındâ eğer endîşe-i vâm olmasa
Nâ'bî*

**Sonunda borçlara girip iflas korkusu olmasa,
Bol bol para harcamanın zevkini inkâr olmaz.**

*Bir kapı bend ederse bin kapı eyler küşad
Hazret-i Allah'dır malik-i Fatihu'l-ebvab
Şemsî*

**Hazreti Allah, bir kapıyı kapatırsa bin kapıyı
açar,
Kapalı kapıları açacak (anahtarlar) sahibi
O'dur.**

*Halk hep bîgâne erbâb-ı dile yok âşinâ
Bulmadum âlemde bir râz-ı nihânumdan bilür
Birî*

**İnsanlar hep yabancı, gönül sahiplerine tanıdık
yok,
Âlemde gizli sırlarımdan anlayacak birini
bulamadım...**

*Taşdun yine deli gönül sular gibi çağlar mısın?
Akdun yine kanlu yaşum yollarımı bağlar mısın?
Yûnus Emre*

*Celb-i dünyâdan hâzer kıl çekme rızkun kaydını
Mâl olur mîrâsa taksîm olmaz ana i'tibâr
Sutûri*

**Dünya kazancından kendine koru, rızkını dert
etme!**

**Mal dediğın; mirasta taksim olunur o kadar,
ona itibar etme.**

*Bâd-ı âhumdan hazer kılsun sehâba söylenüz
Çok karaltılar asarmış kûy-ı cânân üstüne
Fütûhî (Hüsâm)*

**Buluta söyleyin, âhımın rüzgarından sakınsın!!!
Sevgilinin köyünün üstünde çok karaltılar
edermiş.**

*Âh kim her dem felek derd üzre derdim arttırır
Gösterir bin derd bir derdine derman etmeden
Fuzûlî*

**Ah ki, felek her an derd üstüne derdimi arttırır,
Bir derdine derman etmeden, bin dert gösterir.**

*Hirmen-i ömri savurub dânemüz dirmekdeyüz
Bir degirmendür cihân biz bunda nevbet beklerüz
Enverî*

**Ekinimizi derip, ömür harmanımızı
savurmaktayız,
Bu dünya bir değirmendir, orada sıramızı
bekliyoruz.**

*Yolında eylesem de fedâ cân ne fâide
Gûş eylemez niyâzımı cânân ne fâide
Feyzî*

**Yolunda canımı versem de, faydası yok.
Sevgili benim yalvarmamı bile duymaz.**

*Kıldı sultân-ı şitâ hükmünü icrâ hâlâ
Âlemün hâlini gördükçe felekler ağlar
Birî*

**Kış sultanı görevini yapmaktadır,
Âlemin halini gördükçe felekler ağlar.**

*Ol zemân kim dûr olup cânâna itdüm elvedâ
Öyle zann itdüm ki cism ü cânâna itdüm elvedâ
Fasîh*

**Sevgiliden ayrılıp, ona elveda dediğim zaman,
Öyle sandım ki, canıma ve varlığıma elveda
dedim.**

*Siper tutmam belâ peykânlarına geçmişim cânndan
Çü men deryâyâ gark oldum ne bâkim var
bârândan
Fuzûlî*

**Bela oklarından kendimi korumam, canımdan
vazgeçmişim,**

**Çünkü ben denizde boğulmuşum, ne korkum
olur yağmurdan.**

*Bir devr de geldik bu bâzâr-ı fenâyâ
Sermâye-i irfânı olanlar zarar eyler
Nâmık Kemâl*

**Bu dünya pazarına öyle bir zamanda geldik ki,
Sermayesi irfan olanlar zarar eyler.**

*Hâsıl olmaz cev kadar mihr-i giyâ iy ehl-i ışk
Siz vefâ bûstânına tohm-ı mahabbet ekmenüz
Sebzî*

**Ey aşk ehli, bu aşk otunun arpa kadar kazancı
yoktur,
Siz vefa bahçesine, sakın sevgi tohumu
ekmeyiniz.**

*Sabrum binâsını ne kadar muhkem eylesem
Eyler harâb zelzele-i ıztırâb-ı ışk
Emrî*

**Sabır binamı ne kadar sağlam yapsam da,
Aşk acısının depremi, onu perişan eder.**

*Âlem-i zâhirde gerçi sûretâ bir katre yüz
Lîk ma'nîde ma'ârif dürrinün ummânıyuz*

Sinânî

**Görünür alemde, görünüşte bir damlayız,
Ama gerçekte, ilim incisinin deniziyiz.**

*Gelen cihâna heme derd-nâk olmuş gitmiş
İlâç bulmayup âhir helâk olup gitmiş
Birrî*

**Dünyaya gelenlerin hepsi dertli olarak gitmiş,
İlaç bulamayıp, sonunda helâk olmuş gitmiş.**

*Ârız-ile dilberün kaddi yiter iy bâg-bân
Gülşene zahmet çeküben serv ü lâle dikmenüz
Sebzî*

**Ey bahçıvan, sevgilinin boyu ve yanağı yeter,
Boşuna zahmet çekip, bahçeye selvi ağacı ve lale
dikme.**

*Her ne kim takdirdir tagyir bulmaz ey gönül
Levh-i takdirin hattı ergiz bozulmaz ey gönül
Fuzûlî*

**Ey gönül, alnımıza yazılandan başkası olmaz,
Ey gönül, kader levasının yazısı hiç bozulmaz.**

Dilim sevdâ-yı zülfünle perîşan olduğım yerdir

Derûnum âteş-i aşkınla sûzân olduğım yerdir
Sıdkî

**Gönlüm, saçının sevdasıyla perişan olduğum
yerdir,
Kalbim, aşkının ateşiyle yandığım yerdir.**

Çihre-i zerdüm görüb nilûfer-i gam derseniz
Lutf idüb bu mâcerâ-yı eşküme deryâ dinüz
Sebzî

**Solgun yüzümü görüp, ona gam nilüferi
derseniz,
Lütfedip, bu gözyaşı macerama da, derya
deyiniz.**

Ölürüz gayret-ile câhile paşâ dimezüz
Ayagı toprağıyuz ehl-i kemâlün kulıyuz
Tâli

**Çalışmaktan ölürüz, yine de câhile paşa
demeyiz,
Kâmil kişelerin kuluyuz, onların ayağının
toprağıyız.**

Şîşe şikeste olsa turmaz içinde çün âb
Gönlüm sınıklığına yaşum alâmet ancak
Emrî

**Eğer şişe kırık olursa, içinde su durmaz,
Gönül şişemin kırık olduğuna gözyaşlarım
delildir.**

*Âsâr-ı kerem gitdiği lâ-rayb oldu
Erbâb-ı emel cümle tehî-ceyb oldu
Vehbî*

**Yâ Rab kime arz-ı recâ eyleyelim
Bir asra yetişdik ki kerem gayb oldu**

*O rütbe hod pesendî cây-gir tab'ı merdümdür
Ki câhil aklın ehl-i ilm olan haysiyetin söyler
Şerîf*

**İnsan tabiatı kendini o kadar beğenmiştir ki,
Cahil olan aklını, ilim sahibi de itibarını söyler.**

*Felek tersine dövr eyler meger ahır zaman oldu
Kafesde tutiyü gumru çemenlerde gurab oynar
Nesîmi*

**Felek tersine devreyler, artık dünyanın sonu
gelmiştir,
Papağan ve kumru kafeste, kargalar bahçelerde
oynar...**

*Işkın odına gönül pervânedür
Tâkatüm yoh bilmezem pervâ nedür*

*Fursat olunca gönül sen yanadur
Âşıkun âyîni budur ya nediür
Nesîmi*

**Gönül, senin aşk ateşinin etrafında dönen
kelebektir,
Takatim kalmadı, çekinecek ne var
bilmiyorum,
Ey gönül, sen fırsat buldukça yanmaya devam
et,
Aşığın âdeti bundan başka ne olabilir ki?**

*Mecnûn veş ah edeyim Ferhâd veş vah edeyim
Bu virdi her-gâh edeyim ah hasretâ vah hasretâ
Niyâzî-i Mısrî*

**Mecnun gibi ah edeyim, Ferhad gibi vah
edeyim,
Her zaman bu duayı söyleyim, ah hasretlik vah
hasretlik...**

*Cân verme gam-ı aşka ki aşk âfet-i cândur
Aşk âfet-i cân olduğu meşhûr-ı cihândur.
Fuzuli*

**Aşkın gamını almak için sakın canını verme!
Çünkü, aşk, canın âfetidir. Aşkın can için bir
âfet, bir belâ olduğu, herkes tarafından bilinen
bir gerçektir.**

*Kadem kadem gice teşrifi o mehiün
Cihan cihan elem-i intizâra değmez mi.
Nailî-i Kadîm*

**O ay yüzlü sevgilinin gece adım adım gelişi,
Dünyalar dolusu bekleyiş sıkıntısına değmez
mi?**

*Avniyâ gerçi ölüm dünyede müşkil işdir
Gamze-i dilber ile biz anı âsân ederiz.
Avnî*

**Ey Avnî, dünyada ölüm gerçi müşkil bir iştir;
Sevgilinin bakışı ile biz onu kolay ederiz.**

*Bezm-i cânânı Necâtî etme zinhâr âşikâr
Gizlice hoşdur benim bâğ-ı cinânım gizlice.
Necati*

**Sevgilinin meclisini ey Necâtî sakın belli etme;
Gizlice hoştur benim cennet bahçem, gizlice.**

*Figânî yaşını dök rûz-ı hecr-i zülfünde
Ak akçe kara gün için denir meseldir bu.
Figânî*

**Ey Figânî, sevgilinin saçlarından ayrıldığın gün
Göz yaşını dök; zira ak akçe kara gün içindir.**

Not: Divan şiirinde sevgilinin saçı gece kadar siyahtır. Beyitte bu siyah saç için dökülen ayrılık gözyaşları, kara gün için biriktirilen 'ak akçeler' gibi işlenmiştir.

*Gerdûn sitem-i baht-ı siyâh etmeğe değmez
Billâh bu gam-hâne bir âh etmeğe değmez.
İzzet Molla*

**Lanet edip kara bahta sitem etmeye değmez,
vallahi bu dert,
Keder evi bir âh etmeye değmez !..**

*Şol'ömr kim sensüz geçer ol'ömr zayı'ömr imiş
Bir cân k'anun cananı yok ol cân dahi cân olmamış
Ahmet Paşa*

**Şu ömür ki sensiz geçer, o ömür kaybolmuş
Ömür imiş bir can ki onun cananı yok, o can
henüz can olmamış.**

*Gelir mihmân-ı gam cânâ şeb-i firkat hücum eyler
Gönül zenbûr-veş inler ne bal eyler ne mum eyler.*

Açıklama : Gam gelip cana misafir olur, ayrılık gecesini hücumla geçer. Zavallı gönül eşek arısı gibi inler ama ortaya ne bal çıkar ne de mum.

*Giydin boyunca nâz ü letâfet libâsını
Öptür doyunca dâmenini bînevâlara.*

**Boyunca naz ve incelik elbisesini giydin.
Gel, sana düşkün olanlara peşinden koşanlara
eteğini doyasıya öptür..**

*Mecnun ile bir mektebi-i aşk icre okuduk
Ben Mushafı hatmettim, o Leyli'de kaldı.*

**Mecnun ile bir aşk mektebinde okurken (ki o
mektebin kitabı Kur'andır) ben Kur'an'ı
ezberledim, o "velleyli" de kaldı(Kur'an'ın
daha başlangıcındaki surelerden Duha
suresinin içerisinde "velleyli" leyla ifadesinde
takılıp kaldı.**

*Yandırıp yaşımı dökse ne aceb zülf ü ruhun
Ki biri ateşe benzer biri düttün gibidir.
Karamanlı Nizami*

**Kara zülfün ile kırmızı yanağın beni yandırıp
yaşımı dökse şaşılmaz.
Çünkü zaten onlardan birincisi duman misali,
ikincisi de ateş gibidir."**

*Neşv ü nemâ bulamaz düşmeyicek hâke nebât
Mütevâzı olanı rahmet-i Rahmân büyütür.
Laedrî*

**Bir tohum, toprağa düşmeyince asla büyüyüp
gelişme gösteremez.
Çünkü mütevazı olup başını yere indiren
Allah'ın rahmeti büyütür.**

*Gülsitan-ı derhe geldik renk yok bu kalmamış.
Sayendaz-ı kerem bir nahl-i dil-cu kalmamış.
Nabi*

**Dünya denen gülbahçesine geldik amma ne
renk var ne de koku...
Hatta sayesi kerem ve iyilikle
ölçülen(gölgesinde dinlenilecek,himayesinde
mesut olunacak) bir fidan bile yok artık orada.**

*Sinemde aşkını tutalım etmişim nihân
Amma ki kande saklayalım âh-ı hasreti
Nedîm*

**Farz edelim ki aşkını kalbimde saklamış
herkesten gizlemişim.
Peki ya hasret ahlarını nerede(nasıl)
saklayalım?**

*Bir bûse mi bir gül mü verirsin dedi gönlüm
Bir nîm tebessümle o âfet gülü verdi
Zâtî*

Gönlüm [o güzele] bir öpücük mü, bir gül mü verirsin diye sordu.

O âfet sevgili ise yarım bir tebessümle gülü verdi.

*Meh durdu mukabil sana buldukça kemâl
Gördü ki özünde sence yok hüsn-i cemâl
Bu gayete yetti incelip gamdan kim
Za'f beden ile bedr iken oldu hilâl
Fuzuli*

**Ay büyüyüp dolunay olunca kendini seninle karşılaştırmaya,
boy ölçüşmeye kalkıştı;
fakat gördü ki kendinde seninki gibi güzellik yok .
bu düşünceyle-kıskançlıkla-öyle kederlendi ki
eriyip gitti ve ayın ondördü iken hilâl haline geldi.**

*Ger huzûr itmek dilesen ey Muhibbî fârig ol
Var mıdur vahdet makaamı gûşe-i uzlet gibi.
Kanuni Sultan Süleyman*

**Ey Kanuni, eğer huzurlu olmak istiyorsan
bütün malı mülkü bırak,vazgeç.
Sessiz,tenha bir yer gibi vahdet(birlik) makamı
var mıdır?**

*Güllü dibâ giydin emmâ korkarım âzâr seni
Nâzenînim sâye-i hâr-ı gül-i dibâ seni
Nedim*

**Ey sevgili, üzerinde gül işlemeli motifler
bulunan bir elbise giydin;
Fakat korkarım ki o elbisenin gülünün
dikeninin gölgesi seni incitir.**

*Dem-â-dem cevrlerdir çekdiğim bî-rahm bütlerden
Bu kâfirler esîri bir müselmân olmasın yâ Rab*

**Her zaman, bu put kadar güzellerden eziyetler
çekerim;
Bu kâfirlerin esiri bir müslüman olmasın ey
Rabbim!**

*Bi-baht olanın bağına bir katresi düşmez
Baran yerine dürri güher yağsa semadan.
Ziya Paşa*

**Gökyüzünden yağmur yerine inci ve cevher
Yağsa bahtsız olanın bahçesine bir damla
düşmez!**

*Ne beyân-ı hâle cür'et, ne figâna tâkatım var
Ne recâ-yı vasla gayret, ne firâka kudretim var.
Enderunlu Vasıf Efendi*

**Ne hâlimi arz etmeye cür'et edebiliyorum, ne de
feryad etmeye tâkatım var.
Ne vuslat umudu için gayrete geliyorum, ne de
ayrılığa güç yetirebiliyorum.**

*Bir kâsedir alev dolu gönlüm yana yana
Ben tâ senin yanında dahi hasretim sana
İsmail Hami Danişment*

**Kimsesiz hiç kimse yok, herkesin var bir
kimsesi,
Kimsesiz kaldım, yetiş ey kimsesizler kimsesi.**

*Hem demde elinden işim âh olmuştur
Ömrüm bu hevâ ile tebâh olmuştur
Günden güne âhım benim artırdın
Benden sana bilsem ne günah olmuştur.
Necatî*

**Senin elinden her an ah ediyorum.
Ömrüm bu hevesle, bu aşk rüzgârıyla geçip
gitti, zayi oldu.
Günden güne ahımı artırıyorsun.
Bilsem ki sana karşı nasıl bir kusur
işledim, sana ne yaptım?**

*Sabuh içmedi gündüz çemende gül-ruhsâr
Bu nergisin gözü nedir humârdan bu gece.
Ahmedi*

**O gül yüzlü sevgili sabah içkisini içmedi.
Öyleyse bu nergisin gözünün böyle mahmur
oluşunun sebebi nedir?**

*Kasr-ı cefâyı yapmağa şâhân-ı mülk-i hüsn
Ferhâdı taşlara beni toprağa saldılar.
Hayâlî*

**Güzellik ülkesinin sultanları cefa köşkünü bina
etmek için Ferhad'ı taşlara beni toprağa
saldılar.**

*Kays'a eydün ben belâ deştinde sergerdân iken
Uğramasın yanıma billâh o sersem yanar.
Hayâlî*

**Kays'a(Mecnun)söyleyin ben bela çöllerinde
dolaşırken yanıma yaklaşmasın.
Yoksa benim ateşimden yanar,kül olur.**

*Dağıt benefşe saçları gül yanağ üstüne
Saçgıl abîr ü anberi gülzâre ey sabâ.
Ahmedî*

**Ey sabah rüzgarı, o menekşe saçları gül
yanaklar üstüne dağıt.
Böylece çok güzel kokuları gül bahçesine saç.**

*Gönül muhabbet-i cânânı özle cân kim olur
Safâ-yı cân var iken milket-i cihân kim olur.
Şeyhi*

**Ey gönül sen sevgilinin aşkını ve rızasını
özle,can dediğin de nedir ki?
Canın asıl mutluluğu sevgiliye kavuşmaktır.Hal
böyle iken şu cihan mülkü -dünya varlığı-da ne
demektir.**

*Ne haber verdi sabâ zülf-i perişânın için
Ki benefşe kara yaslı görünüir ânın için.
Şeyhi*

**Bahar rüzgârı senin perişan zülfüne dair ne
haberler verdi ki,
Menekşe böyle kara yaslı görünüyor.**

*let benim selâmımı dildâre ey sabâ
Arzeylegil peyâmımı ol yâre ey sabâ.
Ahmedî*

**Ey sabah rüzgarı selamımı o sevgiliye ulaştır.
Ona benim bu perişan halimden haberler arzet.**

*Subh-dem dildârımı gördüm otağından gelir
Öyle sandım hûridir firdevs bağından gelir.*
Nesimi

**Sabah vakti sevgilimi gördüm, otağından
geliyordu.
Öyle sandım ki bir huridir; cennet bahçesinden
çıkmiş geliyordu.**

*Gel gel beri ki savm u sâlatın kazâsı var
Sensiz geçen zaman-ı hayâtın kazâsı yoh.*
Nesimi

**Gel, gel beri ki namazın ve orucun kazası var.
Fakat sensiz geçen zamanın bir daha geri
gelmesi mümkün değil.**

*Şâhâ senin cemâlini göreyim andan öleyim
Susamışım visâline ereyim andan öleyim.*

**Ey padişahım senin yüzünün güzelliğini
göreyim sonra öleyim.
Sana kavuşmaya susamışım, sana kavuşayım,
sonra öleyim.**

*Ne ki ederse gözün dil-firîb sanemâ
Ne kılar ise saçın cümlesin dil-keş eder.*
Hoca Dehhani

Ey put gibi güzel olan; gözlerin ne yapsa güzeldir.

Saçın ne ederse o da gönül çekicidir.

*Anı ki zülf-i keşîşleri eyledi gönüle
Cihanda ancılayın işi hangi serkeş eder.
Kadı Burhaneddin*

**Onun zülfünün keşîşlerinin bu gönüle yaptığını,
Dünyada hangi asi ve imansız kimse yapar?**

*Hevâ ki şol sanemin zülfünü müşevveş eder
Kokusunu erürür bu dimağıma hoş eder.
Kadı Burhaneddin*

**Hava, o put gibi güzelin saçlarını dağıtır.
Dimağıma onun kokusunu getirerek, onu hoş eder.**

*Ay yüzünde hat belirse gözlerim giryân olur
Hâle görünce kenâr-ı mâhda bârân olur .
Dehhanî*

Ay yüzünde çizgiler belirse gözlerim ağlamaya başlar.

Nitekim ayın kenarında hâle görününce yağmur yağar.

*Göziin sadefinden nice diirdâne dökersin
Şol dişi güher mercân ere umma.
Hoca Dehhanî*

**Gözünün sadefinden ne zamana kadar gözyaşı
dökeceksin?
Şu dişleri inciye, dudağı mercana benzeyen
sevgilinin geleceğini hiç ümit etme.**

*Sabreyle gönül derdine dermân ere umma
Can atma oda bîhûde cânân ere umma.
Hoca Dehhanî*

**Ey gönül sabret; derdine derman bulacağını
sanma -sabretmekten başka çare yoktur-.
Boş yere canını ateşe atma; sevgilinin geleceğini
sanma. Sevgili gelmeyecek.**

*Lâle-hadler yine gülşende neler etmediler
Servi yürütmediler goncayı söyletmediler.
Necati*

**Al yanaklı güzeller, gül bahçesinde gene neler
yapmadılar!
Selviye nazlı nazlı sallanmak cesareti ve
koncaya açılmak fırsatı vermediler.**

*Aktı gönlüm su gibi sen serv-i dil-i cûdan yana
Sen de mâyl ol revân ey serv akar sudan yana.
Zâtî*

**Gönlüm, su gibi gönlü çeken servi boylu sen
sevgiliden yana aktı.
Ey servi boylu güzel, sende akar sudan yana
akmaya eğilimli ol.**

*Gözyaşı encümünü reh-ber edinmezse eğer
Şeb-i gamda eremez âşık-ı güm-râh sana
Necâtî*

**Yolunu şaşırmış aşık, eğer gözyaşı kılavuzunu
Rehber edinmezse gam gecesinde sana
ulaşamaz.**

*Tab'-ı şair andelîb-i zârdur gülzâr şî'r
Nutk sâhil, akl gavnâs üdür-i şehvâr şî'r.
Aşkî*

**Şairin yaratılışı inleyen bir bülbüle benzer, şiir
de gül bahçesidir.
Yahut söz sahildir de, akıl orada dalgıç; şiir ise
şâhâne bir inci**

*Bende Mecnûndan füzûn âşıklık isti'dâdı var
Âşık-ı sâdık benim Mecnûn'un ancak adı var
Fuzûlî*

**Bende Mecnûn'dan da öte bir âşıklık yeteneği
var.**

**Gerçek âşık benim ama Mecnûn'un adı çıkmış
bir kere!...**

*Ayıttı ol perî bir gün düşüne girüren bir şeb
Sevincimden nice yıllar geçiptir görmedim uyku.
Zâtî*

**O periler güzeli, "Günün birinde, bir gece
rüyana gireceğim!" diye söz verdi...
Bu sözün sevinciyle nice yıllar geçiyor ki
gözüme uyku girmedi!**

*Kârbân-ı râh-ı tecrîdiz hatar havfın çekip
Gâh Mecnûn gâh ben devr ile nevbet bekleriz.
Fuzûlî*

**Mecnûn ile ben, soyutlanmıştık yolunun
kervanınız. Yolkesiciler kervanımıza saldırıp da
tekilliğimizi bozmasınlar diye bazen o, bazen de
ben, sıra ile şu dünyanın aşk nöbetini
tutuyoruz.**

*Bil illeti kıl sonra müdâvâta tasaddî
Her merhemi her yâreye merhem mi sanırsın?
Ziya Paşa*

**Önce hastalığı teşhis eyle; ancak ondan sonra
deva için çareler ara.
Her merhemi her yaraya iyi gelecek sanırsan
aldanırsın!.**

Gece, gül bahçesinde ararken seni,
Gülden gelen kokun sarhoş etti beni;
Seni anlatmaya başlayınca güle
Baktım kuşlar da dinliyor hikayemi.
Ömer Hayyam

*Ne için baş açar ü el götürür serv ü çenar
Ki duâ eyleyeler kadd-i hıramânın için.
Şeyhi*

**Servi ve çınar neden baş açıp el uzatıyorlar,
bilir misin?
Onlar senin salınan endamın için dua ediyorlar.**

*Bin cân olaydı kâş men-i dil-şikestede
Tâ her biriyle bir kez olaydım fedâ sana.
Fuzûlî*

**Keşke bir değil, bin canım olaydı da bin kez her
birini senin için verseydim.**

*Hey ne kâfirdir gelir imâna sanman zülfünü
Dem mi vardır ruhları arzitmeye imân ana.*

Muhibbî(Kanunî Sultan Süleyman)

**Sevgilinin saçı öyle kâfirdir ki,imana gelir
sanmayın.**

**Yanaklarının onu imana getirmeğe uğraşmadığı
bir an mı vardır?**

*Ravza-i kûyuna her dem durmayıp eyler güzâr
Âşık olmuş galibâ ol serv-i hoş-reftâre su*
Fuzuli

**Su, her zaman senin cennet misâli mahallenin
bahçesine(Ravza) doğru akar.**

**Galiba o da, o serviye benzeyen nazlı gidişli
güzele aşık olmuş.**

*Başımdan akl ise gitti dil ile cân revân oldu
Ten-i bî-itibâr adlı kuru virânemiz kaldı.*
Hayâlî

**Akl başımdan gitti,gönül ve can yollara düştü.
Bize;itibarsız,değersiz kuru bir bedenden başka
bir şey kalmadı.**

*Men lebün müştâkıyam zühhâd Kevser talibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelür huşyâra su.*
Fuzuli

Ben dudağını özlüyorum, sofular da Kevser istiyorlar.

Nitekim sarhoşa şarap içmek, aklı başında olana da su içmek hoş gelir.

*Yümn-i natünden Güher olmuş Fuzûlî sözleri
Ebr-i nîsândan dönen tek lülü-i şehvâra su
Fuzuli*

Seni övmenin bereketinden dolayı Fuzûlî'nin sıradan sözleri nisan bulutundan düşüp iri inciye dönen su damlası gibi birer inci olmuştur.

*Cihânın izz ü câhını böyle izân eyledim ben kim
Eşiginde kul olmak dehre sultân olmadan tegdür.
Nevî*

Cihanda yüceliğın, itibarın ne olduğunu şöyle anladım:

Senin eşiginde kul olmak, dünyaya sultan olmaktan daha iyidir.

*Senin mahzunun olmak bana şâdân olmadan yegdür
Gamınla ağlamak ellerle handan olmadan yegdür.
Nevî*

**Senin yüzünden mahzun olmak benim
nazarımda mutlu olmaktan daha iyidir.
Senin gamınla ağlamak, başkalarıyla gülüp
söylemekten iyidir.**

*Gönül muhabbet-i cânânı özle cân kim olur
Safâ-yı cân var iken milket-i cihân kim olur.
Şeyhi*

**Ey gönül sen sevgilinin aşkını ve rızasını
özle, can dediğin de nedir ki?
Canın asıl mutluluğu sevgiliye kavuşmaktır.
Hal böyle iken şu cihan mülkü -dünya varlığı-
da ne demektir.**

*İste peykânın gönül hecrinde şevkum sâkin it
Susuzam bir kez bu sahrada menüm-çün ara su
Fuzuli*

**Gönül! Onun ok temrenine benzeyen
kirpiklerini iste ve ayrılığında özlemimi yatıştır;
Susuzum, bu çölde bir defa da benim için su
ara.**

*Diler kirpiklerini zâr könlüm
Bolur bülbül yeri dâim tikende.
Nevâî*

Bu ağlayan gönlüm kirpiklerini diler.

Çünkü bülbülün yeri daima dikenin bulunduğu yerdir.

*Gül yüzünde görelî zülf-semen-sây gönül
Kuru sevdâda yeler biser ü bi pâý gönül
Demedim mi sana dolaşma ana hây gönül
Vây gönül, vây bu gönül, vây gönül, ey vây gönül.*
Ahmet Paşa

**Gül yüzünde yasemin kokulu saçlarını
gördüğümünden beri gönül perişan bir halde ve
kuru sevda uğruna dolanıp durmaktadır.
Ey gönül ben sana"onun peşinde
dolanma"demedim mi?**

*Bende yok sabr-ı sükûn, sende vefadan zerre
İki yoktan ne çıkar fikredelim bir kere.*
Nabi

*Zevk-i tîgundan aceb yoh olsa gönlüm çâk çâk
Kim mürûr ilen birağur rahneler divâra su.*
Fuzuli

**Senin kılıca benzeyen keskin bakışlarının
zevkinden gönlüm parça parça olsa buna
şaşılmaz.
Nitekim akarsu da gelip geçerken duvarda
yarıklar açar.**

*Bîm-i dûzah nâr-ı gam salmış dil-i sûzânuma
Var ümîdüm ebr-i ihsânun sepe ol nâra su.*

Fuzuli

**Cehennem korkusu, yanık gönlüme gam ateşi
salmış ama
O ateşe senin ihsan bulutunun su serpeceğinden
umutluyum.**

*Bulmaz safâ bazarını terketmeyenler ârını
Aşkın melâmet dârını makbul eder Mansur'u gör.
Şeyhi*

**Utanma, ayıplanma düşüncesini terketmeyenler
saadet pazarına kavuşamazlar.
Nitekim Mansur aşktan ayıplanmayı, o yolda
can vermeyi göze aldı da istediğine kavuştu.**

*Hâlimi âyine-i rûhsârın içinde görüp
Üstüne bir nokta kodun adımı hâl eyledin"
Hayâlî*

**Yüzünün aynasında perişan halimi görünce
Üstüne bir nokta koyup adını hal(ben)eyledin.**

*Ne gülde reng ü bû varidi ne sabâda fer
Ben gülşeninde bülbül-i nalân idim sana
Hayâlî*

**Gülde renk ve koku,sabah rüzgârında takat
kalmamıştı.
Ama ben yine de senin bahçende inleyen bir
bûlbûl idim.**

*Arz u semâda mesken edinmem sehâb-veş
Tâ yerde gökte zerre kadar minnet olmasun.*
Necati

**Hiçbir yerde, hiç kimseye karşı minnet altında
kalmamak için elimden gelse bulutlar gibi
gezer,
Ne arzda ne de semâda yer tutmam.**

*Firkatinden gözlerim geh yaş akıtır gâh kan
Yoluna isar için dürr ile mercan yağdurur.*
Necati

**Senin ayrılığından dolayı gözlerimden bazan
yaş gelir bazan kan...
Sanki gözlerim sana armağan olsun diye ini
mercan saçar.**

*Tâb-ı ruhumla sûzunu yazarken Ahmed'in,
Şevkinde odlara tutuşup yane yazmışam.*
Ahmet Paşa

**Ruhumun hararetiyle ateşini yazarken
Ahmed'in, heyecan ve şevkinden ateşlere
tutuşup yanayazmışım.**

*Levh-i çehremde okunmağa hikâyât-ı gamı
Geceler subha değin şem tutar âh sana.*
Necati

**Çektiğim ızdırabı yüzümün levhasında
okuyabilmem için,
Geceleri,ahım,sabaha kadar sana kandil tutar.**

*Sırr-ı selbinden Nesimi'ye sual ettim dedi
Reh-neverd-i Kâbe-i aşksız budur ihrâmımız.*
Nesimi

**Nesimi'ye derisinin yüzülmesinin sebebini
sordum"biz aşk Kâbesinin yolcusuyuz,
Kâbeyi tavaf ederken ihram yerine derimizi
giyeriz"dedi.**

*Gözüüm seni görmek için elim sana ermek için
Bu gün canım yolda kodum yarın seni bulmak için.*
Yunus Emre

*Ey Fuzûlî kalmamış gavgâ-yı Mecnun'dan eser
Gâlibâ efsâne-i Leylî getürmüş hâb ana.*
Fuzuli

**Ey Fuzûlî, Mecnun'un aşk macerasından eser kalmamış.
Galiba Leylâ masalı onu uyutmuş.**

*Diyâr-ı sûzun oldum şem gibi ben de serdârı
Nice Ferhâd ile Mecnûn gibi yanar چراغım var.
Hayâlî*

**Bende mum gibi,ateşler ülkesinin önde geleni oldum.
Ferhad ve Mecnun gibi nice kandillerim var.**

*Bilmez kimesne kafil-e-i dosttan haber
Geh geh budur kulağıma bang-i ceres gelir.
Şeyhi*

**Kimsenin sevgiliye giden kafileden haberi yoktur.
Halbuki benim kulağıma çan sesleri gelmeye başladı.**

*Vuslat gülüne ermez elim pes nicesi ben
Bunca tahammül eyleyem ol hâre ey sabâ.
Ahmedi*

Vuslat gülüne elim ulaşmaz.Öyleyse ben ne zamana kadar dikene tahammül edeceğim.

*Cihân-ârâ cihân içindedir arâyı bilmezler
O mâhîler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler.
Hayâlî*

**Dünyayı süsleyen yine dünyanın içindedir,ama
insanlar onu aramasını bilmezler.
Tıpkı denizin içinde olup da denizi bilmeyen
balıklar gibi.**

*Ne için baş açar ü el götürür serv ü çenar
Ki duâ eyleyeler kadd-i hıramânın için.
Şeyhi*

**Servi ve çınar neden baş açıp el
uzatıyorlar,bilirmisin?
Onlar senin salınan endamın için dua ediyorlar.**

*Cân-ı âlem suretâ çoktur velî cânânı bir
Nice yüzbin encümün oldu meh-i tâbânı bir.
Hayâlî*

**Sevenler çok,fakat sevilen ancak bir tanedir.
Nitekim gökte de yüzbinlerce yıldız karşılık
bir tane ay vardır.**

*Kadem basalı yoluna kadem kadem yanaram
Tapunda şem gibi uşda dem-be-dem yanaram.
Kadı Burhaneddin*

**Ey sevgili senin yoluna ayak basalı,adım adım
yanarım.**

**Mum nasıl durmadan yanıp tükenirse,bende
senin yolunda öyle durmadan yanıp
tükeniyorum.**

*Aşk bir şem-i ilâhîdir benim pervânesi
Şevk bir zincirdir gönlüm de onun divanesidir.
Hayâlî*

**Aşk,ilahi bir mumdur-ışıktır-ben de onun
pervanesiyim.
Şevk ise bir zincirdir ki gönlüm de onun
divanesidir.**

*Temâşâ-çün beri gel kim göresin
Nite gözüm yaşı ırmak u çaydır.
Sultan Veled*

**Seyretmek için yakına gel;
Senin yüzünden-gözümde akan yaşların ırmak
ve çay gibi akıp gittiğini göresin.**

*Gerçek hadis imiş bu kim hubun vefâsı yoh
Kim sevdi hubu kim dedi hubun cefâsı yoh.
Nesimi*

**Güzellerin vefâsı yok" diyenler doğru
söylüyorlarmış.
Öyle ki kim güzel sevdi de "güzelin cefâsı
yok" diyebildi.**

*Özini sende yitirdi bulamadı dahı hiç
Özini bula meger özin ile deli gönül.
Kadı Burhaneddin*

**Deli gönlüm kendisini sende kaybetti; bir daha
da bulamadı.
O, ancak kendini seninle olmakla bulabilir.**

*Senin yüziün güneşdür yoksa aydur
Canım aldı göziün dakı ne aydur.
Sultan Veled*

**Senin yüzün güneş mi yoksa aymıdır?
Gözün-bakışların-canımı aldı, daha ne söyler, ne
ister?**

*Dest-busi arzusuyla ger ölürsem dostlar
Kûze eylen toprağum sunun anunla yare su.
Fuzuli*

**Dostlarım, eğer sevgilinin elini öpmeden,
Bu arzuyla ölürsem, toprağımdan testi yapıp
onunla sevgiliye su verin.**

*Arizun yâdıyla nemnâk olsa müjganum nola
Zâyî olmaz gül temennâsıyla vermek hâre su.*

**Yanağını andığımda kirpiklerim ıslansa,
ağlasam şaşılır mı?
Çünkü gül elde etmek dileğiyle dikene su
verilirse boşa gitmez.**

*Âb-gûndur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Yâ muhît olmuş gözümünden günbed-i devvâre su.
Fuzuli*

**Şu dönen kubbenin rengi su renginde midir?
Yoksa gözümünden akan yaşlar mı bu dönen
kubbeyi kaplamıştır, bilemiyorum..**

*Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlara su
Kim bu denli tutuşan odlara kılmaz çâre su.
Fuzuli*

**Ey göz(üm) (ey gözlerim), gönlümdeki ateşe göz
yaşından (göz yaşlarımdan) su saçma; zirâ bu
denli tutuşmuş (tutuşan) ateşlere suyun
yapacağı bir şey yoktur. (Böylesine bir ateşi
söndüremez.**

*Bu gül devrinde ömrünü geçirme zayi' ey gafil
Ki gül devri bigi tezcek geçer bu ömr devran.
Hoca Dehhani*

**Gül mevsimine benzeyen şu gençliğini boş yere
harcama; zira insanoğlunun ömrü hakikaten
gül zamanı kadar kısadır; hızlı akıp geçer,
farkında bile olmazsın.**

*Vefâ her kimseden kim istedim andan cefa gördüm
Kimi kim bivefa dünyada gördüm, bivefa gördüm.*
Fuzuli

**Şu vefasız dünyada kimden vefa bekledimse
ondan cefa gördüm.
Vefakâr bir insana rastlamak nasip olmadı**

*Ben gedâ sen şaha kul olmak yok amma neyleyim
Ârzû sergeşte-i fikr-i muhal eyler beni.*
Fuzulî

**Benim gibi bir dilencinin senin gibi bir
padişaha kul olması uygun değil ama; ne
yapayım ki,
Aşk ve arzu beni olmayacak düşüncelerin
vadisinde şaşkın şaşkın dolaştırıp duruyor.**

*Yılda bir kurban keserler halk-ı âlem ıyd için
Dem-be-dem saat-be-saat men seni kurbanınam.*
Fuzuli

**Ey Sevgili! Dünya halkı yılda bir kez bayram
için kurban keserler;
Ama ben her an senin için kurbanım.**

*Nâzdan hâmuşsun yoksa zebânun duymadan
İstesen bin dâstân söylersün ebrularla sen.
Nedîm*

**(Ey sevgili!) Nazdan sus pus olmuşsun...
Ama istesen, dilin bile duymadan, kaşınla
(gözünle) bin destan söylersin.**

*Biz bülbül-i muhrik-dem-i gülzâr-ı firâkuz
Âteş kesilür geçse sabâ gülşenimüzden.
Sultan II. Selim*

**Biz, ayrılık gülzarının yakıcı nefesli
bülbülüüz...
Eğer saba (aşkımızın) gül bahçesinden geçse,
ateş rüzgârına dönüşür.**

*Nakd-i ömrün bir sanem uğrunda sarf etdiin
temam
Ey Fuzulî âh eğer senden sorulsa bu hisâb .
Fuzulî*

Ey Fuzulî! Ömrünün bütün nakdini put (gibi bir güzelin) uğruna harcadın... Ah, eğer (ahirette) senden bunun hesabı sorulursa ne yapacaksın?

*Şîrler pençe-i kahrından olurken lerzân
Beni bir gözleri âhûya zebûn itdi felek.
Yavuz Sultan Selîm*

**Arslanlar bile kahrının pençesinde tir tir titrerken;
Felek beni bir ahu gözlü güzelin karşısında âciz hâle getirdi.**

*Bi-baht olanın bağına bir katresi düşmez
Baran yerine dürri güher yağsa semadan.*

**Gökyüzünden yağmur yerine inci ve cevher yağsa
Bahtsız olanın bahçesine bir damla düşmez!**

*Ger günahım Kuh-i Kaf olsa ne gam yâ Celil
Rahmetin bahrine nisbet ennehû şey'un kalîl.
Lâedri*

**Günahım kaf dağı kadar olsa ne gam ey
Allah'ım! Senin rahmet denizine göre, Kaf Dağı büyüklüğündeki günah küçük bir şeydir.**

*Haddeden geçmiş nezâket yâl ii bâl olmuş sana
Mey süzülmüş şîşeden ruhsar-ı âl olmuş sana.*
Nedim

**Nezaket, kuyumcuların altını tel halinde
incelttiği araçtan (haddeden) geçerek senin
boyunu posunu oluşturmuş.
Şarap, şişeden süzülerek yanağındaki allığı
oluşturmuş.**

*Tiz-i reftâr olanın pâyine dâmen dolaşır
Erişir menzil –i maksûduna aheste giden.*
Edirneli Hatemî

**(Acelesi olanın eteği ayağına dolaşır,
Yavaş giden amacına ulaşır.)**

*Behâne-cûy-i vuslat olduğum yâre duyurmuşlar
Nifak itmişler amma ma'nevî himmet buyurmuşlar*
Nûrî

**Sevgiliye, vuslat için bahaneler aradığımı
duyurmuşlar...
Ara bozuculuk yapmışlar, ama, manen himmet
etmişler, yardımda bulunmuşlar.**

*Ney kimi her dem ki bezm-i vaslını yâd eylerem
Tâ nefes vardır kuru cismimde feryâd eylerem.*
Fuzulî

**Ney gibi, senin vuslat bezmini her an yâd eder,
hatırlarım.**

**Kuru cismimde nefes var olduğu sürece feryâd
ederim.**

*Mugaylân-ı gam-ı dilber safâdur Merve hakkıçün
Başım gitse yüzüm dönmezem ben kible-gâhımdan.
Usulî*

**Sevgilinin verdiği kederin dikenleri, Merve
hakkı için söylerim ki cana safadır, mutluluk
vesilesidir.**

**Başım gitse bile bu kiblegâhtan yüzümü
dönemem.**

*Hûr-i in ü ravza-i Rıdvan havâyîlikdürür
Nefsden geçmişdür ol senden rızâ ister hemîn.*

**Güzel gözlü huriler ve Rıza cenneti (bir çeşit)
havayîliktir;
Halbuki o (Fuzuli), nefsdan geçmiştir ve senden
sadece rıza istemektedir.**

*Geh hâme gibi şekve-tırâz-ı gam-ı aşkız
Geh nâle gibi hâme-i şekvâda nihânız.
Neşâtî*

**Bazen kalem gibi, aşkın gamından şikayet
etmekteyiz.**

**Bazen de inilti gibi şikayetleri dile getiren
kalemin içinde gizliyiz.**

*Sensen ol şâh-ı felek mertebe kim leyl ü nehâr
Yüz sürer eşğine şems ü kamer döne döne.*
Necatî

**Sen, mertebesi felekten daha yüksek bir
insansın ki
Ay ve güneş gece gündüz demeden eşğine yüz
sürer.**

*Artırmaz âdemîyi meger kim mezâd-ı aşk
Her nesnenin bahâsını bazâr yeg bilir.*
Necatî

**Aşk pazarında her olur olmaz insanın değeri
artmaz.
Her nesnenin değerini o pazarın ehli olan
insanlar iyi bilir.**

*Bin zeban söylersün ol çeşm-i sühan-perdâz ile
Dâstânlar şerh idersün bir nigâh-ı nâz ile.*
Nedîm

**(Ey sevgili!) Sen, o tatlı dilli gözlerin yardımı ile
bin dilden konuşuyorsun;
Bir nazlı bakışınla destanlar şerh ediyorsun.**

*Ol dem kani ki Kâb-ı kûyun mekân idi
Arâmgâhı gönlümün ol âsitân idi.*
Cem Sultan

**Nerde o günler ki senin bulunduğun yer benim
mekânımdı.
Gönlümün o eşikte huzur bulduğu günler
nerde?**

*Ta geçmeyince medrese-i kıyl ü kâlden
Anlanmaz ıstılâhı kitâb-ı muhabbetin.*
Nâbî

**Dedikodu üniversitesini terk etmedikten sonra
Sevgi kitabının ne dediği asla anlaşılamaz.**

*Sırrını âşık olan nihân etsin kim
Duymasın agladığını dîde-i giryân bile.*
Riyazî

**Âşık olan sırrını öyle gizlesin ki,
Ağladığında gözyaşı bile ağladığını duymasın.**

Hidâyet Senden olmazsa, dirâyet neylesin yâ Rab!
Arabça bilse de Bû Cehle âyet neylesin yâ Rab!
Merzifonlu Cûdi

Yâ Rab hemîşe et lutfunu reh-nümâ mana
Gösterme ol tarîki ki gitmez sana mana.
Fuzûlî

**Ya Rabbi lütfunu her zaman bana yol gösterici
kıl.
Sana ulaşmayan yolu bana gösterme.**

Can firakınla fitil oldu gönül hânesine
Ten hayâlinle fener oldu yanar döne döne.
Mihri Hâtun

**Can senin ayrılığından dolayı gönül evine fitil
oldu.
Ten, senin hayalin ile fener oldu; döne döne
yanıyor.**

Nolaydı sihr bileydin ki hecre doymak için
Yüreğimi yüreğin gibi seng-i hâre kılam.
Ahmed Paşa

**Ne olurdu, sihir bilseydim de senin ayrılığına
dayanabilmek için yüreğimi senin yüreğin gibi
mermer taşı haline getirebilseydim.**

*Ömrüm içinde senden ger bir vefâ göreydim
Râzı idim gâmînla ömrüm tebâh olaydı.*

**Yaşadığım süre zarfında eğer senden bir kez
olsun vefâ görseydim,
Tüm ömrüm senin gamınla mahvolsaydı
(razıydım)**

*Göz yaşlıların halin ne bilsin merdüm-i gafil
Kevakib seyrine şeb ta seher bidar olandan sor.
Fuzulî*

**Gaflet uykusundaki göz, ne bilsin gözü
yaşlıların halini?
Yıldızlara bakarak sevgiliyi düşünmeyi ancak
sabaha kadar gözüne uyku girmeyenden sor.**

*Mâsivâ nakşına iplik kadar olma mâil
Ehl-i tecrîdi yolundan alıkor bir iğne.
Esrar Dede*

**Mâsivânın (insanı cezbeden) güzelliklerine iplik
kadar bile meyletme.
Çünkü kendini dünyadan soyutlayanları o
yoldan alıkoymak için bir iğne yeterlidir.**

*Ta'at itsün diyü Allaha cemahir-i enam
Bir güzel mihrab göstermiş idü mah-ı sıyam.
Meshi*

**Tüm mahlûkat Allah’a itaat,
İbadet etsin diye bir güzel mihrab oruç ayını
göstermiştir.**

*Önin ardın gözet fikr-i dakik et onda bir söyle
Öğütme ağzına her ne gelirse âsiyâb-âsâ.*
Nevres

**Sözün önünü ardını gözet, ince düşün, onda bir
söyle.
Değirmen gibi ağzına her ne gelirse hemen
öğütme.**

*Tenüm aşk âteşi yaksa gam ü derde günah olmaz
Mahabbet şehridür bunda vezîr ü pâdişâh olmaz.*
Hayalî Beg

**Aşk, tenimi yaksa, gam ve derde günah olmaz.
Bu, muhabbet şehridir; burada vezir ve padişah
bulunmaz.**

*Cihana aşk ile geldim, ne malım ne menalim var
Kanaat gencine kani olalı, hoşça halim var.*
Figani

**Dünyaya aşk ile geldim ne malım ne mülküm
var
Kanaat hazinesine sahip olalı çok hoş halim var.**

*Kimden istifsar idem keyfiyyet-i aşkı aceb
Ârif-i agâh sarhoş vâkıf-ı esrar mest.*

Bilgi sahibi arifler sarhoş; sırlara vâkıf olanlar mest...

Bu durumda aşkın ne olduğunu acaba kimden sorup öğrensem?

*Âlemi pervâne-i şem'-i cemâliin kıldı aşk
Cân-ı âlemsün feda her lahza bin cândur sana.
Fuzulî*

Aşk, âlemi senin cemalinin kandiline pervane yaptı...

Sen âlemin canısın; her lâhza sana bin can feda olsa, yerindedir.

*Hiç durmadan, hayat öğütür devreden bu çark,
Ölmek sırayladır, sıralanmakta varsa fark.
Yahya Kemâl*

*Lebin sırrın gelip güftara benden özgeden sorma
Bu pinhan nükteni bir vakıf-ı esrar olandan sor.
Fuzulî*

**Konuşmak gibi bir lütufta bulunursan eğer,
Benden başkasına sorma dudağının sırrını.**

**Bencileyin sırları bilen birisinden sor bu gizli
nükteyi.**

*Yâ Rab hemîşe et lutfunu reh-nümâ mana
Gösterme ol tarîki ki gitmez sana mana.
Fuzûlî*

**Ya Rabbi lütfunu her zaman bana yol gösterici
kıl.**

Sana ulaşmayan yolu bana gösterme.

*Böyle bî-hâlet degüldi gördüğüm sahrâ-yı aşk
Anda mecnûn bîdler dîvâne cûlar var idi.
Nedîm*

**Benim bildiğim aşk sahrası böyle renksiz,
cansız, hareketsiz değildi;
Orada mecnun olmuş salkım söğütler, deli
divane akarsular vardı.**

*Bin zeban söylersün ol çeşm-i sühan-perdâz ile
Dâstânlar şerh idersün bir nigâh-ı nâz ile.
Nedîm*

**(Ey sevgili!) Sen, o tatlı dilli gözlerin yardımı ile
bin dilden konuşuyorsun;
Bir nazlı bakışınla destanlar şerh ediyorsun.**

*Sinede bir lahza ârâm eyle gel cânım gibi
Geçme ey rûh-i revân ömr-i şitâbum gibi.*
Nedîm

**Gel de, sinemde canım gibi bir an olsun karar
kıl...
Ey, benim akıp giden ruhum (sevgilim); koşup
giden ömrüm gibi böyle geçip gitme!**

*Belâ dildendir ol dildâr elinden dâdımız yoktur
Gönüldendir şikâyet kimseden feryâdımız yoktur.*
Nevî

**Bela gönlümüzden geliyor. Yoksa o sevgiliden
zerrece bir şikayetimiz yoktur.
Bizim şikayetimiz gönlümüzdendir, başka
kimseden şikayetimiz yoktur.**

*Âşıkım amma yine dûşîze-gân-ı fikrüme
Cebraîlim Meryem-i endîşe mahremdür bana.*
Nefî

**Âşığım ama; yine, fikrimin el değmemiş
bakiresine...
Ben Cebrail'im; düşünce ve hayâl Meryem'i
benim mahremimdir.**

*Gelicek gam mülkine cân karşı çıkar
Nasıl izzet itmesün memleket sultânıdur.*

Necâtî

**Gam, kendi ülkesi olan gönüle geldiği zaman,
can karşı çıkar.**

**Can nasıl saygı göstermesin ki, o (gam), bir
memleket sultanıdır.**

*Ten esâsın yıkdı kıldı cân evin âbâb aşk
Dilde seng-i hecr ile saldı ağır bünyâd aşk.*

Necatî

**Aşk, beden binasının temellerini yıktı ve can
evini âbâd etti...**

**Aşk, ayrılığın taşları ile gönülde güçlü bir bina
kurdu.**

*Âşık seni dünyâyâ gamın âleme vermez
Bin ömre firâkunla geçen bir demi vermez.*

Nailî-i Kadîm

**(Ey sevgili!) Âşıklar seni dünyaya, aşkının
elemi bütünü âleme vermez;**

**Ayrılığınla geçen bir anı, bin ömre bile
değişmezler.**

Su uyur düşman uyur haste-i hicran uyumaz.
Şeyh Gâlib

Su uyur, düşman uyur; ama, aşk ve ayrılık hastası asla uyumaz.

Şekl-i aşkı gönlümün levhinde tahrîr eyledüm
Yanar odı bir akar su üzre tasvîr eyledüm.
Zâtî

Aşkın şeklini gönlümün sayfasına işledim ve bir akarsu üzerinde alevli bîr ateş resmi çizdim.

Ey meh leyal-i vesvese-hiz-i firakta
Sen gelmeyince hatıra bilsen neler gelir.

**Ey ay <sevgili>, ayrılığın kuruntu artırıcı
Gecelerinde sen gelmeyince bilsen aklıma neler gelir.**

Dilde ger aşk ola akl eyleyemez anda karâr
Düzde zindan olur ol dâr ki mihmân uyumaz.
Şeyh Gâlib

**Eğer gönülde aşk varsa, orada akıl karar edemez.
Çünkü misafirin uyumadığı ev, hırsıza zindan olur.**

*Yok bu şehir içre senin vafettiğin dilber Nedîm
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana.*

Ey Nedim! Senin anlattığın gibi böyle güzel bir kadın bu şehirde yok. Bu güzelliklere sahip olan varlık bir kadın, bir insan olamaz. Olsa olsa sana bir perinin yüzü görünmüştür. Sen ancak bir hayale aşık olmuşsun.

*Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin senMerdüm-
i dîde-i ekvân olan âdemsin sen.*
Şeyh Gâlib

**Kendine iyi bak, çünkü âlemin özüsün sen.
Kâinatın göz bebeği olan insansın sen.)
Hoşça Bakın Zatınıza...**

*Habda busesin almak nice mümkün zira
Busenin sayesi ruhsarına düşse uyanır.*
Nâbî

**Uykuda sevgiliden öpücük almak ne mümkündür;
Çünkü öpücüğün gölgesi yanağına düştüğü anda uyanır.**

*Gonca gülsün gül açılsın cûy feryâd eylesin
Sen dur ey bülbül biraz gülşende yârim söylesin.*

Nâbî

**Gonca gülsün, gül açılsın, ırmak feryat eylesin.
Sen sus ey bülbül, biraz da gül bahçesinde
yarım söylesin.**

*Sûzişüm olmasa yaşum gark iderdi âlemi
Eşk-i çeşmüm olmasa yanardı sûzumdan cihân.
Sinânî*

**Eğer yangınım olmasa, gözyaşım alemi suya
boğardı,
Gözlerimin yaşı olmasa, gönlümün ateşinden
cihan yanardı.**

*Ten esâsın yıkdı kıldı cân evin âbâb aşk
Dilde seng-i hecr ile saldı ağır bünyâd aşk.*

**Aşk, beden binasının temellerini yıktı ve can
evini âbâd etti...
Aşk, ayrılığın taşları ile gönülde güçlü bir bina
kurdu.
Necati**

*Ey Fuzulî çıksa cân çıkman tarîk-i aşkdan
Reh-güzâr-ı ehl-i aşk üzre kılın medfen bana.*

**Ey Fuzulî! Bu canım bedenimden çıksa da, aşk
yolundan asla ayrılmam.**

**Bana (öldüğüm zaman), âşıkların gelip geçtiği
yol üzerinde bir mezar yapın.**

*Bâr-ı belâ-yı aşka heves kılma Bâkiyâ
Zîrâ tahammül itmeyesün ihtimâldür.*
Bakî

**Aşkın belâlı meyvesine heves etme ey Bakî!
Çünkü bu ağır yükü taşıyamayacağından
korkarım.**

*Perde çek çehreme hicrân günü ey kanlı sirîşk
Ki gözüm görmeye ol mâh-likâdan gayrı.*
Fuzûlî

**Ayrılık günü yüzüme perde çek ey kanlı
gözyaşı!
Ki gözüm o ay yüzlüden başka bir şey
görmesin.**

*Min cân olaydı kâş men-i dil-şikestede
Tâ her biriyle bir kez olaydum feda sana.*
Fuzulî

**(Ey sevgili!) Keşke benim gibi gönlü kırığın bin
canı olsaydı da, her biri ile sana bir kez feda
olsaydım.**

*Ağlasa derd-i derûnum çeşm-i giryânım sana
Âşikâr olurdu gâlib râz-ı pinhânım sana.*

Avnî

**İçimdeki dertler ile, yaş dolu gözlerim senin için
ağlayacak olsa,
Gönlümdeki gizli sırlarım gözyaşlarıma gâlip
gelir ve sırlar sana aşikâr olurdu.**

*Ben umardım ki seni yâr-ı vefâ-dâr olasın
Ne bileydim ki seni böyle cefâ-kâr olasın.*

Mihri Hatun

**Ben sanıyordum ki sen vefa bilen birisin.
Böyle cefâkâr olduğunu bilmiyordum.**

*Kadem kadem gice teşrifi o mehûn
Cihan cihan elem-i intizâra değmez mi.*

Nailî-i Kadîm

**O ay yüzlü sevgilinin gece adım adım gelişi,
Dünyalar dolusu bekleyiş sıkıntısına değmez
mi?**

*Süzme çeşmin gelmesün müjgan müjgan üstine
Urma zahm-ı sineme peykan peykan üstine.*

Rasih Bey

**Ey sevgili! Gözlerini süzme ki, kirpik kirpik
üstüne gelmesin; böylece bağrında (gönlümde)
açtığın yaraya ok üstüne ok atmış olma (üst üste
kirpikler; üst üste ok demektir)**

*Mürûr-i vâde-i yâre inanma sen Ahmed
Gama inan inanırsan ki eski yârindir.
Ahmed Paşa*

**Ey Ahmet! Sevgilinin verdiği söze sakın
inanma.
İnanırsan gama inan ki, o, senin eski
dostundur; vefasızlık etmez.**

*Gönül diler ki ayağına yüz süre heyhât
Bu arzuya ol erince ben gubâr oluram.
Hümânî*

**Gönül, senin ayağının toprağına yüz sürmek
ister;
Ama ne yazık ki o bu arzusuna kavuşuncaya
kadar ben toz, toprak olurum.**

*Aşk derdiyle hoşem el çek ilâcumdan tabîb
Kılma derman kim helâküim zehri dermânundadır.*

**Ey tabibi Ben aşk derdinden memnunum; beni
iyileştirmeye çalışma!...**

Bil ki, senin vereceğin bu derman, asıl benim helakimi hazırlayan zehir olacaktır.

*Kazâ-yı âsmânîden sakınmak sûd-mend olmaz
Rızâdur çâresi aşkun görünmez bir belâ ancak.*

**Aşk görünmez bir belâ olduğu için; bunun çaresi, razı olmaktan ibarettir.
Gökyüzünden yıldırım gibi inen kazadan sakınmanın ne faydası var?**

*Efendimsin cihânda i'tibârım varsa sendendir
Miyân-ı âşıkânda iştihârım varsa sendendir.*
Şeyh Gâlib

**Sen benim Efendimsin, benim bu cihanda itibarım varsa sendendir.
Aşıklar arasında bir şöhretim varsa yine sendendir.**

*Ne beyân-ı hâle cür'et ne figâna tâkatüm var
Ne recâyı vasla gayret ne firaka kudretüm var*
Vasıf-ı Enderuni

**Ne sevgiliye hâlimi arz etmeye cür'etim, ne ağlayıp inlemeye takatim var...
Ne vuslat ricası için bir gayretim kaldı; ne de ayrılık sıkıntısını çekmeye kudretim...**

*Bezm-i şevküin içre devr eyler felek bir câmdur
Camda bir cür'adur aşkun şarâbından şafak.*

**(Ey sevgili!) Felek, seni arzulamanın meclisinde
dönüp dolaşan bir kadehtir.**

**Şafağın kırmızılığı ise, senin aşkının şarabından
o kadehin dibinde kalmış bir yudumdur.**

*Cân verme gam-ı aşka ki aşk âfet-i cândur
Aşk âfet-i cân olduğu meşhûr-ı cihândur.*

Aşkın gamını almak için sakın canını verme!

Çünkü, aşk, canın âfetidir.

**Aşkın can için bir âfet, bir belâ olduğu, herkes
tarafından bilinen bir gerçektir.**

*Bu gamlar kim benim vardır bâirin başına koysan
çıkar kafir cehennemden güler ehl-i azap oynar.*

**Benim öyle gamlarım var ki, bu gamları bir
devenin sırtına koysan kafirler cehennemden
çıkar; azap ehli de gülüp oynamaya başlar.**

*Kılsa vaslında gönül bûsen temennâ etme ayb
Dûstum âdettir eyler cerrini cerrâr-ı îyd.*

Aşkî

**Sevgilim! Gönlüm vuslatını yaşarken, buseni
istese onu ayıplama.**

**Bilirsin ki bayram dilencisinin dilediğini
istemese âdettendir.**

*Öldükte bu ben hasteyi eşk ile yusunlar
Cânâne güzâr ettiği yollarda kosunlar
Celilî*

**Devasız bir aşk hastası olan beni,
Öldüğüm zaman gözyaşı ile yıkasınlar ve
sevgilinin geçtiği yolların kenarında bir yere
defnetsinler.**

*Aşk bir nakkâşdur kim sûret-i uşşâkda
Za'ferân ile gelir şekl-i ecel tasvir ider.
Zatî*

**Aşk öyle bir ressamdır ki; elinde safran ile
gelip,
Aşıkların yüzlerinde ecelin şeklini resmeder.**

*Âlemi pervâne-i şem'-i cemâlin kıldı ış
Cân-ı âlemsin fedâ her lahza min cândır sana.
Fuzulî*

**Aşk bütün âlemi güzelliğinin mumu etrafında
pervâne etmiştir. Sen âlemin cânısın. Her an
sana bin cân fedâ olsun.**

*Asude olam dersen eğer gelme cihane
Meydane düşen kurtulmaz seng-i kazadan.
Ziya Paşa*

**Huzurlu olmak istersen eğer gelme bu dünyaya.
Çünkü yaşam meydanına bir kez düşen kaza
taşlarından -yani ızdırap veren olaylardan-
kurtulamaz.**

*Susuz değirmenlerin ne ile döner çarkı
Kerem etmeyen beyin fakirden nedir farkı.
Lâ-edrî*

**Şair, suyu olmayan değirmenler nasıl işe
yaramazsa, iyilik -kerem- yapmayan
zenginlerin de işe yaramadığını, fakirden
farkının kalmadığını söylüyor. Sadece kendisi
için yaşayan, insanlar çöplükten ekmek
toplarken, sürekli daha iyisi benim olsun diye
ömür tüketenler aslında fakir değil de ne?
Yıgıdıklarının... Nitekim eğlencesidir mâl ü
servet câhilin.**

*Dilde gamzen okı var iken gamun gönderme kim
Konmak olmaz iy sanem mihmân mihmân üstüne.
Cem Sultan*

**Gönülde gamzen oku varken gamını gönderme
ki,
Ey sevgili, misafir üstüne misafir uygun olmaz.**

*Hezaran gül şikeftend ez nesim-i subh der yekdem
Çû dilhâyı murîdân ez nigah-i kutb-i Rabbânî.
Mevlana Halidi Bağdadi*

**Seher yeliyle bir anda binlerce gül açıldı
Tıpkı Kutub (büyük velinin) bakışından
müridlerin kalplerinin açılması gibi.**

*Ey beni hicriyle hâk eden sana yalvarmağa
Başdan ayağa dil olmuşdur giyâhım gitme gel.
Necâtî*

**Ey beni ayrılığıyla toprak eden sevgili, sana
yalvarmak için,
(mezarımın üstündeki) otlar baştan ayağa dil
olmuştur... Gitme, gel!**

*Sırrını âşık olan nihân etsin kim
Duymasın agladığını dîde-i giryân bile.
Riyâzî*

**Âşık olan sırrını öyle gizlesin ki ağladığında
gözyaşı bile ağladığını duymasın.**

*Kendimi bir dahi mir'atı bilirdim hayrân
Hüsnüne kendi de hayretde imiş bilmez idim.*
İzzet Molla

**O sevgilinin güzelliğine bir kendimi bir de
aynayı hayran bilirdim;
Meğer kendisi de hayretde imiş, bilmez idim...**

*Temâşâ-yı ruhun azmine çıkdı âfitâb ammâ
Gelirken sür'at ile düşdü yüz yerde şitâbından.*
Fuzûlî

**Ey sevgili, güneş senin yanağını izleme azmiyle
çıktı ama;
Gelirken hızından yüz yerde yere düştü.**

*Sirişk-i dîde teskîn etmeseydi hâl müşkildi
Mahabbet gerçi kim âteşdir ammâ dil de deryâdır.*
Fasîh Ahmed Dede

**Gözyaşı rahatlatmasa, sakinleştirmeseydi hal
müşkildi;
Muhabbet gerçi ateştir ama gönül de denizdir.**

*Bu alem-i fanide ne mir ü ne gedayız,
A'lalara a'lalanuruz pest ile pestuz...*
BAĞDATLI RUHİ

**Bu fani dünyada ne beyefendi ne de dilenciyiz
Büyüklene büyüklenir, mütevazi ile mütevazi
oluruz.**

*İlim bir lücce-i bi-sahildir
Anda alim geçinen, cahildir...*

NABİ

**İlim, kıyası olmayan engin bir deryadır,
Bu deryada alim geçinen ise cahildir.**

*Işk aybını biliürsen hüner ey zahid-i gafil
Hünerün aybdur amma dediğün ayb hünerdür...*

FUZULİ

**Aşk ayıplamayı hüner zanneden ey gafil zahid!
Aşk ayıplamakta ki hünerindir asıl ayıp
olan. Asıl hüner ayıp dediğün aşıklıktır.**

*Bir nihânice tebessüm de mi sığmaz cânâ
Söyle billâh dehenün o kadar teng midür...*

NEDİM

**Ey Sevgili! Söyle, dudağın o kadar mı
küçüktür?**

Gizli bir tebessüm de mi sığmaz.

*Baş egmezüz edâniye dünyâ-yı dîn için
Allah'adur tevekkülümüz i'timâdumuz...*

BAKİ

**Bu aşâğılık dünya için alçaklara baş eğmeyiz.
Tevekkülümüz, itimadımız
ancak Allah'adır.**

*Söylesem Tesiri Yok
Sussam Gönül Razi Değil...*
FUZULİ

*Bağ-ı dehrin hem hazanın hem baharın görmüşüz
Biz neşatın da gamın da rüzigarın görmüşüz...*
NABİ

**Dünya bağının hem ilk hem de sonbaharını
görmüşüz
Biz neşenin de gamında -yaşandığı- zamanlar
görmüşüz.**

*Çeşmimin yaşını sil, deme benim nemdir bu
Kim bilir acıyasın, iki gözüm demdir bu...*
CİNANİ

**Gözümün yaşını sil bu benim neyim ki sileyim
deme,
Kim bilir belki acırsın a iki gözüm akan su değil
kandır bu.**

*Nâme vaslunla müşerref ola ben hecr ile zâr
Hâme bu hâleti şerh eylemeğe ne dili var...*

AHMED PAŞA

**Yazdığım mektup, sana kavuşmakla mutlu;
bense ayrılıktan
Ağlamaktayım, mektubu yazan kaleminse bunu
anlatacak dili yok.**

*Gülmek ol gonceye münâsiptir
Ağlamak bu dil-i hazîne gerek...*

BAKİ

**Gülmek o goncaya yakışır.
Ağlamaksa bu hüzünlü gönlüme gerektir.**

*Sanman taleb-i devlet üi cāh etmeye geldik
Biz âleme bir yār için āh etmeye geldik...*

YENİŞEHİRLİ AVNİ

**Dünyaya talih, devlet işi ve makam istemeye
geldiğimizi zannetmeyin.
Biz dünyaya bir sevgili ah çekmeye geldik.**

*Cihana aşk ile geldim, ne malım ne menalim var;
Kanaat gencine kani olalı, hoşça halim var...*

FİGANİ

**Dünyaya aşk ile geldim ne malım ne mülküm
var
Kanaat hazinesine sahip olalı çok hoş halim var.**

*Arif isen bir gül yeter kokmağa
Cahil isen gir bahçeyi yıkmağa...*
LA EDİRİ

*İncitmesin ahım o güzel kalbini, ey gül
Ben gizli yanıp mahvolayım, olma haberdar...*
FİTNAT HANIM

*Bir peri peyker mi var yanınca ağyār olmaya
Var mıdır bir gül ki ānın çevresi hār olmaya...*
MUHİBBİ

**Dikenin olmayan bir gül nasıl bulunmazsa
yanında yabancıların,
Rakiplerin bulunmadığı peri yüzlü sevgili
yoktur.**

*Şemîm-i kâkülün almış nesîm gülşende
Demiş ki sünbüle sende emanet olsun bu...*
FİGANİ

**Sabah esen hafif tatlı rüzgar, gül bahçesinde
senin kâkülünün güzel kokusunu almış ve
sünbüle demiş ki, sende emanet olsun bu koku.**

*Lâle-hadler yine gülşende neler etmediler
Servi yürütmediler goncayı söyletmediler...*
NECATİ

**Al yanaklı güzeller, gül bahçesinde gene neler
yapmadılar!
Selviye nazlı nazlı sallanmak cesareti ve
koncaya açılmak fırsatı vermediler.**

*Bakma ya Rab sevad-ı defterime
Onu yak ateşe benim yerime...*
LA EDİRİ

**Allah'ım günah defterimin bunca dolu oluşuna
bakma
Hatta benim yerime onu yakıver gitsin.**

*Miyân-ı güft u gûda bed-meniş ihâm eder kubhun
Şecaât arzederken merd-i kıpti sirkatin söyler...*
RAGIP PAŞA

**Kötü tabiatlılar dedikodu sırasında kendi
çirkinliklerini de ortaya dökerler.
Çingene delikanlısı kahramanlık göstereyim
derken yaptığı hırsızlığı anlatır.**

*Erbab-ı kemali çekemez nakıs olanlar
Rencide olur dide-i huffuş ziyadan...*

ZİYA PAŞA

**Yarasanın gözleri nasıl ışığa dayanamazsa,
Cahil insanlarda olgun kişilere tahammül
edemezler.**

*Halletmediler bu lugazın sırrını kimse
Bin kafilge geçti hükemadan, fuzaladan...*
ZİYA PAŞA

**Bilgi ve erdem sahibi binlerce insan bu dünyaya
gelse,
Yine de bu yaşam bilmecesinin manasını
çözemediler.**

*Gül gülse daim, ağlasa bülbül aceb değil,
Zira kimine ağla demişler, kimine gül...*
BAKİ

**Gül her vakit gülse ; bülbülde sürekli ağlasa
bunda gariplik yok!
Çünkü ezelde kimine ağla demişler kimine gül.**

*Kamu bîmârına cânân deva-yı derd eder ihsan.
Niçün kılmaz bana derman beni bîmar sanmaz
mı...*
FUZULİ

**Ey sevgili herkesin hastalığına bir çare
bulursunda
Neden benim gönül yarama bir çare bulmazsın
yoksa beni hasta bilmez misin.**

*Sen usandırmâ eli, el de usandırmaz seni
Hilekârlık eyleme kimse dolandırmaz seni.*
SAİD PAŞA

*Mürg-i dil dâim hevâ-yı aşk sergerdânıdır
Bülbülün gülzârı var bûmun olur virânesi...*
HAYALİ

**Bülbülün gül bahçesi var, baykuşun da virânesi..
Gönül kuşu ise yersiz yurtsuz başı dönmüş bir
halde dönüp duruyor.**

*Beni reşk oduna pervane tek ey şem ‘ yandırma
Yeter horşid-i ruhsarun چراغ-ı bezm-i ağyar et...*
FUZULİ

**Beni kıskançlık ateşine pervane gibi yakma
Rakiplerin meclisini güneş yanağıyla mum gibi
aydınlattığın yeter artık.**

*Her hâr ile sen sohbet edersin dün ü gün ben
Derdin ederim mûnis-i can yandım elinden...*

**Sen gece gündüz her dikenle(yani
rakiple)sohbet edersin,
Bense senin derdini can dostu edinirim;yandım
elinden...**

*Zülfüñ görenlerin hep bahtı siyâh olurmuş
Tek zülfünü göreydim bahtım siyâh olaydı....*
NEVRES

**Senin zülfünü gören herkesin bahtı siyah
olurmuş.
Tek senin zülfünün bir telini bile görseydim de
benim de bahtım siyah olsaydı**

*Dilde gam var şimdilik lutfeyle gelme ey sürûr
Olamaz bir hânede mihmân mihmân üstüne...*
ŞEYHÜLİSLAM YAHYA

**Gönülde şu anda gam bulunmaktadır ey sevinç
bundan dolayı şimdilik gelme, (çünkü) bir
hanede misafir üstüne misafir olmaz.**

*Dest bûsu arzusuyla ölürsem dustlar
Kûze eylen toprağım, sûnun anınla yâre su...*
FUZULİ

**Eğer ben yarin dudaklarını öpme arzusıyla
ölürsem dostlar;**

**Bedenimin çürüdüğü topraktan bir testi yapın
ve onunla yâre su verin.**

*Derd-i aşkı gayrıdan sorman ne bilsün çekmeyen
Anı yine âşık-ı nâlâne söylen söylesün...*

BAKİ

**Aşk derdini başkalarından sormayın; onu
çekmeyen ne bilsin?
Siz onu yine, ağlayan inleyen âşığa sorun da o
söylesin.**

*Suya virsün bağban gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüziün teg virse min gülzâra su...*

FUZULİ

**Bahçıvan boşuna uğraşmasın, gönül bahçesini
sele versin zirâ
Bin tane gül bahçesini de sulası senin yüzün
gibi bir gül yetişmez, açılmaz.**

*Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mâhım
Kurbânın olam var mı benim bunda günâhım...*
Nâhîfî

mâh: ay

*Nîk ü bed herkes bulur âlemde bir gün ettiğin
Kendi çekmezse cezâ mîrâs kalır evlâdına...*

ZİYA PAŞA

Nîk: iyi
bed: kötü

*Ne denlî cehd ederse bir murâde
Nasîb olmaz mukadderden ziyâde...*
LA EDİRİ

**Muradına ulaşmak için ne kadar çaba
harcarsan harca,
Kaderinde olandan fazlası nasip olmayacaktır.**

*Zâr zâr et kâ'ilim âzâra Allâh aşkına
Yâre aç tek olma yâr ağyâra Allâh aşkına...*
SENİH-İ MEVLEVİ

**Senin tüm eziyetlerine razıyım.
Allâh aşkına başkasına yâr olma da istersen
sinemde yaralar aç.**

*Bir gül dedi bülbül güle, Gül gülmedi gitti
Gül bülbüle, bülbül güle, Yar olmadı gitti ...*

Yâdında mı?

Yadında mı doğduğun zamanlar?

Sen ağlar idin gülerdi âlem;

Bir öyle ömür geçir ki olsun

Mevtin sana hande halka matem.

mevt: ölüm

hande: sevinç

İlim meclisine girdim kıldım talep

İlim ta gerilerde kaldı "illa edeb illa edeb)...

FİGANİ

Akıl, aşk ve can bu üçü üçgendir

Her derde çare her yaraya merhemdir...

MEVLANA

Öldükte bu ben hasteyi eşk ile yusunlar

Canane güzar ettiği yollarda kosunlar...

CELİLİ

Aşk derdine tutulan beni öldüğüm zaman

gözyaşı ile yıkasınlar ve sevgilinin geçtiği

yollarda defnetsinler..

Size tuhfe getirdik biz bu canı

Hakir olur fakirin armağanı...

LA EDİRİ
tuhfe: hediye

*Ne senden rüku artık ne de benden kıyam
Bundan sonra selam aleykum aleykum selam...*
FUZULİ

*Gün yüzün görmeyeliden ki günüm dün gibidir,
Bana bin yılca gelir gerçi sana dün gibidir...*
KARAMANLI NİZAMİ

**Sultanım! Güneş yüzünü görmeyeli gündüzüm
gece gibidir.
Belki sana dün gibi gelir ama, bana bin yıl
geçmiş gibidir.**

*Derd-i ışkun zerrece kılmadılar dermânını
Âlem içre niçeler Lokmân u Eflâtun olup...*
TAŞLICALI YAHYA

**Alem içinde nice Lokman Hekim'ler,
Eflatun'lar var ama; Aşk derdine, zerre kadar
derman bulamadılar.**

*Şeb-i yeldâyı müneccimle muvakkit ne bilir;
Müptela-yı gâma sor kim geceler kaç saat...*
SABİT

Uzun gecenin ne olduğunu, ne müneccimler ne de takvim hazırlayanlar bilir, gecenin kaç saat olduğunu- ne kadar uzun olduğunu- gam çekene soracaksın ancak o bilir.

*Saye-i servi bülendin yollar üstünde görüp,
Hasseten der gönül "yâ leyteni küntü türab...
BÂKİ*

Serviye benzeyen endamının gölgesinin yollar üstüne düştüğünü gördüğünde gönlüm der ki: Keşke (üstüne gölgenin düştüğü) toprak olaydım.

*Fâriğ olmam eylesen yüz bin cefâ sevdim seni,
Böyle yazmış alnıma kilik-i kazâ sevdim seni,
Ben bu sözden dönmezem devr eyledikçe nüh felek,
Şâhid olsun aşkıma arz u semâ sevdim seni...
ŞEYH GALİB*

**Yüz bin keder versen bile bırakmam, sevdim seni,
Kaderin kalemi böyle yazmış alnıma, sevdim seni,
Dokuz gök kubbe dönse bile, ben sözümünden dönmeyeceğim,
Gökyüzü ve yeryüzü aşkıma şahid olsun, sevdim seni.**

*Âşık olanın ışk odından nişan gerek,
Bağrı kebâb gözleriniün yaşı kan gerek...*
AHMEDİ

**Aşık olanın, aşk ateşinden bir belirtisi olması
gerekir.
Bağrı yanık, gözlerinin yaşı da kanlı olmalıdır.**

*Âşık-ı sâdıkda dil birdir olur mu yâr iki
Hangi taht üstünde mümkündür hünkâr iki...*
AHMED PAŞA

**Sadık olan aşıkta gönül birdir, orada nasıl iki
yâr olur?
Bir tahtta iki padişah olması mümkün müdür?**

*Olur insanda zeban bir, iki gûş
Sen dahî söyle bir, ol iki hamûş...*
NABİ

**İnsanda iki kulak olmasına rağmen bir tane
ağız vardır.
Bu nedenle- sen de iki defa dinle ve sessiz ol bir
defa söyle.**

*Kâfi bana bilmek beni, hiç bilmesin âlem
Zira büyük afettir o şöhret, neme lazım...*
SIRRI PAŞA

Benim kendimi bilmem bana yeter. Başka insanların bilmesine gerek yok çünkü fazla tanınmak şöhret sahibi olmak iyi değildir, bana gerekmez.

*Güle gûş ettiremez, boş yere bülbül inler
Varâk-ı mihr ü vefâyı kim okur kim dinler...*
KAMİ

Bülbül, sesini güle dinletemedi boş yere inler durur.

Vefâ ve sevgi sayfasını, kitabını kim okur, kim dinler

*Yılda bir kurban keserler halk-ı âlem ıyd için,
Ben senin saat-be-saat dem-be-dem kurbânınâm...*
FUZULİ

**Halk senin için senede bir kurban keser,
Ben her an, her saat Senin kurbânınım.**

*Derûnî âşinâ ol taşradan bîgâne sansınlar
Bu bir zîbâ revîşdir âkıl ol dîvâne sansınlar...*
YAHYA BEY

Kalp gözüyle görenlerden ol, dışarıdan câhil sansınlar seni.

Husûsî ve güzel bir gidiştir şu ki; sen akıllı ol da seni deli sansınlar.

*Gönül Mecnûn gibi dil-beste olma zülf-i Leylâ'ya
Seni sâhra-neverd-i aşk eden zîrâ Hudâ'dır hep...*
HAŞMET

**Ah gönül! Mecnun misali, Leyla'nın zülfüne
hemen gönül bağlama.
Çünkü seni aşk çöllerinde gezdirip duran Leyla
değil, Mevlâ'dır hep.**

*Bir lebi gonca yüzü gülzâr dersen işte sen
Hâr-ı gâmda andelib-i zâr dersen işte ben...*
BAKİ

**Dudağı gül goncası, yüzü gül bahçesi bir güzel
görmek isteyen sana baksın.
Bağrına gam dikenini saplanmış, feryad eden
bülbul görmek isteyen bana baksın.**

*Gerekmez zerrece zahid cihanun mihr ile mahı
Benüm bir yüzi gün alını kamer kaşı hilalüm var...*
FİGANİ

**Ey zahid, cihanın ayı ve güneşi beni zerre kadar
ilgilendirmez;
Benim yüzü gün, alını ay, kaşı hilal olan bir
sevgilim var.**

*Senin gönlün daima mesrûr ve muhassardır
mazursun
Gamin ne olduğunu asla bilmedin mazursun*
GAZALÎ

**Ben sensiz bin gece kan yuttum
Sen bir gece sensiz kalmadın mazursun...**

*Şeb-i yeldâda uzar fecre kadar kıssa-i aşk
Ta ki Mecnun bitirir nutkunu Leylâ söyler...*
FUZULÎ

**Aşk hikayesi yılın en uzun gecesinde bile şafak
sökene kadar sürer; öyle ki Mecnun sözünü
bitirse Leylâ başlar; Leylâ sussa Mecnun
anlatır.**

*Yar için ağyare minnet ettiğim aybeyleme
Bağban bir gül için min hare hizmetkar olur...*
FUZULÎ

**Sevgili için düşmana, rakibime minnet ettiğimi
ayıplama;
Zira bahçivan bir gül elde edebilmek için bin
tane dikene hizmetkar olur)**

*Ne beyan-ı hale cüret, ne figana takatım var
Ne reca-yı vasla gayret, ne firaka kudretim var...*
ENDERUNLU VASIF-

**Ne halimi arz etmeye cüret edebiliyorum, ne de
feryad etmeye takatım var..
Ne vuslat umudu için gayrete gelebiliyorum, ne
de ayrılığa güç yetirebiliyorum.**

*Alan sensin veren sensin kılan sen
Ne verdinse odur gayrı nemiz var...*
AZİZ MAHMUD HÜDÂÎ

**Ey Allahım- alan da veren de kılan da sensiz.
Senin bize verdiğinden başka neyimiz varki**

*Mağrûr olma cübbe vü destâr ile rakîb
Destâr u cübbe çoğ olur elde hüner gerek...*
CELÎLÎ

**Ey- rakip cübbe ve sarıkla övünme, mağrur
olmana sebep değildir
Asıl önemli olan bir hünerinin olmasıdır.**

*Bu bezm-i dil-güşâyâ mahrem olmaz Bâkiyâ herkes
De gelsün ehl-i diller gelmesün bîgâneler dönsün...*
BAKÎ

**Bu gönül açıcı topluluğa herkes katılmaz Ey
Baki; Söyle gönül erleri(ehl-i diller) gelsin,
gönülden anlamayan yabancılar geri dönsün**

*Veren bû suret-i mevhûma revnak reng-i
hüsnündür
Gülistân-ı hayâlim nev-bahârım varsa sendendir...*
ŞEYH GALİB

**Bu kuruntuya dayanan hayal ürünü olan şekle
parlaklık veren senin güzelliğinin rengidir.
Hayalimin bir gül bahçesi, ilkbaharım varsa
senden dolaydır.**

*Sırrını âşık olan şöyle nihân etsin kim
Duymasın ağladığın dîde-i giryânı bile..*
RİYAZÎ

**Âşık kişi, sırrını öyle saklamalı ki,
Ağladığını yaşlı gözleri bile duymamalıdır.**

*Şekl-i aşkı gönlümün levhinde tahrîr eyledüm
Yanar odı bir akar su üzre tasvîr eyledüm..*
ZATÎ

**Aşkın şeklini gönlümün sayfasına işledim ve bir
akarsu üzerinde alevli bîr ateş resmi çizdim.**

*Hoşça bak zatına kim zübde-i alemsin sen
Merdüm-i dide-i ekvan olan ademsin sen...*
ŞEYH GALİB

**Kendine bir hoşça bak, âlemin özüsün sen,
Varlıkların gözbebeği olan insansın sen.**

*Ders-i aşkın müşkilin Yahyâ nice halleylesin
Söyleyenler kendini bilmez bilenler söylemez...*
ŞEYHÜLİSLAM YAHYA

**Aşk dersinin zorluklarını yahya nasıl çözebilsin.
Bu sırrı bilenler konuşmaz, konuşanlar ise
kendini bilmeyenlerdir.**

*Güzelsin, bi-bedelsin, tarz u tavrın hep
müsellemdir.
Ne çare bi-vefasın, ah insaniyyetin yoktur...*
HALET ÇELEBİ

**Ey sevgili çok güzelsin herkesin beğendiği
tavırların bulunmakta ama
Ne yapayım ki vefasızsın, insaniyetin yoktur**

*Kendiünü bâşınâ ederdi anı
Kellerin olsa idi dermânı..*
SIRRI

Kelin ilacı olsa kendi başına sürer

*Belâ dildendir ol dildâr elinden dâdımız yoktur.
Gönüldendir şikâyet kimseden feryâdımız yoktur...*

NEV'İ

**Belâ gönlümüzden geliyor yoksa o sevgiliden
zerrece bir şikâyetimiz yoktur.
Bizim şikâyetimiz gönlümüzdendir başka
kimseden şikâyetçi değiliz.**

*Ey benüm cânım soran ol rûy-i zîbâdan cüdâ
Mâhî-i sekbenün ahvâlin n'olur mâdan cüdâ...*

MAKALİ

**Ey benim o güzel yüzlü sevgiliden ayrı halimi
soranlar,
Sudan çıkmış balığın hali nasılsa, bende
öyleyim.**

*Şol kadar suz-i gam-ı aşk derunum yaktı
Ki yakar alemi derd ile dilimden çıkan ah
O bahaneyle duhan nuş ederim gülşende
Olmaya ta ki adu dud-ı dilimde agah*

**Aşk derdinin ateşi içimi öylesine yaktı ki
yüreğimden dert ile çıkan bir ah tüm alemi
yakar. İşte gön lümdeki bu yangın dumanını
düşmanlar fark etmesinler diye gülşende sigara
içerim..**

*Dil-sîr-i felâketsin her gece hayâliyle
Gâlib aceb ol mâhın gönlünde yerin yok mu..*

ŞEYH GALİB

**Ey Galib sen o sevgili için her gece gönlünü
felaketlerle acıyla gamla doldurmaktasın, buna
rağmen senin o sevgilinin gönlünde yerin yok
mu?**

*Çekdiğim derdi ne hem-hâne ne hem-râh bilir
Âşıkım hâl-i dil-i zârımı Allah bilir...*

NEFİ

**Derdimi ne ev halkı ne de yoldaşlarım bilir;
Aşığım bu içten içe yanan halimi ancak Allah
bilir.**

*Merdüm-i dîdeme bilmem ne füsûn etti felek
Eşkimi kıldı füzûn giryemi hûn etti felek
Şîrler pençe-i kahrımda olurken lertzân
Beni bir gözleri âhûya zebûn etti felek..*

YAVUZ SULTAN SELİM

**Bilmem ki gözlerime felek nasıl bir büyü yaptı
ki gözümü kan içinde bıraktı, askımı artırdı
benim pençemin(gücümün) korkusundan
arсланlar(bile) titrerken felek beni bir ahu
gözlüye esir etti.**

*Ben göz açmam hâbdan bîdârdır gönlümdeki
Gerçi ben mestim velî hûşyârdır gönlümdeki...*

ENDERUNLU VASIF

**Gönlümde öyle bir aşk var ki, ben uyurken bile
uyanık,
Ben gerçi mest olmuşum amma gönlümdeki her
an uyanık.**

*Dehrin ne safâ var acaba sîm ü zerinde
İnsan bırakır hepsini hîn-i seferinde..
ZİYA PAŞA*

**Dünyanın altınında ve gümüşünde ne mutluluk
olabilir ki?
İnsanlar ahiret yolculuğuna çıkarken bunların
hepsini geride bırakır.**

*Âzâd-ser olurdum asîb-i derd ü gamdan
Ya dehre gelmeseydim ya aklım olmasaydı...
ZİYA PAŞA*

**Bu dünyaya gelmeseydim, ya da aklım
olmasaydı.
Dert ve gam belasından böylece kurtulmuş
olurdum.**

*Her âkile bir derd bu âlemde mukarrer
Rahat yaşamış var mı gürûh-ı ukalâdan...
ZİYA PAŞA*

Bu alemde her akıllı kişinin bir derde uğraması kaçınılmazdır.

Akıllılar topluluğundan, rahat yaşamış olan kimse var mı.

*Yâr'i görünce arzuhal edemedim ağlamaktan
Yılda bir bayram olur onda da baran oldu...*
RAHİMİ

Sevgiliyi görünce ağlamaktan halimi ona söyleyemedim.

Sevgiliyi yılda bir ancak görebiliyorum,onda da yağmur yağınca bayramın tadı nasıl olmuyorsa öyle oldu.

*Rızkına kani olan gerdûna minnet eylemez,
Âlemin sultanıdır muhtâc-ı sultân olmayan...*
ZİYA PAŞA

**Rızkına razı olan feleğe boyun eğmez.
Sultana muhtaç olmayan âlemin sultanıdır.**

*Bilmedim zevk-i visâlin çekmeyince firkatın,
Olmayınca hasta kadrin bilmez âdem sıhhatin.*
İZZET MOLLA

Ayrılığının acısını çekmeden seninle beraber olmanın kıymetini bilemedim. İnsanoğlu hasta olmayınca sağlığın kıymetini anlamaz.

*Sakın ağyara gösterme cemalün,
Koma âyine nâbîyana karşı...*
HAYALİ

**Ey Sevgili, güzel yüzünü aşk rakibime sakın
gösterme,
Hiç kör karşısına ayna konulur mu.**

*Ne müşkil derd olursa bulunur âlemde dermânı
Ne müşkil derd imiş ışkun ki dermân eylemek
olmaz...*
FUZULİ

**Alemde ne kadar zor dert olursa derman
bulunur,
Senin aşkın ne zor dert imiş ki, derman bulmak
mümkün değil.**

*Âşıka dünyâ vü cân terk eylemek âsân olur
Lîk cânân terkini itmek gelüpdür cânâ güç...*
AVNİ

**Aşık olana dünyayı ve canı terketmek kolaydır,
Lâkin, sevgiliyi terk etmek cana güç
gelmektedir.**

*Yâri benden tan degül ayırmağ isterse rakîb
Kasd ider şeytân belî her mü'miniün îmânına...*
REVANÎ

**Rakibimin sevgiliyi benden ayırmak istemesine
şaşılmaz,
Şeytan her mü'minin imanını almaya çalışırmış.**

*Ezme bîçâregânı zulmünle İhtirâz eyle zîr û
bâlâdan
Demesinler gidince ukbâya Bir köpek eksik oldu
dünyadan...*
FERÎT KAM

**İster aşağıda, ister yukarıda, nerede olursan ol,
zulümden uzak dur!.Zavallı çâresiz insanları
zulmünle ezip perişan etme ki;
Yârın ölüp de ahrete gidince arkandan,
dünyadan bir köpek daha eksik oldu,
demesinler!**

*Taşlar yedirdi nan yerine bir zaman felek
Nan verdi şimdi, ah ki dendâne kalmadı..*
ZİYA PAŞA

**Felek bana ekmek yerine taş yedirdi durdu,
Şimdi ekmek verdi ama, ah neyleyim ki o
ekmeği yiyecek ağızda diş kalmadı.**

*Hüdâ âsâr-ı izmihlâl göstermesin bir yerde,
Ahibbâ şive-i yağma da mebhut eyler a'dâyı..*
YENİŞEHİRLİ AVNİ

**Allah, bir yerde yıkılmanın, yok olmanın
alâmetlerini, emarelerini göstermesin. Böyle bir
duruma düştüğünde, dostlarının sevdiklerinin
yağması, talanı, düşmanları bile geride bırakır,
hayrete düşürür**

*Kimdir bizi men eyleyecek bağ-ı cinandan
Mevrûs-i pederdir gireriz hâne bizim...*
NABİ

**Cennet bahçelerinden bizi men edebilecek olan
da kimmiş?
O ev bize Âdem atamızdan mirastır, elbette
gireriz.**

*Âşık ifnâ-yı vücûd eylemeden kasdı budur
İstemez yârânına bâr olduğunu tâbutun...*
NABİ

**Aşığın, bedenini eritip-yok etmesindeki kasti
şudur ki,
Tabutunu taşıyan dostlarına yük olmak
istemez.**

*Âfet-i gamdan aceb dünyâda kim âzâdedir,
Herkesin bir derdi var madem ki Âdemzâdedir...
Lâ Edrî*

**Gamdan kederden kim uzak kalabilmiştir ki,
Madem ki ademoğludur, dertlidir**

*Zahm-ı şemşir ile tenhâda rakibi öldür,
Eskiden darb- meseldür ki ibadet mahfi.
SABÎT*

**Kılıç yarası ile aşk rakibini tenhada öldür;
Eski atasözüdür derler ki; ibadet gizli yapılır.**

*Âlemde zerre denlû değil iken vücûdumuz,
Müşkül budur ki zerreden artık hasûdumuz...
ŞEYHÜLİSLAM YAHYA*

**Bu alemde varlığımız bir zerre kadar bile
yoktur ama, gel gör ki zerreler sayısından fazla
bize haset düşmanlık eden vardır.**

*Yıkma gönlüm hânesin ey gözlerümün nûrı kim
Ka'be yapmak gibidür yapmak gönül vîrânesin...
REVANÎ*

**Ey gözlerimin nuru, gönül hanemi yıkma ki,
Virane gönlü yapmak kabe yapmak gibidir.**

*Bu âlem-i fânîde ne mîr ü ne gedâyuz
Âlâlara a'lâlanıruz pest ile pestüz...*
BAĞDATLI RUHÎ

**Bu geçici dünyada ne zengin bey ne de yoksul
dilenciyiz.
Büyüklük satanlara büyüklenir, alçak gönüllere
de alçak gönüllü oluruz.**

*Benim tek hiç kim zar ü perişan olmasın ya Rab
Esir-i derd-i aşk u dağ-i hicran olmasın ya Rab...*
FUZULÎ

**Kimseye verme ağlayıp inlemeyi benden gayrı;
kimse perişan olmasın, aman!.. Allah'ım! Aşk
derdine tutsak etme hiç kimseyi ve ayrılık
yarasıyla başbaşa bırakma Allah'ım!**

*Gülüm şöyle gülüm böyle demektir yâre mu'tâdım
Seni ey gül sever cânım ki cânâne hitâbımsın...*
NEDİM

**Ey gül seni bu kadar sevmemin sebebi sevgiliye
hitabımın GÜLÜM olmasıdır.**

*Çeşme-i çeşmem gehî pür-âb ü geh pür-hun şeved
Yâ Rab âb u âteş ez yek çeşme bîrûn çün şeved...*

ŞUHUDİ

Gözümün çeşmesi bazen yaşla, bazen kanla dolar.

Ya Rabbi aynı çeşmeden hem su, hem ateş nasıl çıkar?

*Fakîrüz gerçi kim ammâ gınâ-yı kalb ile bizi
Gören kimse sanur yir gök götürmez mâlumuz
vardur...*

EMRİ

**Fakir kimseleriz, ama bu kalp zenginliği ile bizi görenler,
Yer gök götürmez malımız vardır zannederler.**

*Kanda bir ehl-i kerem varsa yaşatmaz rûzgâr
Yer yüzünde şimdi bir âdem mi var âdem gibi...*
ŞEYHÜLİSLAM YAHYA

**Nerede bir kerem ehli varsa felek onu yaşatmaz,
Yeryüzünde şimdi adam gibi bir adam mı var?**

*Âlemin âhır harâb olmasına budur sebab
Gitdi hayfâ kalmadı ehl-i kemâlin ragbeti...*
BAĞDATLI RUHİ

Yazık ki, dünyada olgun insanın değeri kalmadı gitti.

En sonunda, âlemin harap olmasına sebep budur.

Kırılrsa rîze rîze olsa mir'ât-ı dil-i âlem

Yine her zerresinde rûnümâdır çehre-i cânân...

FAİZİ

Âşıkların gönül aynaları kırılıp param parça olsa ne çıkar,

Çünkü onun her zerresinde yine sevgilinin yüzü görünecektir.

Harâbât ehlini hor görme zahid

Hazineye malik ne viraneler var...

RAGİB PAŞA

Ey zahid harabeye dönmüş kişileri hor görme, içinde hazine olan virane yapılar vardır.

Dil açılmaz dîde giryân olmasa

Tazelenmez sebze bâran olmasa...

KEMAL PAŞAZADE

Göz yaş dökmese, gönül açılıp mesud olmaz, Tıpkı yeşilliklerin yağmur olmazsa tazelenmeyeceği gibi.

Sana düşmez rakibâ olmak ol şûh ile hem-zanu
Eğerçi ben dahi küstahem amma sen igen küstah...
BAĞDATLI RUHİ

**Ey rakip, o güzelle diz dize olmak sana düşmez,
Gerçi ben de küstahım ama sen benden daha
küstahsın**

Güllü diba geydin amma korkarım azar ider
Nazenim saye-i har-ı gül-i diba seni...
NEDİM

**Ey sevgili gül desenli ipekten yapılmış kumaş
giydin ama,
Korkarım o kumaştaki güllerin dikenlerinin
gölgesi seni incitir.**

Vuslat-ı canâna nakd-i canı meşrût eylemiş
Padişah-ı kişver-i aşkın aceb kanunu var...
ESAT MUHLİS PAŞA

**Aşk memleketinin padişahının ne garip kanunu
var.
Sevgiliye kavuşmak için can vermeyi şart
koşmuştur.**

Ağlatmayacaktın yola baktırmayacaktın
Ol va'de'-i tekrâr be tekrârı unutma...

ESRAR DEDE

**Ağlatmayacaktın, yolunu gözletmeyecektin,
O tekrar tekrar verdiği sözü unutma**

*Bir gün demez o şûh ki âyâ murâdı ne
Çokdan bu kûya Nâbî-i şeydâ gelür gider...*
NABÎ

**O sevgili, bir kerecik de akledip sormaz ki "bu
zavallı Nâbî çok zamandır etrafımda dolaşıp
duruyor, acaba bir derdi anlatman istediği bir
halimi var.**

*Mescide koymadılar meygededen sürdüler âh;
Ne helâle yarar olduk ne harâma nidelim...*
NECATİ BEY

**Mescitden de kovdular meyhaneye de almadılar
Nedelim ki ne helale ne harama yaranamadık.**

*Her kime ki ben yâr direm ol bana agyâr
Her kime ki ben dôt direm ol bana a'dâ...*
CEM SULTAN

**Ben her kime yar desem o bana yabancı olur..
Kime dost desem o bana düşmandır.**

*Çeşm-i sitâre gibi biz alçağa nâzır olmazuz
Himmetümüz bülenddür kaddünedür nezâremüz...*

**Perdelenecek göz gibi biz alçağa bakmayız;
Gayretimiz yücedir, seyrimiz boyunadır.**

*Yârdan cevır ü cefâ lutf u kerem gibi gelür
Gayrdan mihr ü vefâ derd ü elem gibi gelür...*
BAKİ

**Sevgiliden gelen cefa lütuf ve kerem gibidir
Ondan başkasının göstereceği güzelliklerde
derd ve elemidir**

*Etme âr öğren oku ehlinden
Her şeyin ilmi güzel cehlinden...*
NABİ

**Çekinme ve bilmediklerini bilenden öğren,
Her şeyin ilmi bilinmemesinden güzeldir.**

*Gezdik bu zîr-i kubbe-i eflâkı her taraf
Vîrân-serâ-yı dil gibi gam-hâne görmedik...*
GARİBİ

**Bu gökkubbe altındaki her tarafı gezdik,
Bu virane gönlümüz gibi bir gam evi görmedik.**

*Kûşe-i fîrkatde bir gün sabr çok mihnet velî
Âlem-i vuslatda bin yıl ömr sürmek az imiş...*

BEHİŞTİ

**Ayrılık köşesinde, bir günlük sabır çok
eziyetlidir,
Ama, kavuşma âleminde bin yıl ömür sürmek
azdır.**

*Derûn-ı dilden âh itsem olur dûd- belâ peydâ
Ayândur nâr-ı ışk olmaz dil-i âşıkda nâ-peydâ...*
TAŞLICALI YAHYA

**Gönlün derinlerinden ah etsem, bela dumanı
ortaya çıkar.
Aşk ateşi bellidir, aşığın gönlünde saklanmaz.**

*Hemân bir ben sanırdım kâmet-i dildâre dildâde
Meger pâyına düşmüş sâyesi de olmuş üftâde...*
HİSALİ

**O gönül alan uzun boylu güzele gönül veren
sadece ben sanırdım.
Meğer ayağına düşmüş olan gölgesi de ona
düşkünmüş.**

*Pîş ü pesinde şevk ile rû-mâl olup gider
Sâyen de sana bencileyin mübtelâ mıdır...*

NAHİFİ

**Önünde ve arkanda arzuyla yüz sürüp gider.
Yoksa gölgende benim gibi sana düşkün müdür/
hayran mıdır/aşık mıdır.**

*Bir kapı bend ederse bin kapı eyler küşad
Hazret-i Allah'dır malik-i Fatihu'l-ebvab...*
ŞEMSİ

**Hazreti Allah, bir kapıyı kapatırsa bin kapıyı
açar,
Kapalı kapıları açacak (anahtarlar) sahibi
O'dur.**

*Dem geçer mi kim müjen cellâd olub kan istemez
Lahzâ mı var kâkülün hâlüm perîşân istemez...*
HAYALİ BEY

**Kirpiklerinin cellat olup kan dökmek istemediği
bir an var mı ki...
Kaküllerinin beni perişan etmek istemediği bir
an var mı ki**

*Öykünelden yüzüne hergiz bakılmaz yüzüne
Bi-hayâdur ki oldu bu vech ile müstahkar güneş...*
AHMED PAŞA

**Güneş senin yüzünü taklide kalkıştığından beri
yüzüne bakılmaz oldu. bu utanmazlığı
yüzünden de hor görüldü küçümsendi.**

*Niçin sık sık bakarsın böyle mir'ât-i mücellâya
Meğer sen dahi kendi hüsnüne hayrân mısın
kâfir...*

NEDİM

**Ey kafir sevgili,neden cilalanmış aynaya öyle
sık sık bakarsın.**

**Yoksa sen de benim gibi güzelliğine hayran
mısın?**

*Ne perisin ki dili hüsnüne pervâne kılıp
Etdin ol şekl ü şemâyille giriftâr beni...*
AHMED PAŞA

**Sen nasıl bir perisin ki, gönlümü güzelliğine
pervane kılıp o şekl ü şemalinle(güzelliğinle)
beni kendine bağladın.**

*Bilen hâk-i Sitânbûl'dur rûsûm-ı şîve vü nâzı
Kenârın dilberi nâziük de olsa nâzenîn olmaz...*
HAŞMET

**İşve ve nazın usulünü bilen İstanbul toprağıdır.
Kenarın dilberi nazik olsa da nazenin, işveli
olamaz.**

*Yâri diyen gerek kum ola gayrden berî
Cânânı isteyen kişiye terk-i cân gerek...*
AHMEDİ

**Sevgiliden söz eden kimsenin sevgili dışındaki
şeylerden kurtulmuş olması gerekir.
Zira sevgiliyi isteyen kişinin canını terk etmesi
gerekir.**

*Misâl-i âb ederiz nîk ü bedle âmizeş
Bu kâr-gehde mu'ayyen mi'zâcımız yokdur...*
NABİ

**Bizim bu yerde belirlenmiş, tayin edilmiş bir
karakterimiz yoktur.
Su gibiyiz iyi ile de kötü ile de geçiniriz.**

Bir kaidedir bu cavidane
Elbette gider gelen bu cihane...
ZİYA PAŞA

**Bu sonsuz bir kuraldır ki:
Bu aleme gelen elbette gidecektir.**

Âdem odur ki adını alemde andıra
Alemde ad kalır âdem gelir gider...
ADEM DEDE

**İnsan odur ki bu alem de adını andıracak,
çünkü dünyada kalan "nam" dır. yoksa insan
dediğin gelir gider.**

*Aradıkça dil-i pür-cûşda ma'nâ bulunur
Ka'r-ı deryâda nice gevher-i yektâ bulunur...*
SÜNBLZADE VEHBİ

**Denizin derinliklerinde eşsiz güzellikte birçok
inci bulunduğu gibi, coştukça coşan gönülde de
aradıkça nice anlamlar bulunur.**

*Ey felek bin gün benim re'yimle devrân itmedin
Derd çoh verdin velî bir derde dermân itmedin...*
FUZULİ

**Ey felek, bir gün benim istediğim şekilde
dönmedin,
Çok dert verdin, ancak bir derdime derman
etmedin.**

*Ömrüm oldukça güzel sevmeyeyim derdim lik
Nideyim bu dil-i şeyde beni yalan etti...*
BAKİ

**Ömrüm olduğu sürece güzel sevmeyeyim
derdim ama ne edeyim ki bu divane gönlüm
beni yalancı çıkardı.**

*Serviün sala özge gişiye sâye revâ mı
Gün ki geçe sinsüz ömüre saya revâ mı...*
KADI BURHANETTİN

Selvi boyunun başka kişiye gölge salması reva mı...
Sensiz geçen günlerin ömüre sayılması reva mı

*Lâtif olsa lâtife hoştur elbet
Velâkin hariç olmaya edebten...*
Beyânî

Latife güzel olunca edeb dairesinin dışında olmayınca güzeldir.

*Olmuş o kadar halk-ı cihan mekirde üstad
Kim sâbika-i şöhret-i şeytan unutulmuş...*
NABİ

**İnsanlar hile ve üçkağıtçılıkta o kadar ustalaşmışlar ki,
Şeytanın bu konudaki şöhreti unutulup gitmiş.**

*Dûr iken böyle yakar ol yüzi hûrşîd beni
Pertev-i vaslına irsem nice olur hâl aceb...*
YAKİNİ

**O yüzü göneş sevgili, uzak iken bile böyle yakar
beni,
Onun kavuşma ışığına ulaşısam, acaba halim ne
olur?**

*Ahmed içtin çevrini çekmez der imiş müddeî
Ol seni candan sever yaraşmaz ol bühtan ona...*
AHMED PAŞA

**Senin cefanı çekmez der imiş iddia eden,
O yalan ona-Ahmede yakışmaz zira o seni
candan sever.**

*Nâdânlar eder muhabbet nâdânla telezzüz
Divânelerin hemdemi divâne gerektür...*
ZİYA PAŞA

**Cahillerin yine cahillerle muhabbet etmekten
zevk alırlar...
Divanelerin arkadaşı yine divane olmalı.**

*Ağzın içre dış midür yâ gonca içre jâle mi
Levkeb-i derr-î midür ya lü'lü-i lâlâ midir...*
BÂKİ

**Senin ağzının içindeki dış midir yoksa gonca
içinde çiğ tanesi mi, parlak bir yıldız mı yoksa
parlak inci midir.**

*Terk-i serdir müddeâ meydân-ı aşk içre bana
Gitse başım dönmezem bu müddeâdan
dönmezem...*

FUZULÎ

**Benim davam; aşk meydanı içinde baş
vermektir,
Başım gitse bile, bu davadan asla dönmem.**

*Bizüm baht-ı siyehden şükûh u feryâdumuz yokdur
Hatâ bizdendür aslâ kimseye isnâdumuz yokdur...*

RAŞİD

**Bizim kara bahtımızdan dolayı öfke ve
feryadımız yoktur,
Hata bizden kaynaklanmaktadır, asla kimseye
iftiramız yoktur.**

*Bezlini evvel bahârın kûha sor hâmûna sor
Mâl-i dünyâdan ne alıp gitdiğin Kârûna sor...*

HAYALÎ

**Baharın bolluğunu önce dağa, sonra bozkıra
sor,
Dünya malından ne alıp gittiğini Kârun'a sor.**

*Yüzin görelî gitmeyiser yaş gözümden
Lâ-büd güneşe kim ki baha gözi ola yaş...*

HOCA MESUD

**Senin yüzünü görelî, gözlerimden yaş gitmiyor
Şüphesiz güneşe kim bakarsa gözleri yaşarır.**

*Sağlığında nice ehl-i hünerin bir tutam tuz bile
yoktur aşına.*

*Öldürüp onu evvel açlıktan sonra bir türbe
yaparlar başına...*

FERİT KAM

**Nice hüner ehli, mârifet ehli insanların hayatta
iken kıymeti bilinmez. İhtiyacı olduğunda
görmemezlikten, duymamazlıktan gelerek,
yemeğine bir kaşık tuz bile vermekten imtina
ederler.**

*Hâfızın kabri olan bahçede bir gül varmış
Yeniden her gün açarmış kanayan rengiyle
Gece, bülbül ağaran vakte kadar ağlarmış
Eski Şiraz'ı hayâl ettiren ahengiyle...*

Suskunluğum asaletimdendir

Her lafa verilecek bir cevabım var

Lakin; bir lafa bakarım laf mı diye

Bir de söyleyene bakarım adam mı diye...

MEVLANA

*Anlayan âlemi, tahsiline zahmet çekmez
Âkil olan kişi, âb üstüne sûret çekmez...
Hâmi-i Âmidî*

**Alemi anlayan tahsil noktasında sıkıntı çekmez
akıllı olan su üzerine yazı yazmaz.**

*Hâk-i pâyn olduğum gördü dedi kâfir rakîb
Taş ile bağrın döğüp ”yâleyteni küntü türâb...
SEZAYİ-İ GÜLŞENİ*

**Ey sevgili senin ayağının toprağı olduğumu
gören kafir rakip bağrını döverek “keşke ben
de toprak olsaydım” dedi**

*Allâh ne ârifleri var mekteb-i aşkın
Mecnûnu ile âkıl-ı devrân edemez bahs...
ŞEYH GALİB*

**Ey Allah’ım ! Aşk mektebinin ne arif kişileri
var,
Oranın delileriyle, zamanın alimleri bile
iddialaşamaz.**

*İhtirâz-ı ta’neden kalmakdadır âhım nihân
Bir hakîkat kalmasın âlemde Allahım nihân...
MUALLİM NACİ*

**Onun bunun diline dolanmaktan çekindiğim
için hissiyatımı açığa vuramıyorum.
Allahım! Hiçbir hakikat gizli kalmasın.**

*Hüsn ile sana öykünemez çün gül-i rânâ
Hüzn ile bana benzeyemez bülbül-i şeydâ...*
BAKİ

**Parlak taze gül, nasıl ki güzellikte sana
benzeyemezse; çılgın bülbül de hüznle şakıma
konusunda bana benzeyemez.**

*Gam şebninle firkinle cânım aldın tınmadım
Gel beru sulh edelim bir bûseye inkârdan...*
HAYÂLİ BEY

**Ayrılık gecesinde canımı aldın aldırış etmedim.
Gel beri inattan vazgeç bir bûse ile barış
yapalım.**

*Sararmış çehremi sanman ki reng-i za'ferândır bu
Muhabbet âleminde dâstım reng-i hazândır bu...*
HAYALİ BEY

**Bu sararmış çehremi sanmayın ki safran
rengidir.
Muhabbet âleminde sonbahar mevsimidir bu.**

*Pare-i elmâs eker her açtığı zahma o şûh
Lûtfu var olsun eder ihsân ihsân üstüne...*
RASÎH

**Sevgili, açtığı her yaraya elmas tozu ekiyor(bu yaranın kapanmasını engelliyor).
Lûtfediyor iyilik üstüne iyilikte bulunuyor.**

*Terk idüp rahâtı her kim heves-i câha düşer
Yorılır meşgaleden başı dönüp çâha düşer...*
RAŞİD

**Her kim, rahatını barıkıp makam hevesine düşerse,
Meşguliyetten yorulur, başı döner kuyuya düşer.**

*Bendeki gam olaydı Ferhâd-ı müptelâda
Bir âh ile verirdi bin Bi-sütûn'u bâda...*
FUZULÎ

Eğer bendeki gam Ferhatta olsaydı bir ah ile bin tane Bi-sütûn dağını (Ferhatın aşmaya çalıştığı dağın ismi) rüzgara verirdi.

*Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabib
Kılma derman kim helakim zehr-i dermanındadır...*

FUZULÎ

**Ey tabib! Bana ilaç vermekten vazgeç.
Bana ilaç verme ki,
benim asıl sonum senin vereceğin ilaçtandır.**

*Cihan bağında ey akıl, budur maksud-u ins ü cin;
Ne kimse senden incinsin, ne sen bir kimseden
incin...*

LA EDİRİ

**Ey akıl sahibi kişi,dünyadaki insanların en
makûl olanı;
Kimseden incinmeyen ve kimseyi
incitmeyendir.**

*Nedür ey çarh-ı cefâ-pîşe bu bî-dâd nedür
Nedür ehl-i dil ile çak bu kadar ceng ü cidâl...*
ŞEYHÜLİSLAM BAHAYÎ

**Ey zalim felek, bu adaletsizliğinin sebebi nedir?
Gönül ehliyle bu kadar uğraş ve kavga
nedendir?**

*Dost bi-perva, felek bi-rahm, devran bi-sükûn
Derd çok hem-derd yok, düşman kavi, tali' zebun*
Fuzulî

**Dost pervasız, felek merhametsiz, dünya karışık
Dert çok, derdi paylaşacak yok, düşman güçlü,
talih güçsüz...**

*Pür-ateşim açtırma benim ağzımı zinhar
Zalim beni söyletme derunumda neler var.*

**A acımasız sevgili Beni söyletme ki içimde neler
neler var!
Öyle ateş doluyum ki sakın ağzımı açtırma
yoksa dünya tutuşacak**

*Sevdin ol dilberi söz eslemedin vâî gönül
Eyledin kendüzini âleme rüsvây gönül
Sana cevır eylemede kılmaz o pervây gönül
Cevre sabır eyleyemezsin nideyin hây gönül
Gönül eyvây gönül vay gönül eyvây gönül
AVNİ (FATİH SULTAN MEHMET)*

**Ey gönül, söz dinlemedin, o dilberi sevdin.
Böylece kendini âleme rüsvây ettin.
O, sana eziyet etmekten bir an geri durmaz;
eziyete de sen dayanamazsın.
Ne yapayım ey gönül, eyvâh gönül!**

*Mest-i hab-ı naz olup cem'it dil-i sad paremi
Ki anın her paresi bir nevk-i müjganundadır
FUZULİ*

**Ey sevgili! Naz uykusunun sarhoşu olup da uyu.
Sen uyu ki benim yüz parça olup kirpiklerinin
ucuna
takılı gönlümün parçaları bir araya gelsin...**

*Câm-ı lâ lünle şarâb-ı nâb hem-reng olmasa
Küleyüb düşmezdi sâgar üstüne âvâreler
Necâti*

**Dudağının kadehi ile saf şarap aynı renk
olmasaydı
Âvâre(âşıklar) kadeh üstüne düşmezlerdi.**

*Zülfünün berg-i gül üstünde siyah-pûş olduğu
Budurur kim âşıkının mevtine mâtem tutar
Cemâlî*

**Ey sevgili, saçının gül yaprağına benzeyen
yüzüne siyah bir örtü olmasının sebebi âşığının
öümüne yas tutmasıdır.**

*Abestir intihab-ı çay buse vech-i dilberde
Derun-u Kabede tayin-i mihrab olmaz.
Şeyhülislam Yahya Efendi*

**Güzelin yüzünde öpülecek yer aramak
Kabenin içinde kible aramak kadar abestir.**

*Gönül ders-i gamın çokdan unuttu hatırın hoş tut
O mürgü başka bir sayyad tuttu hatırın hoş tut*
Şeyh Galip

mürg: kuş
sayyad: avcı

*Sihir ü efsûn ile dolmuştur derûnun ey kalem
Zülfü Hârut'un demek mümkün ki nâl olmuş sana*
NEDİM

**Ey kalem için sihir ve büyü ile dolmuş; demekki
senin için kalemin ortasındaki siyah yer
Harut'un saçından oluşmuş.**

*Sînene aşk ile elifler kes
Bilsin ol servi sevdiğin herkes*
Bakî

**Ey âşık!.. Bağrıma aşk ile selvi biçimli çizikler
çek;
Ta ki o selvi boyluyu sevdiğini herkes anlasın**

*Güllü dîbâ giydin ammâ korkarım âzâr eder
Nazeninim sâye-i hâr-ı gül-i dîbâ seni*

**Güllü elbise giydin sevdiğim ama elbisenin
üstündeki gülün dikeninin gölgesinden seni
sakınırım.**

*"Yoluna can vermeyen tâksir eder
Gördüğü düşünüyü keş tâbir eder
Her kişiye ne yazılmanın görür
Anı bilmeyen dahi tedbir eder"*
Kadı Burhaneddin

**Senin yoluna can vermeyen kusur
işlemiştir. Gördüğü rüyayı da yanlış
yorumlamıştır..
Herkes alına ne yazıldıysa onu görür; ama
bunu bilmeyen tedbir
almaya kalkışır.**

*Çektim firâkın savmını erdim cemâlin ıydine
Ah leblerin mey-hânesin ney gibi nâlân et beni
Lâ Edrî*

**Ey Sevgili! Ayrılığın orucunu sonuna kadar
tuttum ve cemalini görmekle bayrama erdim.
Artık dudaklarının meyhanesini açiver de bir
ney gibi sevinç ile işlemeye başlayayım.**

*Sunar bir câm-ı memlû bin tehî peymâneden sonra
Felek dilşad eder ehl-i dili amma neden sonra
Mezaki-i Mevlevi*

**Felek bin tane boş şarap kadehinden sonra
doldurulmuş kadeh sunar,**

Gönül ehlinin gönlünü hoş eder ama ne zaman sonra.

*Yılda bir kurban keserler halk-ı alem ıyd için
Dem-be-dem saat-be-saat men seniın kurbanunam
Fuzuli*

**halk-ı alem: dünya halkı
Iyd: bayram
Dem-be-dem: an ve an**

*Âşık öldürmek tutalım muktezâ-yı hüsn imiş
Tîğ-ı hicrân ile katl etmek kimin fermanıdır
Ahmet Paşa*

**Diyelim ki âşık öldürmek, güzelin güzellik hakkıdır.
Peki de, âşık ayrılık denen kılıca mahkûm ederek canını almak, kimin fermanıdır?**

*Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.
Kanuni Sultan Süleyman*

Muteber: değerli, saygın, itibarı olan.

*Şükrâne senin yoluna bin cân ola bir gün
Kim hazretine ermeğe imkân ola bir gün.
Ahmed-i Dâi*

**Senin lütfunun şükran karşılığı olarak, uğrunda
bin can feda olmalıdır.
Öyle ki bir gün sana kavuşma imkânı bulunsun
diye..**

*Vermeyen cânın sana bulmaz hayât-ı câvidân
Zinde-i câvîd ana derler ki kurbândur sana
Fuzuli*

**Sana canını vermeyen ebedî hayata erişemez.
Ebedî hayata erişen ona derler ki sana
kurbândır.**

*Bunca zaman lebin için saçın karangusundayam
Ab-ı hayat kandadır sorayım andan öleyim"
Kadı Burhaneddin*

**Bunca zamandır dudağına ulaşayım diye
saçının karanlıkları içinde dolanıp duruyorum.
Hayat suyu nerededir diye sorayım,ondan sonra
öleyim.**

*Kadem basalı yoluna kadem kadem yanaram
Tapunda şem gibi uşda dem-be-dem yanaram.
Kadı Burhaneddin*

**Ey sevgili senin yoluna ayak basalı, adım adım
yanarım.**

**Mum nasıl durmadan yanıp tükenirse,bende
senin yolunda öyle durmadan yanıp
tükeniyorum.**

*Hâk-i pâyine yüziin sürmek için şems ü kamer
Ser-i kuyuna gelir şam u seher döne döne.*
Mihri Hâtun

**Ay ve güneş senin ayağının tozuna yüz sürmek
için sabah akşam demeden sevgilinin
bulunduğu yere döne döne gelir.**

*Şehîd-i aşkın oldum iâle-zâr-ı dağdır sînem
Çerâğ-ı türbetim şem-i mezârım varsa sendendir*
Şeyh Galip

**Aşkının şehidi oldum. Göğsüm yaralarla lale
bahçesine döndü.**
**Eğer türbemin bir kandili varsa, mezarımda
mum yanıyorsa senin sayendedir.**

*Halâs olmak için ez-cân u dil aşkından ol yârin
Dua etsem de dergâhında ya Rab müstecab etme*
Halîm

**O sevgilinin aşkından kurtulmak için can u
yürekten de dua edecek olsam,
Onu dergâh-ı izzetinde kabul etme Allah'ım!..**

*Rû-be rû âyineveş safvet ile cilve edip
Kandadır bezm-i visâl içre görüştüklerimiz*

**Aynalar gibi yüz yüze bakıp safiyane cilveleşip
vuslat meclisinde görüştüğümüz zamanlar
nerde?**

*Bezm-i 'ışk içre Fuzûlî nice âh eylemeyem
Ne temeddu' bulunur neyde sadâdan gayrı
FUZÛLÎ*

**Fuzûlî ! aşk meclisinde nası olur da ah eylemem
Ney'in [yakıcı] sesinden başka ne kazancı
vardır.**

*Nâr-ı dûzahdan bu âteşle ne bâkim var benim
Aşk dirler bir söyünmez nârdır gönlümdeki*

*Himmet-i pîrân ile sürdüm çıkardım gayrı hep
Yalınız nakş-ı hayâl-i yârdır gönlümdeki
Enderûnî Vâsıf*

**Ben de bu ateş varken cehennem ateşinden ne
tedirgin olayım ki**

**Adına "aşk" denilen bir sönmez ateştir benim
gönlümdeki**

**Pîrlerin himmeti ile gereksiz olan ne varsa
çıkarıp attım
Şimdi gönlümdeki yalnızca yârin hayalinin
nakşıdır.**

*Yok bu şehir içre senin vasfettiğin dil-ber Nedim
Bir peri-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana*

**Nedim! Senin anlattığın güzel bu şehirde yok.
Sen bir hayal görmüşsün, sana peri yüzlü bir
güzel görünmüş.**

*Hatt-ı leb dîvân-ı hüsnе mısra‘-ı ber-cestedir
Anda gûyâ kim dehânın ma‘ni-i ser-bestedir*

**Dudağının ayva tüyleri, güzellik divanına en
güzel mısradır.
Onda sanki ağzın gizli manadır.**

*Buydan hoş rengden pâkîzedir nâzûk tenin
Beslemiş koynunda gûyâ kim gül-i ra‘nâ seni*

**Nazik tenin güzel kokudan daha hoş, renkten
daha temizdir;
Sanki güzel gül seni koynunda beslemiş.**

*Hâk-i kademün kühli gelürse gözüm üzre
Kûyun yolunun hidmeti başum yüzüm üzre*

**Sürme gibi siyah olan ayağının toprağı gözüm
üstüne gelirse,
Mahallenin yolunun hizmeti başım yüzüm
üstüne.**

*Âbgûndur künbed-i devvâr rengin bilmezem
Yâ muhit olmuş gözümünden künbed-i devvâre su*
FUZULİ

**Dönen kubbe mi (gökyüzü mü) su rengindedir,
yoksa göz yaşlarım mı bütün gökyüzünü
kapladı ,bilmiyorum.**

*Abestir intihab-ı çay buse vech-i dilberde
Derun-u Kabede tayin-i mihrab olmaz.
Şeyhülislam Yahya Efendi*

**Güzelin yüzünde öpülecek yer aramak
Kabenin içinde kible aramak kadar abestir.**

**not:kabenin içinde istediğiniz yöne dönerek
ibadet edebilirsiniz.**

*Tutalum mihri görem tal'at-i dilber yerine
Kime dil bağlayam ol zülf-i muanber yerine*

**Diyelim ki dilberin parlak yüzünün yerine
güneşe baktık;
Fakat o anber kokulu zülfün yerine gönlümüzü
kime bağlayalım.**

*Hayâl-i şem-i ruhsârün ko yansun hâne-i dilde
Perin ol şem'a yakup şevkile pervâneler dönsün*

**Senin yanağının mumunun hayali, bırak gönül
evinde yansın; pervaneler kanadını o muma
yakıp şevk ile dönsün.**

*Gice şem'-i ruhun şevkinde bir kaç beyti
yandurdum
Aceb hûb u dil-efruz eyledüm hoş dil-pesend itdüm*

**Gece yanağın mumunun şevkinde birkaç beyti
yandırdım;
Ne hoş gönül yaktım ne hoş güzellikler eyledim
ne hoş gönüller aldım..**

*Yanar od içre girür şem'- ruhun şevkiyle dil
Yanmadan pervâsı yok her hidmete pervânedür*

**Gönül, yanağının mumunun şevkiyle ateş içine
girer yanar;
Yanmadan korkusu yok, her hizmete
pervanedir.**

*Bir gün demez o şûh ki âyâ murâdı ne
Çokdan bu kûya Nâbî-i şeydâ gelür gider
Nâbî*

**O sevgili, bir kerecik de akledip sormaz ki "bu
zavallı Nâbî çok zamandır etrafımda dolaşıp
duruyor,
Acaba bir derdi/merâmı, anlatmak istediği bir
şey mi var?"**

*Kadriüni seng-i musallâda bilüp ey Bâkî
Turup el bağlayalar karşuna yârân saf saf*

**Ey Bâkî! Sevenlerin kadrini musalla taşında
bilir onun için karşında saf saf el bağlarlar...
Sevgili, seninle ben pergel gibiyiz:
İki başımız var, bir tek bedenimiz.
Ne kadar dönersem döneyim çevrende:
Er geç baş başa verecek değil miyiz?
Ömer HAYYAM**

*Söyle oralara senin kıymetini bilsin..
Oralar güzelse eğer tek sebebi sensin!...
Hz.Mevlâna*

*Görmedin dide yüzün oldu gönül âşüfte
Gönlüme çeşm-i güher-bâr bu yüzden terdür*

Göz, yüzünü görmediğinden beri gönül âşüfte oldu;

Gönlüme inci yağdıran göz bu yüzden tazedir

*Çeşm-i sitâre gibi biz alçoğa nâzır olmazuz
Himmetümüz bülenddür kaddünedür nezâremüz*

**Perdelenecek göz gibi biz alçağa bakmayız;
gayretimiz yücedir, seyrimiz boyunadır.**

*Bin zebân söylersin ol çeşm-i sühan –perdâz ile
Dâstanlar şerh edersin bir nigâh-ı nâz ile*
NEDİM

**O güzel söz söyleyen göz ile bin dil söylersin; bir
naz bakışı ile destanlar açıklarsın.**

*Ey dipdiri meyyit, iki el bir baş içindir;
Davransana, eller de senin, baş da senindir...
Bekayı hak tanıyan, sa'yi bir vazife bilir;
Çalış, çalış ki beka, sa'y olursa hak edilir.”*
M. Akif ERSOY

*Can ver gönül ol gamzeye kim bunca zamandır
Can içre seni beslediğim anın içindür*
Fuzûlî

**O sevgilinin uğrunda canını ver,
Bu canı bunca zaman taşıyıp beslediğim zaten
bunun için değil miydi?**

*Hâl kâfir zülf kâfir çeşm kâfir el-aman
Ser-be-ser iklîm-i hüsnün kâfiristân oldu hep
NEDİM*

**Ben kâfir, saç kâfir, göz kâfir imdat! Güzellik
iklimi baştan başa hep
kâfiristan oldu.**

Sen sıkıntıdaysan ben zordayım,
Sen ateşteysen ben kordayım,
Bir gün bu dünyadan göçüp gidersen,
Bil ki ben senden önce oradayım...

*Nev-bahâr açdı cemâliün mushafından bir varak
Ol varakdan başladı gülşende bülbüller sebak*

**İlkbahar, yüzünün sayfalarından bir yaprak
açtı; bülbüller, gül bahçesinde o yapraktan
derse başladı.**

*Dem-i âhırde dilüm bağlama ey dest-i ecel
K'ol vefâsuz Şanem için biraz efgân kılam*

**Ey ecelin eli! Son anlarda dilimi bağlama ki o
vefasız güzel için biraz haykırayım.**

*Ol lebi mül baña ger bir gice mihmān ola
Āh ile cümle seher mürğini biryān kılam*

**Eğer o şarap dudaklı bana bir gece misafir olsa
Ah ile bütün sabah kuşlarını kebab yaparım.**

*Yine ol gonca-leb bülbüllerün kanına girmişdür
Güzellik var bu gün gayet kızarmış al al olmuş*

**Yine o gonca dudak, bülbüllerin kanına
girmişdir;
Bugün güzelliği var, gayet kızarmış al al olmuş.**

*Dehân-ı gonca-i hamrâda gûyâ jâleler yir yir
Olupdur la'l-i dil-berde dilâ tebhâleler yir yir*

**Ey gönül! Kırmızı goncanın kenarında yer yer
bulunan jaleler, sanki
sevgilinin dudağında yer yer bulunan uçuklar
gibidir.**

*Vasf-ı kaddünle hırâm itse alem gibi kalem
Leşker-i satri çeker defter ü dîvân saf saf*

**Kalem senin soyunun vasfıyla bayrak gibi
salınsa;
Defter ve divan satır askerini saf saf çeker.**

*Temâşâ-gâh-ı hüsnünde cihânı hayret almışdur
Ganiniün gözleri hayran fakiriün çeşmi dem-beste
BÂKÎ*

**Dünyayı, güzelliğinin gezinti yerinde hayret
almıştır.**

**Zenginin gözleri
hayran, fakirin gözü bağlanmıştır.**

*Hüsnün zekâtının eger ey h(v)âce-i cemâl
Bir müstehıkkın ister isen işte ben fakir
BÂKÎ*

**Ey yüzü güzel hoca!
Eğer güzelliğinin zekatını vermek istersen işte
ben fakir.**

*Sultân-ı gam nişîmen idelden derûnumu
Sahrâ-yı kalbe leşker-i sevdâ gelür gider
Nâbî*

**Gam sultanı içimde yer edinip taht kurdu
kuralı
Yüreğimin çöllerine gam askerleri dolar dolar
boşalır.**

*Bîmâr tenim nergis-i mestin eleminden
Hûnîn ciğerim lâ'l-i dîr-efşânın içindir
Fuzûlî*

**Cismim, o nergisin kederinden hasta düştü
Kana bulanmış yüreğim kızıl yakutlar saçan
dudakların için böyledir.**

*Yok bu şehir içre senin vasf ettiğin dil-ber Nedîm
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana
Nedîm*

**Sıfatlarını sayıp döktüğün dilber buralarda
bulunmaz ey Nedîm / Sana bir haller olmuş,
hayal görmektesin, ya da peri yüzlü birinin
siması gözünün önünden geçip gitmiş belli ki!**

*Âteş-i dilden yine itdi alevler zuhûr
Mevclerin gösterür var ise ummân-ı aşk
Şeyhülislam Yahya*

**Gönlün içinden alevler çıkmaya başlayınca, o
alevleri söndürecek bir su gerekir. Bu su da, aşk
denizinde bulunmaktadır.
Şeyhülislam Yahya, gönlünün ateşini, aşk
denizinin dalgaları arasında söndürmeye
çalışır:**

*Öldür beni gel bir gün önürdi kerem eyle
Kanımı döküp cânımı al dem kadem eyle
Taşlıcalı Yahyâ*

**Sevgilisinin kendisini öldürmesini dahi lütuf
sayar ve bir an önce bu lütufa mazhar olmak
ister:**

*Kasr-ı sürûr künc-i kanâat değil midir
Sahn-ı behişt hûy-ı ferâgat değil midir
Nâbî*

**Kanaat köşesi var ya, işte sevinç-huzur sarayı
orasıdır
El çekmeyi-vazgeçmeyi bilersen, dünya sana
cennet olur.**

*Bir oñulmaz yaradur ışk u mahabbet yarası
Hâsılı sarılmayınca çâre yok tîmâr güç
Nev'î*

**Aşk ve muhabbet yarası zorlu bir yaradır
Sözün özü, başka çaresi yok, sarılmayınca
iyileşmesi çok güçtür.**

*Çeşm-i pür-nemde safâdan gayrısı urmakda mevc
Gönlümüzde derd ü gamdan mâ-adâ eksilmede
Rûhî*

**Yaş dolu gözümde her şey dalga dalga yüzer de
bir tek safa yok
Gönlümüzde her şey eksilip gidiyor, dert ve
sıkıntı hariç!**

*Cihânın nimetinden kendi âb u dânemiz yeğdir,
Elin kâşanesinden kûşe-i vîrânemiz yeğdir.*
Bakî

**Dünya dolusu maldan, kendimize ait bir tas su
ile bir lokma ekmeğimiz yeğdir.
Başkasına ait saraylardansa, köşesinde
oturduğumuz viranemiz hoştur bize.**

*Kıldı aşkın beni âvâre elimden ne gelir
Düşdüm ol zülf-i siyeh-kâra elimden ne gelir*
Ahmed Paşa

**Aşkın beni perişan etti, elimden ne gelir.
O günahkâr, siyah zülüflünün (sevgilinin) eline
düştüm, zülûf tuzagına kapıldım elimden ne
gelir.**

*Yollara bakmak ile pür-hûn olupdur gözlerim
Âh senin geç geç gelip tez tez durup gidişlerin*
Necati Bey

Sevgili âşığı bekletip çok geç gelmekte ve azıcık durup hemen gidivermektedir. Her ne kadar burada âşık sevgiliye kavuşuyormuş gibi görünse de bu çok kısacık bir görüşme olduğundan, âşığımız yine sevgilinin hasretini çekmeye devam eder

*Kıl tefâhur kim senün hem var men tek âşıkun
Leyli'nün Mecnûn'ı Şîrîn'ün eğer Ferhâd'ı var*
FUZULÎ

**Eğer Leylâ'nın Mecnun'u Şirin'in Ferhad'ı varsa,
Senin de benim gibi âşığın olduğu için
övünmelisin.**

*Yâ Rab ol düsman bakıslu yâra nitdüm neyledüm
Sevdiğümden gayrı ol dildâra nitdüm neyledüm*
Necâtî

**Âşık, genellikle düsman bakışlı olan
sevgiliyi sevmekten baska bir sey yapmaz ve
sevgilinin bu kadar çok
eziyet etmesinin nedenini anlamakta zorlanır:**

*Yâr ile güft u şenîd içre hirâsânım kim
Gele mâbeyne gire dîdedeki nem-i küstah*
Nâbî

**Sevgilimle söze sohbete dalmışken korkarım ki
Gözümün küstah nemi gelip araya giriverir.**

*Lütf u kahr-ı yâr cümle âşık a yeksân iken
Yâ nedir ey sâde-dil bilsem bu gavgâdan murâd
Nâbî*

**Aşık olan için Sevgili'nin lütfu da kahrı da
birdir; hal böyle iken
Ey safderun adam, bu kavgadan (çirpınıp
durmaktan, aldım/sattım kaygısından,
üzüldüm/sevindim derdinden) muradın nedir!**

*Olmış o kadar halk-ı cihân mekrde üstâd
Kim sâbık a-i şöhret-i şeytân unutulmuş
Nâbî*

**Dünya halkı hilede öyle ustalaşmış ki şeytânın
ününün geçmişi unutulmuş**

"Aşk" Arapça'da 'âşekâ'dan gelir.
Aşekâ, bir ağacı saran ve besinini ağaçtan alan
ve zaman içinde ağacı kurutan ve öldüren
sarmaşığa denir.

*Çeşm-i pür-nemde safâdan gayrısı urmakda mevc
Gönlümüzde derd ü gamdan mâ-adâ eksilmede
Rûhî*

**Yaş dolu gözümde her şey dalga dalga yüzer de
bir tek safa yok
Gönlümüzde her şey eksilip gidiyor, dert ve
sıkıntı hariç!**

*Yine vâreste değildir kürre-i hâtırdan
Pâyiñe düşse bile perçem-i pür-ham-ı küstah
Nâbî*

**Yine de aklım gönlüm ona takılı kalmaktan
kendini alamaz
Küstah küstah kıvrılmış kaküllerinden bir
parça ayağına düşse bile!**

*Zahm-ı bânın yine bânından olur vâye-pezîr
Giremez hâne-i zahm-ı dile merhem-i küstah
Nâbî*

**Yara derinlerde bir yerde(!) ise şifasını da
ancak içeriden kabul eder
Dışarıdan küstah bir merhem, gönül yarasının
kapısından içeri giremez.**

*Dil açılmaz dîde giryân olmasa
Tazelenmez sebze bâran olmasa
Kemal Paşazade*

**Göz yaş dökmese, gönül açılıp mes'ûd olmaz,
tıpkı otların,
Yeşilliklerin yağmur olmazsa tazelenmeyeceği
gibi.**

*Misâl-i âb ederiz nîk ü bedle âmizeş
Bu kâr-gehde mu'ayyen mi'zâcımız yokdur...*
NABİ

**Bizim bu yerde belirlenmiş, tayin edilmiş bir
karakterimiz yoktur.
Su gibiyiz iyi ile de kötü ile de geçiniriz.**

*Can ver gönül ol gamzeye kim bunca zamandır
Can içre seni beslediğim anın içindür*
Fuzûlî

**O sevgilinin uğrunda canını ver, bu canı bunca
zaman taşıyıp beslediğim zaten bunun için değil
miydi?!**

*Ehl-i temkînem beni benzetme ey gül bülbüle
Derde sabrı yok anın her lahza bin feryâdı var*
Fuzûlî

**Ey gül, ben sabırlı ve temkinliyimdir, beni
bülbülle karıştırma**

**Onun dert çekmeye tahammülü mü var,
baksana her an feryad edip durur.**

*Olsa kumlar sağışınca ömrüne hadd ü aded
Gelmeye bu şîşe-i çarh içre bir sâat gibi
Muhibbî*

**Ömrün, kumların sayısı kadar fazla-uzun olsa
da, kum saatini andıran feleğe göre bu ömür bir
saat gibi (kısa)dir.**

*Dil açılmaz dîde giryân olmasa
Tazelenmez sebze bâran olmasa
Kemal Paşazade-*

**Göz yaş dökmese, gönül açılıp mes'ûd olmaz,
tıpkı otların, yeşilliklerin yağmur olmazsa
tazelenmeyeceği gibi.**

*Helâk etmez bir iki darb-ı zikr emmâre-i nefsi
O bir tünd ejdehâdır kim nice cellâddan kalmış...
YENİŞEHİRLİ AVNÎ*

**Bir iki zikir darbesi ile nefs-i emmâre yi yok
Edemezsin, o nice cellattan kalan bir
ejderhadır.**

*Fikr-i yâr ile ben âmîha-i sohbet iken
Başladı girmeğe ol halvete de gam-ı küstah*

Nâbî

**Yarin hayaliyle bizbize oturup tatlı tatlı
sohbette iken
Gam denen küstah fütursuzca aramıza
dalıverdi**

*Bana zamân ile Mecnûn mukaddem olsa n'ola
Oyunda şâh ber-â-ber değil piyâde ile*
FUZÛLÎ

**Mecnun dünyaya gelis itibariyle benden önde
ise ne olur?
Zira satranç oyununda şah, piyade ile beraber
degildir.**

*Gerçi cânândan dil-i şeydâ için kâm isterem
Sorsa cânân bilmezem kâm-ı dil-i şeydâ nedir*
Fuzûlî

**Sevgiliden dilerim ki, deli gönlümü murada
erdirsin
Bana 'deli gönlünün muradı nedir' diye sorsa,
verecek cevabım yok(!).**

*Adın harâbe kodı gelenler bu hâneye
Aldanma câhına anun uyma fesâneye*
Atâ

**Bu dünya evine gelenler, buranın adını harabe
koydu,
Onun makamına aldanma, efsanesine de uyma.**

*Yed-i teslîmiini bir mürşidiün sun destine zîrâ
Etıbbâ tutmayınca nabz-ı bîmârı ilâç itmez
Birî*

**Teslimiyet elini, Allah yolunu gösteren birinin
eline ver,
Çünkü, tabip hastanın nabzını tutmayınca ilaç
yapamaz.**

*Benim bülbül gibi şeydâ yoluna cân u baş fedâ
Gülistândan gül istersen dikenden niçin ürkersin
Usûlî*

**Bülbül gibi çılgın olan benim, yoluna can ve baş
feda olsun,
Gül bahçesinden gül istersen, dikenden niçin
ürkersin.**

*Safâda gayrilerle sen cefâlar içre kalam ben
Ölem yegdir bu dirlikden gidelim bâri şehrinden
Usûlî*

**Başkalarıyla eğlenmedesin sen, cefalar içinde
kalayım ben,**

Böyle yaşamaktansa ölmek daha iyi, gidelim bâri şehrinden.

*Mâlik olmaz gevhere deryâya vâsıl olmayan
Ma'rifet dürrin dilerseñ hâtır-ı dâñâyâ bak
Edirneli Kara Fazlî*

**Denize kavuşmayan kişi cevhere sahip olamaz,
Marifet incisini istersen, âlimin gönlüne bak.**

*Varma cühelâ meclisine olma mu'azzeb
O meclis olur ârif u dâñâyâ çü düzah
Birî*

**Cahillerin olduğu ortama girip de, azap çekme,
Çünkü; o meclis arif ve bilgine cehennem olur.**

*Ehl-i irfân kadrin anlar sâhib-i irfân olan
Kanda bilsin gevherin kıymetini nâdân olan
Usûlî*

**İrfan ehlinin kıymetini, yine irfan sahibi olanlar
anlar,
Cahil olan kişi, cevherin kıymetini nerden
bilsin?**

*Söylenen dillerde şimdi Leyli vü Mecnûn değil
Zülfün ile bu dil-i dîvânenün ahvâlidir
Usûlî*

**Dillerde şimdi söylenen Leyla ile Mecnun
hikâyesi değildir,
Senin zülfün ile bu divane gönlümün halidir.**

*O yâra gönderürdüm peyk-i âh-ı cân-güdâzumla
Şitâb-ı âteşîninden yanıp kül olmasa nâme
Beyânî_*

**Ateşin çabukluğundan yanıp kül olmasaydı
eğer,
O sevgiliye, can yakan ahımın habercisiyle
mektup gönderirdim.**

*Gam-ı fîrkat bana vuslatda şâdân olmadan yegdür
Ki zîrâ ehl-i ışka girye handân olmadan yegdür
Ravzî*

**Benim için ayrılık derdi, kavuşma
mutluluğundan daha iyidir,
Çünkü; aşk ehline ağlamak, gülmekten daha
iyidir.**

*Âyîne virün destine ol şûh-ı cihânun
Görsün hele bir kerre ne âfet var içinde
Kâmî*

**O cihan güzelinin eline bir ayna verin,
Görsün hele bir kere, ne afet var içinde.**

*Tutuşup ışk ile oldum eşk-i bî-pâyâna gark
Kim görüpdür bahr-ı bî-pâyân içinde yana gark
Edirneli Kara Fazlî*

**Aşk ile tutuşup, sonsuz gözyaşlarına boğuldum,
Sonsuz bir deniz içine batıp da, yananı kim
görmüştür?**

*Gerekmez cân kim aşkın yeter dil mülküne sultân
İki şeh bir vilâyetde mücerred kuru gavgâdır
Hayâlî Bey*

**Gönül ülkesine sultan olarak aşkın yeter, can
gerekmez.**

Bir ülkede iki sultan olursa orada kavga olur.

*Kalmışam zindân-ı cism içre bugün tenhâ garib
Bu kafeste ruz u şeb zâr olmuşum Yârab meded
Niyâzî-i Mısrî*

**Beden zindanı içinde, bugün yalnız ve garip
kalmışım,
Bu kafeste gece gündüz ağlıyorum, Allah'ım
yardım et.**

*Biricik söyle aman nâz ile öldürme beni
Ben senin şîve-i güftârına kurbân olayım
Nedîm*

**Biricik sevgilim söyle, beni naz ile öldürme;
Ben senin sözünün nazına kurban olayım.**

*Her nire varsam yakar bu cânımı aşk ateşi
Yana yana külli pür-nâr olmuşum Yârab meded
Niyâzî-i Mısrî*

**Her nereye varsam, bu aşk ateşi canımı yakar,
Yana yana her yanıma ateşle doldu, Allah'ım
yardım et.**

*Kapunda serverâ ednâdan ednâ bir gedâ olmak
Mehâbetle Kırım iklîmine hân olmadan yegdür
Ravzî*

**Ey sultanım, senin kapında alçaktan alçak bir
köle olmak,
Kırım ülkesine, heybetle Hân olmaktan daha
iyidir.**

*Kim beni yıkdıysa ben ta'mîre sa'y itdüm anı
Zâr u zâr oldum dil-âzâr olmadum olmam yine
Muvakkit-zâde Muhammed Pertev*

**Kim beni yıktıysa, ben onu tamir etmeye
çalıştım,
Ağlayıp inledim, gönül kırmadım, kırmam yine.**

*Degme bir şâh-ı cihânun başı ırmez pâyine
Nerdübbân-ı kasr-ı yâre nühh felek bir pâyedür
Ravzî*

**Öyle her cihan sultanının başı, senin ayağına
ulaşamaz,
Dokuz felek, sevgilinin sarayının merdiveninde
bir basamaktır.**

*Cânâneye vasl olmadın ayırdı dirîğâ
Bilmem ne verüpdür k'alımaz bana bu fûrkat
Vusûlî*

**Yazık ki, daha sevgiliye kavuşmadan ayırdı;
Bu ayrılığın benimle ne alıp veremediği var,
bilmiyorum?**

*Sen de bir sen gibi bî-merhamet âfet bulasın
Bana rahm eyledigün mertebe rahmet bulasın
Muvakkit-zâde Muhammed Pertev_*

**Sen de, senin gibi merhametsiz bir afet bulasın,
Bana acıdığın kadar, ondan merhamet bulasın.**

*Her-dem a'dâ vü ehibbâdan çeker bin dürlü derd
Derd için halk oldu benzer dostlar dünyâda dil
Edirneli Kara Fazlî_*

**Devamlı olarak dost ve düşmanlardan bin türlü
dert çeker,
Bu gönül, sanki dünyada dert için yaratıldı.**

*Deryâ-yı fikre düşme gönül bir kenâra gel
Çün başa her ne yazsa gelür kâtib-i ezel
Kadrî*

**Ey gönül, fikir denizine düşme, kıyıya gel,
Çünkü ezel kâtibi ne yazmışsa başa gelir.**

*Terk-i âlâyiş gerekdir bu tarîk-ı aşkda
Sa'b meslekdir sebük-bâr olmayanlar gelmesün
Beyânî*

**Bu aşk yolunda, başka şeylerden ilgiyi kesmek
gerekir,
Zor meslektir, yükü hafif olmayan bizimle yola
çıkmasın.**

*Çeker tesbîhle her dâneysi kendüye şeyh-i asr
Velî ehl-i recâya zerrece himmet nedür bilmez
Şeyhülislâm Muhammed Şerîf*

**Zamanımızın şeyhi, her taneyi tesbihle kendine
çeker,
Ancak, kendine yalvaranlara zerrece yardım
nedir bilmez.**

*Bildün mi bu âlemde cânâ neye aşk olsun
Uşşâka vefâ eyler cânâneye aşk olsun
Şem'i*

**Ey sevgili, bildin mi bu dünyada neye aşk
olsun?
Aşıklara vefa eyleyen sevgililere “aşk olsun” !!!**

*Ne gam ger vasl-ı yâr için çekem renc
Kişi kim renc çekmez bula mı genc
Hayâlî Bey*

**Sevgiliye kavuşmak için zahmet çeksem dert
değil.
Kişi hazine bulduğunda sıkıntı çekmez mi?**

*Cefâ vü cevri ni çekmek neyidi âlemde
Sonunda mihr ü vefâsı olaydı her hûbun
Ümîdî*

**Eğer sonunda sevgi ve vefaları olsaydı,
Güzellerin cefa ve eziyetini çekmekten kolay ne
vardı?**

*Serviün sala özge gişiye sâye revâ mı
Gün ki geçe sinsüz ömüre saya revâ mı
Kadı Burhaneddin*

**Selvi boyunun başka kişiye gölge salması reva mı?
Sensiz geçen günlerin ömüre sayılması reva mı?**

*Ben sana yüz kez demekle kılmadun bir kez vefâ
Sen bana bir demeden bin kez fidâ oldum sana
Muhy î*

**Ben sana yüz kere dedim, ama sen bana bir kere vefa etmedin,
Sen bana bir kez bile demeden, ben sana bin kere feda oldum.**

*Cihân mülkinde devlet sürmek istersen emîrâne
Ferâgat kûşesinde şâh olup tâc u kabâdan geç
Vusûlî_*

**Dünya yurdunda beyler gibi hüküm sürmek istersen,
Tacı ve tahtı bırakarak, feragat köşesinde sultan ol.**

*Kâyinâtun san'at-ı cehlinde kâmil olmazuz
Hemdem-i ehl-i hevâ yâr-ı erâzil olamazuz
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Biz kâinatın cahillik sanatında usta olmayız,
Hevesine uyanların arkadaşı, rezillerle de dost
olmayız.**

*Bir iki gün çekersin rûzgârun şiddetin ammâ
Bu deryâ-yı mahabbetde selâmet el verür bir gün
Beyânî*

**Fırtınanın şiddetini bir iki gün çekersin amma,
Bu sevgi denizinde, bir gün selamet el verir
sana.**

*Nüsha-i aşkun yazup başumda hıfz etsem n'ola
Eyleyen oldur beni cânâ belâlardan emîn
Beyânî*

**Aşkının muskasını yazıp, başımda saklasam ne
olur?
Ey sevgili, beni belalardan koruyan odur.**

*Kismet oldukda ezelde cümle-i ervâha aşk
Kim kime oldıysa âşık ben sana oldun sana
Muhyî*

**Ezel gününde, bütün ruhlara aşk kismet
olduğunda,
Kim kime âşık oldu bilmem ama, ben sana âşık**

oldum.

*Dâne toprak içre şiddet çektiği için nice gün
Baş çekip hürmenlenir ârâyiş-i bustân olur
Fuzûlî*

**Tohum, toprak içinde günlerce sıkıntı çeker,
Sonra yeşerip bahçenin süsü olur.**

*Cân üi tenden geçmeyen aşkın libâsın giymesin
Giymeye hâcî olan ihrâmı esvâb üstüne
Ahmed Paşa*

**Can ve teninden geçmeyen, aşk elbisesini
giymesin,
Hacı olan kişi, ihramı elbise üstüne giymez.**

*Bir harâbî niceler çalıştı ma'mur etmeğe
Bir yanın ta'mir ederken bir yanı oldu harâb
Niyâzî Mısrî*

**Bu harap dünyayı, niceleri mamur etmeye
çalıştı,
Ama bir yanını tamir ederken bir yanı harap
oldu.**

*Niçün ey tîr-i gam dil tıflının gönlüne tokundun
Günâhı neydi kim kanına girdün sen bu ma'sûmun
Behiştî*

**Ey gam oku, neden gönül çocuğunun gönlüne
dokundun,
Bu masumun günahı neydi ki, kanına girdin?**

*Dest-i cevri ile benim boynum burup kâkûl gibi
Kanuma girdün be-hey zâlim helâk itdün beni
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Ey zalim sevgili, kanıma girdin ve beni helâk
ettin,
Eziyet eliyle; boynumu, saçların gibi büküm
büküm ettin.**

*Herkes ihsânun görüp mesrûr u dil-şâd oldılar
Künc-i gamda ben kalam lââyık mıdır zâr u hazîn
Beyânî*

**Herkes senden bir iyilik görüp, mutlu olup
sevindiler.
Gam köşesinde, hüznle ağlayan bir ben kalam,
layık mıdır?**

*Muhtâc-ı gedâ olduğu erbâb-ı gınânun
İdrâk olunur lîk biraz dikkate muhtâc
Yenişehirli Avnî Bey*

**Zengin kişilerin, kölelere muhtaç olduğu,
Eğer biraz düşünölecek olsa anlaşılır.**

*Çünkü ahkâm-ı kader kâbil-i tagyîr olmaz
Hükm-i takdîre tevekkül gibi tedbir olmaz
Yenişehirli Avnî Bey*

**Kaderin kararlarının değıştirilmesi mümkün
değildir,
Allahın takdirine rıza göstermek gibi tedbir
olmaz.**

*Bîmâr olursam dermân idersin
Âbâd olursam vîrân idersin
Ağlar görüp güldürmezsin ammâ
Handân olursam giryân idersin
Pertev*

**Hasta olursam derman edersin,
Mamur olursam viran edersin,
Ağlarken görüp güldürmezsin amma,
Gülerken görünce, ağlatırsın.**

*Esîr-i fûrkatüz itdük visâl-i yâra heves
Garîk-i bahr-i gamuz eyledük kenâra heves
Kâtib-Zâde Sâkîb*

**Ayrılığın esiriyiz, sevgiliye kavuşmaya heves
ettik,
Gam denizinde boğulduk, sahile heves ettik...**

*Libâs-ı ışkî ben geydüm anun hâlini benden sor
Bir âteş-pîrehendür anı başından geçenden sor
Edirneli Kara Fazlî*

**Aşk elbisesini ben giydim, onun halini benden
sor,
Ateşten bir gömlektir, onu başından geçenden
sor.**

*Her kimi kim derd-i ışka mübtelâ kıldı Hudâ
Ni'met-i uzmâyı ihsan eylemişdir bil ana
Kuddûsî*

**Allah, kimi aşk derdine müptela eylemişse,
Bil ki, ona büyük bir nimet ihsan eylemiştir.**

*Dil hânesini yıkdı dönüp yüzüme güldi
Ya'nî ki tesellîler edüp etdi meremmet
Vusûlî*

**Gönül evini yıktı, bir de dönüp yüzüme güldü;
Yani, teselli ederek küçük bir tamiratta
bulundu.**

*Didiler giderek ol cevri çok dil-ber cefâ itmez
Cefâyâ sabr iderdüm korkarın ömrüm vefâ itmez
Mostarlı Ziyâî*

**Dediler ki, zamanla o eziyeti çok sevgili cefasını
azaltır,
Eziyetlerine sabrederim, ama korkarım buna
ömrüm yetmez.**

*Dil-i âşık gelir cûş u hurûşa sanki deryâdır
Seyâhat eyleyen bahr-ı elemde fülk-i sevdâdır
Fâzıl*

**Âşıkların gönlü coşup taşar, sanki bir deryadır,
Dert denizinde seyahat eyleyen, sevda kayığıdır.**

*Sekiz cennet cemâli gülşeninde bir gül-i zîbâ
Tokuz eflâk kadr-i rif'at-i dildâra bir pâye
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Sekiz cennet, Sevgilinin güzellik bahçesinde
ancak bir güldür.
Dokuz kat gök ise, Sevgilinin güzellik
derecesine bir basamaktır.**

*Nâr-ı mahabbetine düşdüm bir âfitâbun
Gerçi sovuklık eyler ammâ ol od soyınmaz
Mostarlı Ziyâî*

**Bir güneşin sevgi ateşine düştüm,
Bana soğukluk eder, ama o ateş sönmez.**

*Sanma cevriünden kaçıp dil sevmeden bî-zâr olur
Her ne mikdâr olsa cevriin aşkum ol mikdâr olur
Mostarlı Ziyâî*

**Gönül; eziyetlerinden kaçıp, sevmekten usanır
zannetme,
Eziyetlerin ne kadar çok olursa, aşkım da o
miktar olur.**

*Bu gice umaram ki görem düşde yüziünü
Düşde görürem bu düşi ger hâb olur ise
Kadı Burhaneddin*

**Bu gece rüyamda, senin yüzünü görmeyi umut
ediyorum,
Eğer uyuyabilirsem, bu rüyayı ancak rüyamda
görürüm.**

*Cihân ki nehr-i fenâ üzre cîsr-i fânîdür
Gelen o pûldan ider âlem-i cezâyâ mürûr
Yenişehirli Avnî Bey*

**Bu dünya, yokluk nehri ürerine kurulu bir
yokluk köprüsüdür,
Dünyaya gelen, o köprüden ahiret alemine**

geçer gider.

*Tayanma eşk-i mazlûmân ile cem itdüğün mâla
Esâs âb üzre oldukca binâsı pâydâr olmaz
Kâtib-Zâde Sâkîb*

**Mazlumların gözyaşıyla topladığın mala
güvenme,
Temel su üstünde olursa, binası ayakta kalmaz.**

*Bezlini evvel bahârın kûha sor hâmûna sor
Mâl-i dünyâdan ne alıp gitdiğin Kârûna sor
Hayâlî Bey*

**Baharın bolluğunu önce dağa, sonra bozkıra
sor,
Dünya malından ne alıp gittiğini Kârûn'a sor.**

*Bulunmaz her bahirde gevher-i ışk
Konulmaz her ser üzre efser-i ışk
Fasîh*

**Her denizde aşk cevheri bulunmaz,
Her başın üstüne aşk tacı konulmaz.**

*Nedir ey çarh-ı zâlim yârı yârından cûda kılmak
Murad ehlin esiyir-i dâm-ı biydâd-ı belâ kılmak*

**Çü lâzımdır sana kılmak cûda her yârı
yârından
Çekip zahmet ne lâzım birbiriyle âşına kılmak**

*Aks-i mâh-ı nev degüldür döymeyüp ey meh-likâ
Fûrkat-i ebrûnla kendiın suya atmışdur hilâl
Emrî*

**Ey ay yüzlü, suda gördüğün hilalin yansıması
değildir,
Kaşlarının ayrılığıyla, hilal kendini suya
atmıştır.**

*San ol şahs-ı beyâbânem ki kaldım zulmet-i şebde
Yagar yagmur eser yel her taraftan berk urur
şimşek
Behiştî*

**Çöldeki adam gibiyim(Mecnûn), gecenin
karanlığında kaldım,
Yağar yağmur, her taraftan rüzgâr eser,
şimşekler çakar...**

*Helâk olur ol âfet haste olduğına agyârun
Velî şefkat göziyle bir nazar itmez biz ölürsek
Behiştî*

**O afet sevgili, başkasının hastalanmasına çok
üzülür,
Ama biz ölsek de, şefkat gözüyle bir kere bile
bakmaz.**

*Terk-i serdir müddeâ meydân-ı aşk içre bana
Gitse başım dönmezem bu müddeâdan dönmezem
Fuzûlî*

**Benim davam; aşk meydanı içinde baş
vermektir,
Başım gitse bile, bu davadan asla dönmem.**

*Yüzin görelî gitmeyiser yaş gözümden
Lâ-büd güneşe kim ki baha gözi ola yaş
Hoca Mes'ud*

**Senin yüzünü görelî, gözlerimden yaş gitmiyor,
Şüphesiz güneşe kim bakarsa gözleri yaşarır.**

*Dîdâr-ı yâre dîde tahammül ider degül
Ger sözüme inanmazisen âftâba bak
Behiştî*

**Sevgilinin yüzüne bakmaya gözler dayanamaz,
Eğer sözüme inanmazsan güneşe bak.**

*Ey ıřka dūřdiler diyü uřřâka ta'n iden
Biz kendümüız bu âteşe bîhûde atmaduk
Behişti*

**Ey aşka düştüler diye aşıkları ayıplayanlar!
Biz kendimizi bu ateşe boşu boşuna atmadık.**

*Kabâ giysün diyen bana gözüim yaşına bakmaz mı
Kişi deryâya düşse yeg degül mi ana uryânlık
Behişti*

**Bana elbise giysin diyenler, gözlerimin yaşına
bakmaz mı?
İnsan denize düştüğü zaman, çıplak olması
daha iyi değil mi?**

*Hasret-i çeşminle ben hâk-i siyâh olsam dahi
Baht ahir sürme-i çeşm-i gazâl eyler beni
Nedîm*

**Sevgilinin gözünün hasretiyle kara toprak
olsam bile;
Kader, sonunda beni sevgilinin ceylan gözüne
sürme eyler.**

*Nice alam murâdum senden ey nâziik-beden ben
kim
Visâliün fethin itmekden kolaydur bir hisâr almak
Behişti*

Ey nazik bedenli sevgili, senden muradımı nasıl alayım?

Çünkü bir kale fethetmek, sana ulaşmaktan daha kolaydır.

*Hayf kim taksîm-i derd ettikde kassâm-ı kazâ
Tîr-i gamzen düştü sehm-i âşık-ı efkendeye
Nedîm*

Yazık ki kaza taksimcisi, derdi parçalara ayırdığı zaman;

Düşkün âşığın hissesine, gamze bakışının oku düştü.

*Ey ecel alma bugün cânını ben bîmârun
Bir iki gün çekeyin bâr-ı cefâsın yârun
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Ey ecel! Ben hastanın canını bugün alma ki;
Sevgilinin cefa yükünü bir iki gün daha çekeyim.**

*Dûr iken böyle yakar ol yüzi hûrşîd beni
Pertev-i vaslına irsem nice olur hâl aceb
Yakînî*

**O yüzü göneş sevgili, uzak iken bile böyle yakar
beni,
Onun kavuşma ışığına ulaşısam, acaba halim ne
olur?**

*Bize meyl itmese tan mı o meh-rû
Olur çün kim çırak dibi karanı
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**O ay yüzle sevgili bize bakmasa şaşılır mı?
Çünkü mum dibini aydınlatmaz !**

*Hayfdur kim çeşmüme toprak koya bâd-ı ecel
Niçe kez görmüşken ol yârun cemâl-i hürremin
Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi*

**O sevgilinin gülen yüzünü çok kez görmüşüm,
Ecel rüzgarı gördüğüm gözlerime toprak koysa,
yazık değil mi,?**

*Hâne-i cânuma mihr-i güneşi girmek için
Sâni-i kudret iki gözlerüm câm itdi
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Sevgilinin aşkının güneşi, can evime girsin diye,
Kudret sahibi Allah, iki gözümü pencere
yapmıştır.**

*Kapuna yüz sürdüğince dil döker hûn-ı ciger
Bâde eglenmez içinde şişe olsa ser-nigün
Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi*

**Kapına yüz sürdükçe, gönlüm ciger kanı döker,
Çünkü, şişe baş aşağı olursa içinde bâde
durmaz.**

*Dîdâr-ı yâra hasret olur sanma âşıkı
Her kanda ise anı görür ayn-ı cân ile
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Aşıklar sevgilinin yüzüne hasret olur sanma,
Her nerede olursa olsun, onun yüzünü can gözü
ile görürler.**

*Ab-ı hayvân olsa da vaslun getürmen gönlüme
Hayli demdür şişe-i hâtırda vardır inkisâr
Şeyhülislâm Yahyâ*

**Sana kavuşmak ölümsüzlük suyu bile olsa,
gönlüme getirmem,
Çünkü hayli zamandır gönül şişem kırıktır,
orda durmaz.**

*Gam mektebinde kaddini yâd eylesem n'ola
Ey serv çün elifdür okumağa ibtidâ
Emrî*

**Gam mektebinde boyunu hatırlasam ne olur?
Ey selvi boylu sevgili, çünkü okumaya elif
harfinden başlanır.**

*Pertev-i husn-i cemâlin sâye salmış âleme
Çek nikâbın olmasın gel mâh-ı tâbânın telef
Şevkî İbrahim Efendi*

**Yüzünün güzelliğinin ışığını aleme gölge salmış,
Yüzünü ört, o parlayan ayı telef etme.**

*Bâzârı sîm ü zerle olur sûk-ı vuslatun
Bîhûde eşk ü dâgunı hûbâna itme arz
Vahyî*

**Sevgiliye kavuşma çarşısının alışverişi, altın ve
gümüşle olur,
Boşuna gözyaşı ve yaralarını sevgiliye gösterme.**

*Mümkün mi hiç gayrıya aldurma gönlümi
Sen nâzenîn gibi var iken dil-sitânımız
Feyzî*

**Senin gibi nazlı bir sevgilimiz var iken,
Gönlümüzü başka birinin alması hiç mümkün
mü?**

*Sen gül gibi her lahza gülistân arasında
Bülbül bigi ben âh ile efgân arasında
Sevdâyî*

**Sen gül gibi her an gül bahçesinde,
Ben ise, bülbül gibi âh ile feryâtlar arasında.**

*Bilmek istersen eğer meslek-i dervîşânı
Sevenin bendesiyiz, sevmeyenin sultânı
Lâ-edri*

**Eğer dervîşlerin mesleğini bilmek istersen,
Bizi sevenin kölesiyiz, sevmeyenin sultânı!**

*Zebân-ı halkda âvâze sâzdur sühanı
Hamûş iken yine ehl-i sühan kitâb gibi
Şeyhülislâm Muhammed Şerîf*

**Söz ehli, kitap gibi sessiz olsa da,
Sözleri, halkın dilinde yüksek sesle söylenir.**

*Çün şehîd olub düşem topraga râh-ı yârda
Yunmadan defn eylenüz benden gubârı gitmesün
Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi*

**Sevgilinin yolunda şehit olup, toprağa
düşersen,
Yıkamadan defnedin, o yolun tozu üzerimden**

gitmesin.

*Dil-i uşşâkı nâr-ı aşkile kâbil degül tahvîf
Ki sûz-ı şu'leden pervâne-i sûzâna pervâ ne*

**Âşıkların gönlünü aşk ateşi ile korkutmak
mümkün değil.**

**Ateşin sıcaklığından, yanmış pervâneye korku
yoktur.**

Feyzî

*San'at-ı ışkun egerçi öni âsân görinür
Sonı müşkildür ana urma dilâ gel sen dest
Muhibbî (Kanuni Sultan Süleyman)*

**Aşk sanatının öncesi kolay görünse de,
Gerçekte sonu zordur, gel ona el sürme.**

*Cevr itme bana sen de seversin birin sakın
Bugün n'ola banayise yarın sana
Behiştî*

**Sakın bana eziyet etme, sende birini seversin,
Bugün bana ne olduysa yarın sana olur.**

*Vaslım dilersin çun dedin lûtf edeyin olsun dedin
Yarın dedin bir gün dedin ferdâlara saldın beni
Bâkî*

Madem kavuşmayı diliyorsun, lütfedeyim olsun dedin.

Yarın dedin, bir gün dedin, yarınlara saldın beni!

*Şükr Huda ki her çe taleb kerdem ez Huda
Ber münteha-yi matlab-i hod karman şodem
Hâfız-ı Şirâzî*

**Allah’a şükürler olsun ki, Hakk’dan ne istemişsem,
İstediğimden daha fazlasına kavuşmuşum...**

*Hâl-i âlem ezelî böyle perişân ancak
Kimi handân kimi giryân kimi nalân ancak
Bâkî*

**Dünyanın hali ezelden beri böyle perişandır,
Kimi güler, kimi ağlar, kimi de inlemektedir.**

*Ey dil vücûduna irişüp sarsar-ı ecel
Bir gün ola ki çeşm-i cihân görmeye tozun
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Ey gönül! Bir gün olur ecel rüzgârı vücuduna erişir.
Cihanın gözü, senin bir tozunu dahi göremez.**

*Seni Yûsuf'la sorarlarsa güzellikte bana
Yûsuf'u bilmezsin ammâ seni ra'nâ bilirsin
Bâkî*

**Bana Yusuf'mu yoksa senin mi güzel olduğun
sorulursa,
Yusuf'u bilmem amma seni güzel bilirim.**

*Büyük korkum firâkun dandur kim dâr-ı dünyâda
Buluşmaz cân dâhi bir kez bedenen kim ola ayru
Taci-zade Cafer Çelebi*

**Bu dünya evindeki en büyük korkum senin
ayrılığındır,
Çünkü bir can bedenden ayrılınca bir daha
buluşmaz.**

*Ruhlerin teşbîh edersem nola cennet bâğına
Eksik olmaz tâze şeftalîsi anın yaz ü kış
Bâkî*

**Yanaklarını cennet bahçesine benzetsem ne
olur?
Çünkü onun yaz kış şeftalisi eksik olmaz.**

*Sinemde aşkını tutalım etmişim nihân
Ammâ ki kande saklayam âh-ı hasreti
Nedîm*

**Farzedelim aşkını sinemde gizlemişim,
Ama hasret ahlarını nerde saklayayım?**

*Hasretinle ben dahi hâk-i siyâh olsam nola
Baht âhir sürme-i çeşm-i gazâl eyler beni
Nedîm*

**Hasretinle kara toprak olsam ne olur ki?
Bahtım sonunda beni bir ahunun gözüne sürme
eyler.**

*Mu'allim gerçi çok ta'lîm-i ders itdi bana ammâ
Hurûf-ı ayn u şîn ü kâf hemân ezberde kalmışdur
Sutûr*

**Öğretmen bana çok ders öğretti ama,
Akılda kalan; ayn, şin ve kaf (a-ş-k) harfleridir.**

*Ömrüm oldukça güzel sevmeyeyin dirdüm lîk
Nideyin bu dil-i şeydâ beni yalan itdi
Bâkî*

**Ömrüm oldukça güzel sevmeyeyim diyordum,
Ama ne yapayım, bu çılgın gönül beni yalancı
çıkardı,**

*Bir dem murâdım üstüne devr eylemez felek
Âb isterem serâb-ı âdemden nişân verir
Nefî*

**Bu felek bir kere olsun istediğim gibi dönmez,
Su isterim, bana yokluk serabını gösterir...**

*İki dillidür kalem eyler ıyân dil râzını
Kim demişler küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ
Sehâbî*

**Kalem iki dillidir, gönül sırrını belli eder,
Çünkü, “Bir sır ikinci kişiye geçerse yayılır”
demişler.**

*Fürkatünde tan mı şeftâlî dilerse cân u dil
Mîve-i bî-vakt iderler ârzu bîmârlar
Bâkî*

**Can ve gönül, ayrılığında şeftalı yanaklarını
istese şaşılır mı?
Çünkü hasta olanlar vakitsiz meyve arzu
ederler.**

*İrtifâ-i kadr için lâzım tevâzu âdeme
Şemsi gör kim sâyesin salmış ayaklar altına
Fahr*

**İtibar kazanmak için adama alçak gönüllülük
gerekir,
Güneşi görmezmisin, gölgesini ayaklar altına
salmış.**

*Kim ki bilmez özini bilmeye hergiz sözünü
Kendözin anlamayan bilmedi bu kâr nedür
Nesîmî*

**Kendi özünü bilmeyen kişi, sözünü de bilmez.
Kendinden haberi olmayan, aşk işinin ne
olduğunu bilmez.**

*Bu nüih dolâbı gerdân eyleyen seyl-âb-ı eşkümdür
Yaşum ser-çeşmesinden bahs idermes mâcerâ
artar
Bâkî*

**Bu dokuz kat feleği döndüren gözyaşlarımın
selidir,
Gözyaşı pınarımdan söz edecek olursam, bu
macera bitmez.**

*Billâh ne saht âteş imişsin gönül meger
Gark oldun eşk-i hûna söyünmezmisin dahi
Nedîm*

**Ey gönül, meğer sen ne şiddetli bir ateş imişsin!
Kanlı gözyaşlarına boğuldun, halen daha**

sönmez misin?

*Başka bir zevk u safâdur yâr derdi âşıkâ
Âkil olan derd-i ışk-ı yâre dermân istemez
Süheylî*

**Âşık olana, yâr derdi bir başka zevk ve
eğlencedir,
Aklı olan, sevgilinin aşk derdine derman
istemez.**

*Bir nim neşve say bu cihânın bahârını
Bir sâgar-ı keşîdeye tut lâlezârını
Nedîm*

**Bu dünyanın baharını bir yarım sarhoşluk say,
Lale bahçesini ise, içilmiş bir kadeh farzet.**

*Vardır huzûra söyleyecek bir sözüm anı
A'dâ kaçan uyur o zaman söylerim sana
Nedîm*

**Ey sevgili, elbet huzurunda söyleyecek bir
sözüm vardır,
Düşmanlarım uyuduğu zaman onu söylerim
sana.**

*Çünkü bülbülsün gönül bir gülistan lâzım sana
Çünkü dil koymuşlar adın dil-sitan lâzım sana
Nedîm*

**Ey gönül, madem bülbülsün sana bir gülbahçesi
lazım,
Madem adını gönül koymuşlar, sana bir gönül
alıcı lazım.**

*Kanâ'at eyleyüb bâ-imtinânsız şûrbe-i bulgur
Kibârun sofrasından hor-ı ihsân olmadan yegdür
Sutûrî*

**Kimseye minnet etmeden, kanaat edilen bulgur
çorbası,
Büyüklerin sofrasında hor görülmekten daha
iyidir.**

*Derdüme ilâcı sordum râst cevâb oldu tabîb
Derd-i aşka yine âhir derd olur sıhhat sana
Sutûrî*

**Hekimden aşk derdime ilaç sordum, doğrusu
şudur dedi;
“Aşk derdine, sonunda sıhhat verecek olan yine
derttir”.**

*Çarh-ı gaddarda vefâ neyler
Kâse-i ser-nigûnda mâ neyler
Bâkî*

**Zalim felekte vefâ ne arar,
Ters dönmüş kadehte su durur mu?**

*İtme ey gül-bün nihâlüm eşk-i çeşmüm pâ-y-mâl
Âftâb-ı âlem-ârâ yirde kor mı şeb-nemi
Malatyalı Şehrî*

**Ey gülbahçesinin ağacı, gözyaşlarımı ayaklar
altına alma,
Çünkü, âlemi süsleyen güneş çiğ damlasını
yerde bırakır mı?**

*Âh u nâle çekmeden bir lahza hâlî olmadun
Ey gönül dünyâ gibi bir bî-vefâ yârün mi var
Sutûrî*

**Ey gönül, ah edip inlemekten bir an
kurtulamadın,
Yoksa dünya gibi vefasız bir yârin mi var?**

*Ecel derbendine tenhâ gidersin yalnız bir gün
Ne râh-ı bü'l-acebdür kim kuş uçmaz kârbân
gitmez
Süheylî*

**Bir gün ecel geçidine yalnız gideceksin,
Ne şaşılacak yoldur ki, kuş uçmaz kervan**

geçmez.

*Bundan ziyâde âşık ferhunde-fâl olur mı
Rûz-ı ezelde kur'a nakş-ı nigâre düşmüş
Bâkî*

**Ezel gününde çekilen kura, sevgilinin yüzüne
isabet etti,
Âşık için bundan daha büyük mutluluk olur
mu?**

*Ehl-i dil derd-ü gamun ni'metine müstağrak
Dizilürler keremin hânına mihmân saf saf
Bâkî*

**Gönül ehli âşıklar, senin gam ve dert nimetine
boğulmuşlar,
Misafirler, senin bu cömertliğinin sofrasına saf
saf dizilirler.**

*Cevr ü cefânı çekmege sevdi gönül seni
Derd ü belâya geldim efendi cihâne ben
Bâkî*

**Bu gönlüm, keder ve eziyetlerini çekmek için
seni sevdi,
Ey efendi, bu dünyaya ben dert ve bela çekmeye
geldim.**

*Leşger-i eşk-i firâvan ile ceng itmek için
Gönderür mevclerin lücce-i umman saf saf*

**Çok sayıdaki gözyaşı askerlerimle savaşmak
için,
Deniz, saf saf dalgalarını göndermektedir.**

*Hamr-ı ışkun cür'ası Ferhâd'ı mecnûn eyledi
Var kıyâs eyle ki içdüm anı müdre müdre ben
Behiştî*

**Aşk şarabının bir yudumu Ferhad'ı mecnun
eyledi,
Ben onu kadeh kadeh içtim, varın kıyas eyleyin.**

*Ne kan agladugum ışkunla giryân olmayan bilmez
Nedendür nâlemüz derdünle nâlân olmayan bilmez
Yakînî*

**Nasıl kan ağladığımı, aşkınla ağlamayan
bilmez,
İnlememiz nedendir, derdinle inlemeyen bilmez.**

*Aynüme sensüz tiken oldu cihân
Kandesen ey tâze gül-istanumuz
Nesîmî*

**Sensiz cihan gözüme diken göründü,
Ey taze gülbahçemiz, nerdesin ?**

*Gül-istânın güli sensüz tikendür
Bana cân sensüz ey cânân gerekmez
Nesîmî*

**Gülbahçesinin gülü, sensiz bana dikendir,
Ey sevgili; bana sensiz cân gerekmez...**

*Sorma kim ışkın derdine dermân tabîb-i âma sen
Yâra sor kim âşıkın derdine ol dermân ider
Nesîmî*

**Öyle sıradan hekimlere aşk derdi için derman
sorma,
Sevgiliye sor, çünkü aşıkın derdine ancak o
derman eder.**

*Erbab-ı fazl ü marifet olmazdı muteber
Herkes cihanda olsa eğer sahib-i hüner
Sâmih*

**Eğer, dünyadaki herkes hüner sahibi olsaydı,
Marifet ve fazilet sahibi kişiler itibar görmezdi.**

*Ma'nîde getürmişler kardaşdan yâr yigrekdür
Oguldan dahı tatlu eger togrı yârısa
Yûnus Emre*

**Yâr, kardeşten daha iyidir diye söz vardır,
Eğer doğru yâr ise, oğuldan bile tatlıdır.**

*Göz yaşına tayanma sen arz-ı hâl it ey dil
Âkil olan kimesne hergiz suya tayanmaz
Münîrî*

**Ey gönül, gözyaşlarına güvenme, git halini
anlat,
Akıllı olan kişi, asla suya dayanmaz/güvenmez.**

*Bâğ-ı cennettir yüzün etrâfı pürdür mîveden
Nola bir şeftalicik versen sehâlar vaktidir
Hayâli Bey*

**Yüzün cennet bağıdır, etrafı (yanakların)
meyvelerle doludur,
Bir şeftalicik versen ne olur ki, cömertlik
zamanıdır.**

*Gün yüzün gördükçe yârün şavkı artar gönlümün
Mihirden meşhûrdur bu mâh ider nûr iktibâs
Semâî*

**Sevgilinin güneş yüzünü gördükçe, gönlümün
ışığı artar,
Meşhurdur ki, ay nurunu güneşten alır.**

*Kâğıd alsam destüme vasf-ı ruhun yazmagiçün
Âteş-i şevkumla cânâ defter ü dîvân yanar
Ravzî*

**Senin yanağının güzelliğini yazmak için elime
kalem alsam,
Ey sevgili, arzumun ateşiyle defter ve divan
yanar.**

*Her mehi gördükde nakd-i eşküni harc eyleyüp
Müşterî olma metâ-ı vasla kim hicrânı var
Yakînî*

**Her gördüğün ay gibi güzele. gözyaşı dökerek
talip olma,
Çünkü, kavuşma işinin sonunda ayrılığı vardır.**

*Verdim âteş dillere sûz-i dil-i âvâreden
Eyledim icâd bin yangın bir âteş-pâreden
Muallim Nâci*

**Avâre gönlümün ateşinden, diğer gönüllere ateş
verdim,
Bir ateş parçasından, bin yangın icat eyledim.**

*Yeniden cân bulup âlem açıldı gönli dünyânun
Hazânı nev-bahâr oldu cihân döndi gülistâna
Kâmî*

**Alem yeniden can buldu, dünyanın gönlü açıldı,
Hazan mevsimi ilkbahar oldu, dünya**

glbahesine döndü.

*le yanmıdur tenm tb-ı teb-i hecrnde kim
Nabzuma yapısa Lokmn ey tabb-i cn yanar
Ravz*

**Senin ayrılığının hararetiyle bedenim öylesine
yanmıtır ki,
Ey can tabibi sevgili, nabzımı tutsa Lokman
Hekim yanar.**

*Ey dil-ber-i dil-drum sensen ebed vrum
V'ey yr-i vef-krum ddruna mtkam
Nesm*

**Ey gönül alan sevgilim, ebedi varım sensin,
Ve ey vefalı yrim, yüzünü gresim geldi...**

*Nev-bahr iridi yine geldi seyrn günleri
Vuslat eyym yetidi geçdi hicrn günleri
Revn*

**lkbahar eridi, yine geldi seyran günleri,
Vuslat zamanı yetiti, geçti hicran günleri.**

*Bana bir tenhca yir olsa firvn aglasam
Eyle kim yaum kurısa kalmasa kan aglasam
Emr*

**Bana bir tenhaca yer olsa, sürekli ağlasam,
Ta ki, gözyaşlarım kuruyana kadar, sonra kan
ağlasam...**

*Sınık ganatlı guş kimi hiç yana getmezem
Taş yağsa başa beklemişem yâr gapısın
Salehî*

**Kırık kanatlı kuş gibi hiçbir yere gitmem,
Başıma taş yağsa da, yâr kapısında beklerim.**

*Elbette olur pâ-zede-i ceyş-i zemistân
Bu revnak u fer bâga da ezhâra da kalmaz
Vâl*

**Yeryüzünün coşkusu elbette ayaklar altına
alınır,
Bu güzellik ve süs, bağa da çiçeklere de kalmaz.**

*Dil-berân seyr-i gülistân eylesün nev-rûzdur
Âşıkân sûz ile efgân eylesün nev-rûzdur
Şehrî*

**Güzeller, gülbahçesinde dolaşsın nevrüz
zamanıdır,
Aşıklar ise, yanıp inlesinler, nevrüz zamanıdır.**

*Ne gamzeden ne gam-ı yâr-ı pür-cefâdandır
Bizim şikâyetimiz baht-ı bî-vefâdandır
Nâ'ilî-i Kadîm*

**Ne bakışlardan, ne de sevgilinin cefâ dolu
gamındandır,
Bizim şikâyetimiz; vefasız bahtımızdan
dolayıdır,**

*Gussamun kıssaların niçe ki yazmak dilerem
Kanlu yaşı varak üstine dökülür kalemün
Münîrî*

**Derdimin hikâyelerini yazmak istediğimde,
Kalemın kanlı yaşları kâğıt üzerine dökülür.**

*Firkatünde gözlerüm yaş ile gamgîn olmasa
Âteş-i âhumla ey dil-ber yakardum âlemi
Revânî*

**Ayrılığında, gözlerim yaş ile gamlı olmasa,
Ey sevgili, ahımın ateşiyle âlemi yakardım.**

*Kalmışam bî-kes ü bî-yâr ki yokdur hergiz
Togrulup bana gelür tîr-i belâdan gayrı
Selîkî*

**Öylesine kimsesiz ve yârsız kalmışım ki,
Belâ oklarından başka bana doğru gelen hiç**

kimsem yok.

*Hûblukda olmaya hîç sen melek-sîmâ gibi
Işkda bulunmaya ben âşık-ı şeydâ gibi
Selîkî*

Güzellikte sen melek yüzlü gibi hiç kimse yoktur.

Âşıklıkta da, ben çılgın âşık gibi biri bulunmaz.

*În dem ki zi şairi eser nîst
Sultân-ı suhan menem diger nist
Şeyh Gâlib*

**Şairlikten eser bile bulunmayan bu zamanda,
Söz padişahı benim, bir başkası değil.**

*Cânan mısın belâ mısın âşub-ı cân mısın
Ey bî-aman gayrı elinden aman senin
Şeyh Gâlib*

**Sevgili misin, bela mısın, can fînesi misin?
Ey aman bilmez sevgili, artık usandım senin elinden.**

*Bir sözle kim oldu yâra vâsıl
Bir gonçe ile behâra vâsıl
Şeyh Gâlib*

**Bir sözle kim sevgiliye kavuştu,
Bir gonca ile kim bahara ulaştı.**

*Basmadın dahi kadem mekteb-i dehre mecnûn
Sebak-ı ışk okıyanun ben-idüm üstâdı
Selîkî*

**Mecnun, daha dünya mektebine ayak
basmamışken,
Ben, aşk dersini okuyanların üstadıydım.**

*Kaysa eydin ben belâ deştinde ser gerdân iken
Uğramasın yanıma billâhi ol sersem yanar
Hayâlî Bey*

**Başı dönmüş bir şekilde bela çölünde dolaşan
Mecnun'a söyleyin,
Yanıma uğramasın, vallahi o sersem ateşimden
yanar.**

*Ârizun gönlüme geldükçe figân etsem n'ola
Nâleler peydâ olur tokındugınca nâra su
Selîkî*

**Yanağın aklıma geldikçe inlesem şaşılır mı?
Çünkü ateşe su dokundukça cızırtılar gelir.**

*Cânını câna virmege yürek içinde cân gerek
Yüregi kanı su olup gözleri suyu kan gerek
Kadı Burhaneddin*

**Canını sevdiğine vermeye yürek içinde can
gerek,
Yüreğinin kanı su olup, göz yaşları ağlamaktan
kan olmalıdır.**

*Sanman ki gam-ı ışka bugün bâşlaruz biz
Ferhâd ile bu fende sebak-dâşlaruz biz
Münîrî*

**Aşk derdine bizim bugün başladığımızı
zannetme,
Biz bu ilimde Ferhad ile ders arkadaşınız.**

*Kesilir nice bin başlar sorulmaz kimsenin kanı
Ki zîra aşk şehride igen mazlûma dâd olmaz
Usûlî*

**Kesilir binlerce başlar, sorulmaz kimsenin kanı,
Çünkü aşk şehrindeyken mazluma adalet
yoktur.**

*Âvâreler felek-zedeler bî-nevâlarız
Âlemde bir muhabbet esîri gedâlarız
Usûlî*

**Âvareler, felekten darbe yemiş zavallıların,
Âlemde, bir sevgi esiri fakirleriz biz.**

*Bî-vefâ dildâr imişsin böyle bilmezdim seni
Hem-dem-i ağyâr imişsin böyle bilmezdim seni
Revânî*

**Vefasız sevgiliymişsin, böyle bilmezdim seni,
Başkalarıyla dost imişsin, böyle bilmezdim seni.**

*Verd-i handânım solaldan çeşmüm aglar kan ana
Cümle-i âlem bana giryân u ben giryân ana
Muhyî*

**Açılmış gülüm solduğundan beri gözlerim ona
kan ağlar,
Bütün alem benim halime ağlar, ben ise ona
ağlarım.**

*Saklasa ağyârdan âşık nola cânânını
Her kişi zâhir durur saklar belâdan cânını
Revânî*

**Aşık, sevdiğini başkalarından saklasa ne olur,
Çünkü, her kişi canını belalardan saklar.**

*Kârumuz ta' lîm-i fenn-i aşk-ı dilberdür bizüm
Bir müdânî yok bize ol fende üstâduz bugün
Beyânî*

**Bizim işimiz, sevgilinin aşk bilimini
öğretmektir,
O fende bize denk biri yok, işin ustadı bugün
biziz.**

*Zülfden görmedüm ol hüsn-i cihân-ârâyı
Müşkil ola bulut olan gice görmek ayı
Hidâyet Çelebi*

**Dünyayı süsleyen güzelliğini, saçlarından dolayı
göremedim,
Çünkü, bulutlu gecelerde ayı görmek zordur.**

*Mâlik olmaz gevhere deryâya vâsıl olmayan
Ma'rifet dürrin dilerse hâtır-ı dâniye bak
Edirneli Kara Fazlî*

**Denize kavuşmayan kişi cevhere sahip olamaz,
Marifet incisini istersen, âlimin gönlüne bak.**

*Tutuşup ışk ile oldum eşk-i bi-pâyâna gark
Kim görüpdür bahr-ı bi-pâyân içinde yana gark
Edirneli Kara Fazlî*

**Aşk ile tutuşup, sonsuz gözyaşlarına boğuldum,
Sonsuz bir deniz içine batıp da, yananı kim
görmüştür?**

*Kapunda serverâ ednâdan ednâ bir gedâ olmak
Mehâbetle Kırım iklîmine hân olmadan yegdür
Ravzî*

**Ey sultanım, senin kapında alçaktan alçak bir
köle olmak,
Kırım ülkesine, heybetle Hân olmaktan daha
iyidir.**

*Sen de bir sen gibi bî-merhamet âfet bulasın
Bana rahm eyledigün mertebe rahmet bulasın
Muvakkit-zâde Muhammed Pertev*

**Sen de, senin gibi merhametsiz bir afet bulasın,
Bana acıdığın kadar, ondan merhamet bulasın.**

*Terk-i âlâyiş gerekdür bu tarîk-ı aşkda
Sa'b meslekdür sebük-bâr olmayanlar gelmesün
Beyânî*

**Bu aşk yolunda, başka şeylerden ilgiyi kesmek
gerekir,
Zor meslektir, yükü hafif olmayan bizimle yola
çıkmasın.**

*Geceler azm ettiğim ol mâhe sâyem havfidir
Bir tarîk ile kabul etmez mahabbet şirketi
Fasîh Ahmed Dede*

O ay (yüzlü sevgilime) geceleri gitmemin sebebi gölgemin korkusundandır; zira muhabbet, ortaklığı, bir üçüncü kişiyi kabul etmez.

*Sensin ol bahr-i kerâmet kim Şeb-i Mi'rac'da
Şeb-nem-i feyzin yetirmiş sâbit ü seyyâre su
Fuzuli*

Sen o keramet denizisin ki, Miraç gecesinde senin feyzinin çiğ taneleri, sabit ve seyyar bütün yıldızlara su erİştirmiştir.

*Bâğbân-ı aşk su vermiş şarâb-ı işveden
Tohm-ı gülden bitme bir serv-i safâdur kâmetün
Şeyh Gâlib*

Ey sevgili!) Senin anlık duruluk servisi olan boyun,

Gül tohumundan bitmiştir. Aşk bahçevanı da o serviye işve şarabı ile sulamıştır.

*Hep seniünçündür benim dünyâ cefâsın çekdiğüm
Yoksa ömrüm varı sensiz n'eylerim dünyâyı ben
Bakî*

**(Ey sevgili)! Benim bu dünyanın eziyet ve
cefasını çekmem, hep senin içindir...**

**Yoksa, ey ömrümün varı, sensiz bu dünyayı ben
ne yapayım?**

*La'l-i yâr ağzında amma vâpesîn olmuş nefes
Âşık-ı bîmârı gördüm cân virüp cân almada
Nedîm*

**Sevgilinin lâl renkli dudağı ağzında, ama
neredeyse son nefesini vermek üzere...**

**Hasta âşığı gördüm; (kendi) can(ını) verip,
(sevgilinin dudağından) can almaktaydı.**

*Öyle bî-hûş ol kemâl-i mestî-i vuslatla kim
Yâr âgûşunda yatsun cism ü cânun duymasun
Yenişehirli Avnî*

**(Ey âşık!) Vuslatın mutlak sarhoşluğu ile
öylesine kendinden geç ki; sevgili, kucağında
uyuduğu hâlde ne bedeninin ne de canın bundan
haberdar olmasın.**

*Böyle bî-hâlet degüldi gördüğüm sahrâ-yı aşk
Anda mecnûn bîdler dîvâne cûlar var idi
Nedîm*

**Benim bildiğim aşk sahrası böyle renksiz,
cansız, hareketsiz değildi;
Orada mecnun olmuş salkım söğütler, deli
divane akarsular vardı.**

*Züleyhâ-yı zamân ömr-i azîzim gasb edip Gâlib
Cüvânlık âleminde pîr-i Ken'ân olduğum kaldı
Şeyh Gâlib*

**Zamanın Züleyhâ'sı, aziz ömrümü gasp edince
ey Gâlib;
Delikanlılık âleminde Ken'ân ihtiyarı olduğum
kaldı.**

*Câna meylin var ise hükm eyle teslîm eyleyim
Şâh sensin, ben senin bir bende-i fermanınım
Fuzûlî*

**Cânıma meylin var ise söyle, teslim edeyim;
Şah sensin, ben senin fermanına bir köleyim.**

*Bezm-i hüsnüne vücûdum şem'dür pervane dil
Bu yanan cânım fitilidür yüregüm yağıdur
Mihri*

**Ey sevgili! Güzelliğinin meclisine bedenim
kandil olmuştur; gönlüm ise pervane... Bu
kandilin içinde yanan, benim canımın fitili ile
yüregimin yağıdır.**

*Ey beni hicriyle hâk eden sana yalvarmağa
Başdan ayağa dil olmuştur giyâhım gitme gel
Necâtî*

**Ey beni ayrılığıyla toprak eden sevgili, sana
yalvarmak için,
(mezarımın üstündeki) otlar baştan ayağa dil
olmuştur... Gitme, gel!**

*Aşk bir nakkâşdur kim sûret-i uşşâkda
Za'ferân ile gelür şekl-i ecel tasvir ider
Zatî*

**Aşk öyle bir ressamdır ki; elinde safran ile
gelip,
Aşıkların yüzlerinde ecelin şeklini resmeder.**

*Gelicek gam mülkine cân karşı çıkar
Nasıl izzet itmesün memleket sultânıdır
Necâtî*

**Gam, kendi ülkesi olan gönüle geldiği zaman,
can karşı çıkar.**

**Can nasıl saygı göstermesin ki, o (gam), bir
memleket sultanıdır.**

*Bir şu'lesi var ki şem'-i cânun
Fânûsına sığmaz âsumânun
Şeyh Gâlib*

**Can kandilinin öyle bir alevi var ki;
Şu gökyüzünün fanusu bile onu kuşatamaz.**

*Seyr eylemesem âyîne de aks-i cemâlin
Hüsn ile seni meh gibi mümtâz sanırdım
Nefî*

**Yüzünün aynadaki yansımaları görmesem,
Güzellikte seni ay gibi seçkin sanırdım.**

*Nedür bu tâli' ile derdi Nef'î-i zârun
Ne şûhı sevse mülâyim dedükçe âfet olur*

Bu talihsiz ve zavallı Nef'î'nin çektiği dertler nedir?

Hangi güzeli sevse ona yumuşak huylu ve uysal dedikçe bir afet kesiliyor.

*Gonca gülsün gül açılsın cuy feryad eylesin
Sen sus ey bülbül biraz gül-şende yarım söylesin
Nâbî*

**Gonca gülsün , gül açılsın , ırmak feryat eylesin.
Sen sus ey bülbül,biraz da gül bahçesinde yarım söylesin**

*N'olacakdur terk-i ışk etme Fuzûli vehm edüb
Gayeti derler ola bir bende sultanın sever*

**Ey Fuzûli ! sakın korkup ta aşkı terk etme ne olacak ki?
En fazla bir kul sultanını sevmiş derler.**

*Âlemi pervâne-i şem'-i cemâliün kıldı aşk
Cân-ı âlemsün feda her lahza bin cândur sana
Fuzulî*

**Aşk, âlemi senin cemalinin kandiline pervane
yaptı...**

**Sen âlemin canısın; her lâhza sana bin can feda
olsa, yerindedir.**

*Ol peri aşkın dimezven gönlüme dîvânedür
Düşmeninden razı lâ-bü'd kişinün pinhân gerek
Avnî*

**O peri soylu güzelin aşkından gönlüme
bahsetmiyorum; zira o bir çılgındır.**

**İnsanın da zaten sırrını düşmanından saklaması
gerekir.**

*Sirişk-i dîde teskîn etmeseydi hâl müşkildi
Mahabbet gerçi kim âteşdir ammâ dil de deryâdır
Fasîh Ahmed Dede*

**Gözyaşı rahatlatmasa, sakinleştirmeseydi hal
müşkildi;**

Muhabbet gerçi ateştir ama gönül de denizdir.

*Hor bakma dil-i vîrânuma aşka nazar it
Gördüğün genc-i nihân mahzen-i vîrâna geçer
Avni*

Bu yıkık ve viran gönlüme hor bakma da, (sen asıl orada bulunan) aşka nazar kıl!

Çünkü, gördüğün o gizli hazine, yıkık, viran mahzenin içerisinde bulunmaktadır.

*Cân verme gam-ı aşka ki aşk âfet-i cândur
Aşk âfet-i cân olduğu meşhûr-ı cihândur*
Fuzuli

**Aşkın gamını almak için sakın canını verme!
Çünkü, aşk, canın âfetidir.**

Aşkın can için bir âfet, bir belâ olduğu, herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

*Dilde gamzen okı var iken gamun gönderme kim
Konmak olmaz iy sanem mihmân mihmân üstüne*
Cem Sultan

**Gönülde gamzen oku varken gamını gönderme ki,
Ey sevgili, misafir üstüne misafir uygun olmaz.**

*Mâhımı gördüm bugün yüzden nikâb almış gider
Pertev-i nûrundan onun âfitab almış gider*
Hatâ'î/Şah İsmail

**Bugün dolunayımı, (ay yüzlü sevgilimi)
gördüm, yüzünden örtüsünü almış gidiyor; öyle
ki, güneş, onun yüzünün nurundan ışıkmış
gidiyor.**

*Ne sağ olmak murâdımdır ne ölmekten kaçar
cânım*

Cihânda hasta-i aşk olalı bir hoşça hâlim var
Taşlıcalı Yahya

**Yaşamak arzum da yok, ölmekten korkum
da. Aşk hastalığına düştüğümünden beri hoş bir
hâlim var. Öyle bir hâl ki, hasta ama şifa
istemiyor.**

*Su yerine cûş eden eşk-i terimdir benim
Bülbülü hâmûş eden nâlelerimdir benim*
Mehmed Sâdi Bey

**Suların yerine coşan, benim gözyaşlarımdır.
Bülbülü susturansa, benim feryatlarımdır.**

*Gınâ-i kalbe sebep, devlet-i kanaat imiş
Cihanda cây-i sefa, kûşe-i ferâgat imiş"*
Fitnat Hanım

**Kalp zenginliğine sebep, elindekiyle yetinme
servetiymiş;**

**Dünyada mutluluk yeri de tokgözlülük köşesi
imış.**

*Gün yüzünün hayâli peyveste cân içinde
Aks-i kamer gibidir âb-ı revân içinde
Necâti*

**Yüzünün aya benzeyen hayali daima can
içindedir.**

O hayal, akarsuya ayın aksi vurmuş gibidir.

*Bezm-i şevkün içre devr eyler felek bir câmdur
Camda bir cür'adur aşkun şarâbından şafak
Bâki*

**(Ey sevgili!) Felek, seni arzulamanın meclisinde
dönüp dolaşan bir kadehtir. Şafağın kırmızılığı
ise, senin aşkının şarabından o kadehin dibinde
kalmış bir yudumdur.**

*Câm-ı safâ gerekmez dünyâ-yı dîn elinden
Merdâneler şikârı almaz zebûn elinden
Nevî*

Nasıl ki mert kişiler, zavallıların elinden avlarını almazlarsa, bize de bu aşağılık dünyanın elinden mutluluk kadehini almak gerekmez.

*Ziyâ'î şevke geldi gönli bir fânûs-ı hikmetdür
Ki anda rûz u şeb aşk âteşi durmaz yanar tenhâ
Mostarlı Ziyaî*

Şu Ziyaî şevke gelmiş ve artık gönlü bir hikmet fanusuna dönmüştür.

Öyle bir fanus ki, onda gece gündüz sadece ve sadece durmaksızın aşkın ateşi yanmaktadır.

*Halk-ı âlem gül seveydi kâşki bülbül gibi
Ol lebi gonca bana تنها kalaydı gül gibi
Bâkî*

Şu dünya halkı, keşke bülbül gibi gülü seveydi de o gonca ağızlı yalnızca bana kalsaydı.

*Gül hâre düştü sîne-figâr oldu andelîb
Bir hâre bakdı bir güle zâr oldu andelîb
Nâilî*

**Gül dikene düştü, bülbulün bağı yaralandı.
Bülbul, bir dikene bir güle baktı, ağlayıp
inlemeye başladı.**

*Açılmadın incitti seni zârı hezârın
Ey gonce-i ter gönlü müsün bülbul-i zârın
Yahya Bey*

**Ey gül goncası, bir türlü açılmadın; herhalde
bülbulün feryadı seni rahatsız etti.**

**Yoksa şu feryat eden bülbulün gönlü müsün ki
açılmıyorsun?**

*Dil-i mecrûhuma rahm eyle kalsın dâm-ı zülfünde
Şikeste-bâl olan mürgü edip azâd neylersin?
Şeyhülislam Bahayî*

**Yaralı gönlüme acı, bırak zülfünün tuzağı
içinde kalsın.**

**Kanadı kırık bir kuşu azad eyleyip de ne
yapacaksın?**

*Ferhâd'a öz vücûdu dağlarca hâil idi
Yoksa değildi âciz ol Bîsütûn elinden
Nevî*

Ferhat için en büyük engel, dağlar değil, kendi vücudu idi.

Yoksa o Bîsütun dağının karşısında çaresiz değildi.

*Bâkî'yi gül gibi handân ettin evvel lûtf ile
Sonra döndün müptelâ-yı hâr-ı hicrân eyledin
Bâkî*

Önce, Bâkî'yi lütfunla, açılan güller gibi mesut ve bahtiyar ettin;

Sonra vazgeçip onu ayrılık dikenine müptela eyledin.

*Dilde belâ-yı fûrkat başda hevâ-yı vuslat
Dest-i emel yakada tîg-i ecel kafâda
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Gönülde ayrılık belası, başta kavuşma hevesi,
İstek eli yakada, kafada ecel kılıcı durmakta.**

*Devâ ümîdin idüp derd-i yâra n'eyleyeyin
Ölümden özge şifâ yok ne çâre n'eyleyeyin
Yakînî*

**Sevgili derdine deva ümit edip de neyleyeyim?
Ölümden başka şifa yok, ne çare neyleyeyim?**

*Seng gelse yârdan âşık öper başına kor
Gûyiyâ ihsân ider hân-ı keremden nân atar
Şeyhülislâm Yahyâ*

**Sevgiliden taş gelse, âşık onu öper başına koyar,
Sanki iyilik yapar, kerem kapısından ekmek
atar.**

*Olmasan ger cihânda bir dâne
Zülfün olmazdı cân mürgine dâm
Bâkî*

**Eğer dünyada bir tane (kişi/yem) olmasaydın,
Zülfün can kuşuna tuzak olmazdı.**

*Dilde belâ-yı fûrkat başda hevâ-yı vuslat
Dest-i emel yakada tîg-i ecel kafâda
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Gönülde ayrılık belası, başta kavuşma hevesi,
İstek eli yakada, kafada ecel kılıcı durmakta.**

*El-atâş geldi yine tâb-ı temûz-ı şu'le tâb
Reşk-i deşt-i Kerbelâ itti zemîni âfitâb
Fehîm-i Kadîm*

**Susuzluk! Alevler saçan temmuz sıcağı yine
geldi;
Güneş, dünyayı Sahra çölünün kıskanacağı bir
hale getirdi.**

*Temûzun tâbişi şol mertebe düşmüş ki gülzâra
Semeder pâyesi şâyân virilse bülbül-i zâra
Pertev*

**Temmuzun parlayışı gül bahçesine öyle düşmüş
ki,
İnleyen bülbüle semender rütbesi verilse
uygundur.**

*Ne sende mihr ü vefâ var ne bende sabr u karâr
O yok bu yok ne aceb bizden ictinâb itdiin
Bâkî*

**Sende sevgi ve vefa, bende sabır ve sükûn yok,
O yok, bu yok, peki bizden neden uzaklaştın?**

*Rište-i ömrümi mikrâz-ı ecel kesmişdür
Kalmadı meyl-i dilüm âleme kat'â şimdi
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Ecel makası, ömür ipimi kesmiştir.
Gönlümün dünyaya meyli kalmadı.**

*Oklarundan incinürse haste-dil ma'zûr tut
İy kemân ebrû meseldür âdeme eylük batar
Kara Fazlî*

**Bu hasta gönlüm, bakışının oklarından incinirse
hoş gör,
Ey keman kaşlı, meşhur sözdür; iyilik adama
batarmış.**

*Bana kul olsun deyü hâcet ne fermân etmeye
Ben senin çokdan efendim bende-i fermânınam
Nedîm*

**Bana kul olsun diye ferman etmeye ne gerek
var,
Ben çoktan beri senin fermanının kölesiyim.**

*Çü kendün düşdün iy üftâde dil ışka ne aglarsın
Meseldür aglamaz kendü düşen kendü düşensin*

sen
Yakînî

**Ey tutkun gönül, aşka sen kendin düştün ne
ağlarsın!
Meşhur sözdür, kendi düşen ağlamaz, kendi
düşensin sen.**

*Cihân şerbetlerinden bulmaga dil derdine dermân
Tabîbüm tecrîbe kılmadugum bir kâse semm kaldı
Behîştî*

**Ey tabibim, gönül derdime derman bulmak
için,
Cihân şerbetlerinden denemediğim sadece bir
kâse zehir kaldı.**

*Hayfâ ki şâh-sâr-ı murâda sarılmadı
Hâk-i harîm-i dilde biten tâk-i ârzû
Bahâyî*

**Gönlümdeki toprakta yetişen arzu asması,
Yazık ki, muradım ağacına sarılmadı.**

*Derviş olan âşık gerek yolunda hem sâdık gerek
Bağrı onun yanık gerek can gözleri açık gerek
Niyaz-ı Mısri*

*Gam gitse acep mi yine îd-ı Ramazândır
Îd-ı Ramazân revnak-ı bâzâr-ı cihândır
Tâ gâyet-i şeb fâtiha-i vakt-i seherdir
Tâ evvel-i ıyd âhir-i mâh-ı Ramazândır
Günü günden yağ olsun rûze-dârân-ı gam-ı aşkın
Demezler kim bizim de îdımız nevrumuz vardır
Nef'î*

**Gamlarımız gitse şaşılır mı yine Ramazan
bayramıdır**

Ramazan bayramı dünya pazarının ziynetidir

**Ta ki bu dem bizim için gecenin sonu, seher
vaktinin başlangıcıdır**

**Ta ki artık bayramdan hemen öncesi, Ramazan
ayının da sonudur**

**Aşk oruçlularının da bir günü bir gününden
daha ağır geçip dursun**

**Onlar hiç demezler ki bizim de bayramımız,
nevrumuz vardır.**

*Hezârân rûze vü îda irişdüm anı bildüm kim
Firâkun gibi rûze rûz-ı vaslun gibi îd olmaz
Şeyhülislâm Yahyâ*

**Binlerce ramazan ve bayrama eriştim ama artık
anladım ki ayrılığın gibi zor bir oruç,
Sana kavuşmak kadar güzel bir bayram olmaz**

*Savm-ı sivâyı kim tutar
Îd-i visâle ol yiter
Bülbül gibi dâim öter
Gülşen olur kâşânesi
Azîz Mahmûd Hüdâyî*

**Îdiniz saîd olsun. - eski bir bayram tebrik kartı
Kim yardan başkaları için kendini oruçlu gibi
kısıtlar ise, yare kavuşma bayramına o ulaşır,
yuvası gül bahçesi olur kendisi de bülbül gibi
şen şakrak olur.**

*Bilmezem bu hilkat-i âlemde mi insaf yok
Olmadım mı yoksa ben hâlâ sezâ-yı merhamet
AVNÎ*

**Dünya yaratılırken insaf diye bir şey
yaratılmamış mı yoksa ben mi hala merhamete
layık olamadım ?**

**Bunca cefa çekmeme rağmen hâlâ dolmadı mı
çilem...**

*Demezem vuslat ümîdiyle beni şâd eyleyegil
Râzıyım cevır ü cefâ kılmağ için yâd eyleyegil*
AVNÎ

**Ey sevgili vuslat ümidiyle beni şad etmezsın
bilirim bu yüzden senden vuslat
dileyemem..cefalar etmek için de olsa razıyım
yeter ki beni yâd eyle...**

*Zâhîdâ şürb-i yehûd ile görölmez neş'e
Zevk-i rindâneyi bir meygedeye var da gör*
Pertev

**Ey -ibadeti göstermelik ve aşktan yoksun-
zahid! öyle yahudi içimi şarabla -aşk- şarhoşu
olunmaz; sen hele meyhaneye -aşkın ibadetle
vücuda olduğı tekkeye- gel de nasıl sarhoş
olunur nasıl keyiflenilir orda gör**

*Sidreye benzettiğim ayb etme cânâ kaddini
K'anı benzetmekde bundan müntehâsın bilmedim*
Ahmed Paşa

**O sevgilin boyunu sidre ağacına benzetirsem
ayıplamasınlar beni bilmem çünkü daha
yücesini...**

*Ey Necâtî çün olur Mecnun'a hem-dem-her gazâl
Bana neyçün âşinâ ol gözleri âhû değil*
Necâtî Bey

**Ey Necâtî ! yabanlarda dolanan Mecnun'a bile
her an ceylanlar dostluk eder de o ahu gözlü
yâr neden bize hiç bir âşinâlık göstermez...**

*Gözlerin ayn-ı inâyettir kime ede nazar
Kirpiğin sehm-i sa'âdettir kime ola nâsib*
Necâtî Bey

**Ey sevgili! iyiliğin aynası gözlerin kime bakar;
ya kime nasip olur kirpiğin saadet oku...**

*Göz yoludur ki gönül mülküne hûblar girer andan
Dutma ey eşk anı billâh ki aceb râh-güzerdür*
FUZÛLÎ

**Güzellerin gönül mülküne girmesi için göz bir
yoldur;**

**Ey göz yaşı sel olup onu tutma ki o hayrete
şayan bir geçiş yoludur..."**

*Talib-i gülden âlem içre nasibüm hârdur
İnlerem bülbül gibi can u dilüm bilmârdur*

Ta'n-ı düşmen bir yana bir yana cevri-yârdur
Kankı birin diyeyüm bin dürlü derdüm vardur
MUHİBBÎ

**Gülleri dilediğim şu hayatta kismetime düşen
dikenleri oldu..**

**Canı ve gönlü yaralı bir bülbül gibi
durmaksızın inlerim şimdi ..**

**Arsız düşman bir yana; bir yana yarin
eziyetleri.**

**Hangi birini söyleyeyim ki bin türlü derdim var
benim**

Cihânda ‘âşıkun yâ Rab cefâsuz yârı olmaz mı
Mahabbet gül-sitânının gül-i bî-hârı olmaz mı

N’ola bizden yana salınsan ey serv-i hırâmânım
Nihâl-i tâzenün her cânibe refâtı olmaz mı

Cefâsına göre âhir vefâ ider güzel yok mı
Gönüller mülkünün bir ‘adl ider hünkârı olmaz mı

Nikâb-ı kâkülünden ruhların görmez mi ‘âşıklar
Şeb-i kadriün gözi açıklara envârı olmaz mı

Virüp cân u gönül nakdin metâ‘-ı mihnet almağa

Behiştî gam bilâdında belâ bâzârı olmaz mı
BEHİŞTÎ

**Ya Rab dünyada aşğın cefasız bir yari olmaz
mı
Aşkın gül bahçesinde dikensiz gül bulunmaz mı
Ey nazlı salınan servi boylum bizden yana
salınsan n'olur
Taze fidanların her yöne salınması kolay olmaz
mı
Cefası oranında sonradan vefa eden güzel yok
mu hiç
Gönüller ülkesinin hiç adil davranan
hükümdarı olmaz mı
Kakülünün örtüsünden yüzünü aşıklar hiç
görmeyecek mi
Kadir gecesi gözleri açık olanlara nurlar
yağmaz mı
Can ve gönlümüzü ücret olarak verip keder
satın almak için
Ey Behiştî gam memleketinde belâ pazarı
kurulmaz mı**

*Zâlimlere bir gün dedirir kudret-i Mevlâ
"Tallâhi lekad âserek'Allâhü aleynâ"
Ziyâ Paşa*

**Kâlû tallâhi lekad âserekellâhu aleynâ ve in
kunnâ le hâtûn :**

**Dediler ki: “Vallahi, seni Allah bize üstün kıldı.
biz doğrusu büyük suç işlemiştik!” (Yûsuf
Sûresi - 91)**

*Mahv oldu o kasvetli sükûtu gece bitti
Akseylemeye başladı etrâfta âvâz
Neşreyledi âfâka menârât-ı cevâmi'
İlhâm-ı ilâhî gibi bir nağme-i îkâz*

**Mahfoldu o kasvetli suskunluğu, gece bitti
Etrafta sesler yankılanmaya başladı
Ufuklara camilerin minareleri saçtılar
Allahın ilhamı gibi bir uyandırma ezgisi.**

*Câm-ı ‘ışkı nûş iden tâc u ‘asâyı terk ider
Zâhidâ nûş eyle gel gör i’timâd itmez misin
Nev’î*

**Aşkın kadehinden içen tacını ve اساسını bile terk
eder, ey zahid gel iç de gör, yoksa itimat etmez
misin, kaybetmekten korktuğun şeyler mi var ?**

*Dök zülfünü meydâna gel, sür atını ferz-âne gel,
Al dâireni hengâma gel, bülbul senin gül-şen*

senin.

*Yâr, yâr aman aman, 'âşıkınıñ hayli zemân.
Dil muntazır teşrîfine, gel aman aman.*

*Verdin cevâb ünvân ile, yaktın sînem sûzân ile,
Müştâk sana bin cân ile, bülbül senin gül-şen
senin.*

*Yâr, yâr aman aman, 'âşıkınıñ hayli zemân.
Dil muntazır teşrîfine, gel aman aman.*

*Kestin mi târ-ı ülfeti, kırdın mı câm-ı sohbeti,
Çektirme bârî firkati, bülbül senin gül-şen senin.*

*Yâr, yâr aman aman, 'âşıkınıñ hayli zemân.
Dil muntazır teşrîfine, gel aman aman.*

*Hıfzî sana bir bendedir, hem çâker-i kemînedir,
Gönlü gözü hep sendedir, bülbül senin gül-şen
senin.*

*Yâr, yâr aman aman, 'âşıkınıñ hayli zemân.
Dil muntazır teşrîfine, gel aman aman.
Âşık Hıfzî*

**Saçlarını dök, meydana gel. Sür atını, vezir gibi
gel (satranç) . Daireni (saatini) al, zamana gel.**

Bülbül senin, gülşen senin.

**Yar aman aman, aşıkını hayli zaman, gönül
teşrifini bekler, gel artık aman.**

**Bana aşık ünvanı verip cevabını verdin zaten,
göğsümü de ateşlerle yaktın. Özledim seni bin
can ile.**

Bülbül senin, gülşen senin.

**Yar aman aman, aşıkını hayli zaman, gönül
teşrifini bekler, gel artık aman.**

**Dostluk bağı kopardın mı? Sohbet kadehini
kırdın mı? Bari çektirme ayrılığını.**

Bülbül senin, gülşen senin

**Yar aman aman, aşıkını hayli zaman, gönül
teşrifini bekler, gel artık aman.**

**Hıfzî senin bir kölendir, hem de en acizinden,
gönlü gözü de hep sendedir.**

Bülbül senin, gülşen senin.

**Yar aman aman, aşıkını hayli zaman, gönül
teşrifini bekler, gel artık aman.**

*Göz yumup açıncadır ey bîve-i dünyâ-yı dîn
Müddet-i vaslun hayâl-i hâba benzetdüm seni
Sa'îd Giray*

**Ey dul kalmış aşâğılık dünya kadını,
sana kavuşma müddeti göz yumup açıncaya
kadardır, bir rüyaya benzettim seni**

*Dil-i câhilde olmaz nûr-i irfân
Ki nâ-dânın olur kalbi de nâ-dân*

OKÇU-ZÂDE ŞÂHÎ

**Cahillerin gönlünde ilim nuru olmaz bilgisizin
gönlü de cahil olur.**

*Hep maglâta vü lâklâkadır bâtın ü zâhir
Bir nokta imiş asl-ı sühân evvel ü âhir*

RÛHÎ-İ BAĞDÂDÎ

**Bütün ilimler hep saçma sözlerden boş
lakırdılardan ibaretmiş. Sözün aslı
başlangıcında da bitişinde de bir noktadan
ibaretmiş.**

*Zâtında görür sûret-i noksan u kusûrun
Âyîne-i ahvâline her kim nazar eyler*

ABBAS-ZÂDE HAŞMET

**Her kim hareketlerinin aynasına baksa noksan
ve kusurların kendinde olduğunu görür.**

*İnsan oldur ki âyîne-veş kalbi sâf ola
Sinende neyler âdem isen kîne-i peleng...*

BÂKÎ

**İnsan dediğinin kalbi ayna gibi saf ve temiz
olmalı. İnsanın diyorsan insan olanın kalbinde
kaplan kini barınır mı.**

*Fehmetmeyen dekâik-ı nakş-ı sanâyii
İbretsitân-ı âleme a'mâ gelür gider...*

DEFTERDAR ÂTIF

**Şu kainatta dikkat isteyen nakışlı sanatları
anlamayanlar bu dünyaya kör gelmiş kör
gidiyor demektir.**

*Bu âdem didükleri
El ayakla baş değil
Âdem mânâya derler
Sûret ile kaş değil...*

KAYGUSUZ ABDAL

Bu insan dedikleri sadece el ayak ve baştan ibaret değildir. Mana alemine varana insan denir yoksa dış görünüşten ibaret değildir.

*İnsân odur ki ister hem-nev'inin refâhın
İnsânlığa yakışmaz ten'imsiz tenâ'um...*

MUALLİM NÂCÎ

Ancak insanların refahını isteyenler insan olabilirler. Bir şey vermeden insanlardan nimet istemek insanlığa yakışmaz.

*Tohm olmayınca hâk-nişin bulmaz irtifâ'
Olmaz cihânda kimse azîz olmadan zelil*

NÂBÎ

Tohum toprağın altına girmeden boy atmaz. Bunun gibi insanlar da aşağılara inmedikçe dünyada aziz olamazlar.

*Rüsûm-ı lütf u kerem halk içinde mensîdir
Fakat alub verilir bir selâm kalmışdır...*

NÂBÎ

**Alıp verilen bir selamdan başka insanların
birbirine lütuf ve cömertlikte bulunma
gelenekleri unutulup gitmiştir**

*Kimi vicdâna dokundu kimi cism ü câna
Zevk nâmıyla ne yaptım sa peşîmân oldum...*

NAMIK KEMAL

**Zek alma adına ne yaptım sa pişman oldum
çünkü kimi vicdanıma kimisi de bedenime ve
canıma dokundu.**

*Ne sâl iledir ne mâl iledir
Beyim ululuk kemâl iledir...*

NAMIK KEMAL

**Ne yaşla ilgisi vardır ne de mal ile...
Beyim ululuk ancak olgunlukla elde edilir.**

*Tegâfiül gösterüb şermende-i ihsân eder yohsa
Adûdan merd fırsat deminde intikam almaz*

YENİŞEHİRLİ BELİĞ

**Mert insanlar fırsatını bulunca düşmanlarından
intikam almaz, arada düşmanlık yokmuş gibi
iyiliklerde bulunurlar.**

*Çok mukbîli gördüm güler içi kan ağlar
Handân görünen herkesi hürrem mi sanırsın...*

ZİYA PAŞA

**Dıştan gülen öyle bahtiyar insanları gördüm ki
içleri kan ağlar gülüyormuş gibi görünen
herkesi mutlu mu sanırsın.**

*Bir acâib tâlihîm var her işim bozgun düşer
Bülbül için dam kursam içine kuzgun düşer*

ÂŞIK ÇELEBİ

**Öyle garip bir talihim var ki her işim bozgun
düşer. Bülbül için tuzak kursam içine kuzgun
düşer.**

*Merâm ederse Müsebbib bir âdemin kârın
Yed-i teşebbüsünü cüst ü cû eder esbâb*

NÂBÎ

Sebepleri bir araya getiren Allah, eğer insanın bir işi yapmasını murat etmiş ise o işin olması için sebepler yarıştırır.

*Ne sendendir ne bendendir ne çerh-i kîneverdendir
Bu derd-i ser hûmâr-neşve-i câm-ı kaderdendir*

NÂBÎ

**Ne sendendir ne bendendir ne de kindar
felektendir. Bu baş ağrısı kader kadehinin bize
verdiği baş ağrısındandır**

*Gonce lebünden isder idüm söz açam velî
Ol râz-ı nâziüki bilürem kim nihan gerek*

AHMEDÎ

**Gonca dudağından söz açmak
isterdim lâkin, o nazik sırrı bilirim
gizli gerektir.**

*Ben ol hayrân-ı ışkâm ki yitürdüm akl u idrâki
Ne âlemden haberdâram ne kendümden hayâlüm
var*

TAŞLICALI YAHYÂ

**Ben o aşk hayranıyım (aşk
esrarı ile kendimden**

**geçmişim) ki, aklı ve idraki
yitirdim; ne âlemden haberim
var, ne de kendi hâlimi göz
önüne getirebiliyorum.**

*Gittikçe hüsnün eyle ziyâde nigârımın
Geldikçe derdine beter et müptelâ beni*
FUZÛLÎ

**Allah'ımSevgilinin güzelliğini, her geçen zaman
daha da arttır.O daha güzel oldukça beni de
onun âşkına , derdine iyice mübtela et.**

*Güzeller mihribân olmaz demek yanlıştır ey Bākî !
Olur vallahi billāhi hemān yalvarı görsünler.*
BÂKÎ

**Ey Baki güzellerde sevgi ve merhamet olmaz
demek yanlıştır.
Vallahi de billahi de olur, hele aşıklar biraz
yalvarıversinler
Derviş olan aşık olmalı, yolunda da sadık
olmalı,
Onun bağı yanık, can gözleri de açık olmalıdır.**

*Yılda bir olur şeb-i yeldâ velî ey subh-ruh
Âlem-i hecrün igen çokdur şeb-i yeldâları
Behiştî*

**Ey sabah yanaklı sevgili, en uzun gece yılda bir
kez olur,
Ama ayrılık âleminin uzun geceleri çoktur.**

*O dem ki gark ide fülk-i vücûdî bahr-i ecel
Biline dürr-i girân-mâye gibi kıymetümüz
Taşlıcalı Yahyâ Bey*

**Ecel denizi, vücut gemisini batırdığı zaman;
Kıymetimizin değerli inciler gibi olduğu
anlaşılır.**

EY SEVGİLİ

Senin kalbinden sürgün oldum ilkin
Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu
sürgünün bir süregi.
Bütün törenlerin söylenlerin ayinlerin
yortuların disında
Sana geldim ayaklarına kapanmaya
geldim
Af dilemeye geldim affa layikolmasam
da
Uzatma dünya sürgünümü benim

Aşkın bu en onulmazından koparıp
Bir tuz bulutu gibi
Savuran yüregime
Ah uzatma dünya sürgünümü benim
Nice yorulduğum ayakabilarımdan değil
Ayaklarımın belli

Lambalar eğri
Aynalar akrep melegi
Zaman çarpılmış atın son hayali
Ev miras değil mirasın hayaleti
Ey gönlümün doğurduğu
Büyüttüğü emzirdiği
Kus tüyünden

Ve kus sdnden
Geceler ve gndzlerde
Insanliga anit gibi yükseltti
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya srgnm benim

Bütün siirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin
Seni saklamak için görüntülerinden
faydalandım Salome'nin Belkis'in
Bosunaydı saklamaya alısmam öylesine
asikarsın bellisin
Kuslar uçar senin gönlünü taklit için
Ellerinden devsirir bahar çiçeklerini
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun
haberini
Ey gönüllerin en yumusagi en derini
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Yıllar geçti sapan ölümsüz iz birakti
toprakta
Yıldızlara uzanıp hep seni sordum gece

yarilarinda
Çati katlarinda bodrum katlarinda

Gölgendi gecemi aydinlatan essiz lamba
Hep Kanlica'da Emirgan'da
Kandilli'nin kursuni safaklarinda
Seninle söylesip durdum bir ömrün
baharinda yazinda
simdi onun birdenbire gelen
sonbaharinda
Sana geldim ayaklarina kapanmaya
geldim
Af dilemeye geldim affa layik olmasam
da
Ey çagdas Kudüs (Meryem)
Ey sirrini gönlünde tasiyan Misir
(Züleyha)
Ey ipeklere yumusaklik bagislayan
merhametin kalbi
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünümü benim

Daglarin yikilisini gördüm bir Venüs
bardaginda

Köle gibi satildim pazarlar pazarında
Günesin sarardigini gördüm Konstantin
duvarında
Senin hayallerinle yandim düslerin
civarında
Gölgendi yansiyip duran bengisu
pınarında
Ölüm düşüncesinin beni sardigi su anda
Verilmemis hesapların korkusuyla
Sana geldim ayaklarına kapanmaya
geldim
Af dilemeye geldim affa layik olmasam
da

Sevgili
En sevgili
Ey sevgili
Uzatma dünya sürgünüm benim

Ülkendeki kuslardan ne haber vardır
Mezarlardan bile yükselen bir bahar
vardır
Ask celladından ne çıkar madem ki yar
vardır
Yoktanda vardan da ötede bir Var vardır
Hep suç bende değil beni yakip yikan bir
nazar vardır

O sarkiya özenip söylenecek misralar
vardir
Sakin kader deme kaderin üstünde bir
kader vardır
Ne yapsalar bos göklerden gelen bir
karar vardır
Gün batsa ne olur geceyi onaran bir
mimar vardır
Yanmissam külümnden yapılan bir hisar
vardir
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır
Sirlarin sirrina ermek için sende anahtar
vardir
Gögsünde sürgününü geri çağiran bir
damar vardır
Senden umut kesmem kalbinde
merhamet adli bir çinar vardır
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili

SEZAI KARAKOÇ

*

*

*

SU KASİDESİ

*Saçma ey göz eşkden gönlümdeki odlara su
Kim bu denlî dutuşan odlara kılmaz çâre su*

**(Ey göz! Gönlümdeki (içimdeki) ateşlere göz
yaşımdan
su saçma ki, bu kadar (çok) tutuşan ateşlere su
fayda
vermez.)**

*Âb-gûndur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Yâ muhîr olmuş gözümden günbed-i devvâra su*

**(Şu dönen gök kubbenin rengi su rengi midir;
yoksa
gözümden akan sular, göz yaşları mı şu dönen
gök
kubbeyi kaplamıştır, bilemem.)**

*Zevk-ı tîğundan aceb yoh olsa gönlüm çâk çâk
Kim mürûr ilen birağur rahneler dîvâra su*

**(Senin kılıca benzeyen keskin bakışlarının
zevkinden benim gönlüm parça parça olsa buna
şaşılmaz. Nitekim**

**akarsu da zamanla duvarda, yarlarda yarıklar
meydana
getirir.)**

*Vehm ilen söyler dil-i mecrûh peykânun sözün
İhtiyât ilen içer her kimde olsa yara su*

**(Yarası olanın suyu ihtiyatla içmesi gibi, benim
yaralı gönlüm de senin ok temrenine, ok ucuna
benzeyen
kirpiklerinin sözünü korka korka söyler.)**

*Suya virsün bâğ-bân gül-zârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüziün tek virse min gül-zâra su*

**(Bahçıvan gül bahçesini sele versin (su ile
mahvetsin), boşuna yorulmasın; çünkü bin gül
bahçesine
su verse de senin yüzün gibi bir gül açılmaz.)**

*Ohşadabilmez gubârını muharrir hattuna
Hâme tek bahmahdan inse gözlerine kara su*

**(Hattatın beyaz kâğıda bakmaktan, kalem gibi,
gözlerine kara su inse (kör olsa, kör oluncaya
kadar
uğraşsa yine de) gubârî (yazı)sını, senin
yüzündeki
tüylere benzetemez.)**

*Ârizun yâdıyla nem-nâk olsa müjgânum n'ola
Zayi olmaz gül temennâsıyla virmek hâra su*

**(Senin yanağının anılması sebebiyle kirpiklerim
islansa ne olur, buna şaşılır mı? Zira gül elde
etmek
dileği ile dikene verilen su boşa gitmez.)**

*Gam günü itme dil-i bîmârdan tîgun dirîğ
Hayrdur virmek karanı gicede bîmâra su*

**(Gamlı günümde hasta gönlümden kılıç gibi
keskin olan
bakışını esirgeme; zira karanlık gecede hastaya
su
vermek hayırlı bir iştir.)**

*İste peykânın gönül hecrinde şevkum sâkin it
Susuzam bir kez bu sahrâda menüm-çün ara su*

**(Gönül! Onun ok temrenine benzeyen
kirpiklerini iste
ve onun ayrılığında duyduğum hararetimi
yatıştır,
söndür. Susuzum bu defa da benim için su ara.)**

*Men lebün müştâkıyam zühhâd kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelür hûş-yâra su*

**(Nasıl sarhoşa şarap içmek, akli başında olana
da su
içmek hoş geliyorsa, ben senin dudağını
özlüyorum,
sofular da kevser istiyorlar.)**

*Ravza-i kûyuna her dem durmayup eyler güzâr
Âşık olmuş galibâ ol serv-i hoş-reftâra su*

**(Su, her zaman senin Cennet misâli mahallenin
bahçesine doğru akar. Galiba o hoş yürüyüşlü,
hoş
salınışlı; serviye andıran sevgiliye aşık olmuş.)**

*Su yolın ol kûydan toprağ olup dutsam gerek
Çün rakîbümdür dahı ol kûya koyman vara su*

**(Topraktan bir set olup su yolunu o mahalleden
kesmeliyim, çünkü su benim rakibimdir, onu o
yere
bırakamam.)**

*Dest-bûsı ârzûsıyla ger ölsem dostlar
Kûze eylen toprağum sunun anunla yâra su*

**(Dostlarım! Şayet onun elini öpme arzusuyla
ölürsem,
öldükten sonra toprağımı testi yapın ve onunla**

sevgiliye su sunun.)

*Serv ser-keşlük kılur kumrî niyâzından meger
Dâmenin duta ayağına düşe yalvara su*

**(Servi kumrunun yalvarmasından dolayı
dikbaşlılık
ediyor. Onu ancak suyun eteğini tutup ayağına
düşmesi
(yalvarıp aracı olması bu dikbaşlılığından)
kurtarabilir.)**

*İçmek ister bülbülin kanın meger bir reng ile
Gül budağının mizâcına gire kurtara su*

**(Gül fidanı bir hile ile (meşhur gül ve bülbul
efsanesindeki gibi yine) bülbülin kanını içmek
istiyor; bunu engelleyebilmek için suyun gül
dallarının damarlarına girerek gül ağacının
mizacını
değiştirmesi gerekir.)**

*Tıynet-i pâkini rûşen kılmış ehl-i âleme
İktidâ kılmış târîk-i Ahmed-i Muhtâr'a su*

**(Su Hz. Muhammed'in (s.a.v) yoluna uymuş (ve
bu hâli
ile) dünya halkına temiz yaratılışını açıkça
göstermiştir.)**

*Seyyid-i nev-i beşer deryâ-ı dürr-i ıstıfâ
Kim sepüpdür mucizâtı âteş-i eşrâra su*

(İnsanların efendisi, seçme inci denizi (olan Hz. Muhammed'in s.a.v) mucizeleri kötülerin ateşine su serpmiştir.)

*Kılmağ için tâze gül-zârı nübüvvet revnakın
Mu'cizinden eylemiş izhâr seng-i hâra su*

(Katı taş, Peygamberlik gül bahçesinin parlaklığını tazelemek için (ve onun) mucizesinden dolayı su meydana çıkarmıştır.)

*Mu'cizi bir bahr-ı bî-pâyân imiş âlemde kim
Yetmiş andan min min âteş-hâne-i küffara su*

(Hz. Peygamberimiz'in mûcizeleri dünyada uçsuz bucaksız bir deniz gibi imiş ki, ondan (o mucizelerden), ateşe tapan kâfirlerin binlerce mâbedine su ulaşmış ve onları söndürmüştür.)

*Hayret ilen barmağın dişler kim itse istimâ
Barmağından virdüğün şiddet günü Ensâr'a su*

**(Mihnet günü Ensâr'a parmağından su
verdiğini (bir
mucize olarak parmağından su akıttığını) kim
işitse
hayret ile (şaşa kalarak) parmağını ısırır.)**

*Dostı ger zehr-i mâr içse olur âb-ı hayât
Hasmı su içse döner elbette zehr-i mâra su*

**(Dostu yılan zehri içse (bu zehir onun dostu
için) âb-
ı hayat olur. Aksine düşmanı da su içse (o su,
düşmanına) elbette yılan zehrine döner.)**

*Eylemiş her katreden min bahr-ı rahmet mevc-hîz
El sunup urgaç vuzû için gül-i ruhsâra su*

**(Abdest (almak) için el uzatıp gül (gibi olan)
yanaklarına su vurunca (sıçrayan) her bir su
damlasından binlerce rahmet denizi
dalgalanmıştır.)**

*Hâk-i pâyine yetem dir ömrlerdür muttasıl
Başını daşdan daşa urup gezer âvâre su*

**(Su ayağının toprağına ulaşayım diye başını
taştan
taşa vurarak ömürler boyu, durmaksızın
başıboş gezer.)**

*Zerre zerre hâk-i dergâhına ister sala nûr
Dönmez ol dergâhdan ger olsa pâre pâre su*

**(Su, onun eşığının toprağına zerrecikler halinde
ışık
salmak (orayı aydınlatmak) ister. Eğer parça
parça da
olsa o eşikten dönmez.)**

*Zikr-i na'tün virdini dermân bilür ehl-i hatâ
Eyle kim def-i humâr için içer mey-hâra su*

**(Sarhoşlar içkiden sonra gelen bat adrysını
gidermek
için nasıl su içerlerse, günahkârlar da senin
na'tının
zikrini dillerinde tekrarlamayı (dertlerine)
derman bilirler.)**

*Yâ Habîballah yâ Hayre'l beşer müştakunam
Eyle kim leb-teşneler yanıp diler hemvâra su*

**(Ey Allah'ın sevgilisi! Ey insanların en hayırlısı!
Susamışların (susuzluktan dudağı
kurumuşların) yanıp
dâimâ su diledikleri gibi (ben de) seni
özlüyorum.)**

*Sensen ol bahr-ı kerâmet kim şeb-i Mi'râc'da
Şebnem-i feyzün yetürmiş sâbit ü seyyâra su*

**(Sen o kerâmet denizisin ki mi'râc gecesinde
feyzinin
çiyleri sabit yıldızlara ve gezegenlere su
ulaştırmış.)**

*Çeşme-i hurşîdden her dem zülâl-i feyz iner
Hâcet olsa merkadiin tecdîd iden mimâra su*

**(Kabrini yenileyen (tamir eden) mimara su
lazım olsa,
güneş çeşmesinden her an bol bol saf, tatlı ve
güzel
su iner.)**

*Bîm-i dûzah nâr-ı gam salmış dil-i sûzânuma
Var ümîdüm ebr-i ihsânun sepe ol nâra su*

**(Cehennem korkusu, yanık gönlüme gam ateşi
salmış,
(ama) o ateşe, senin ihsan bulutunun su
serpeceğinden
ümitliyim.)**

*Yümn-i na'tünden güher olmuş Fuzûlî sözleri
Ebr-i nîsândan dönen tek lü'lü şeh-vâra su*

**(Seni övmenin bereketinden dolayı Fuzûlî'nin
(alelâde)
sözleri, nisan bulutundan düşüp iri inciye dönen
su
(damlası) gibi birer inci olmuştur.)**

*Hâb-ı gafletden olan bîdâr olanda rûz-ı haşr
Eşk-i hasretten tökende dîde-i bîdâra su*

**(Kıyamet günü olduğu zaman, gaflet
uykusundan uyanan
düşkün (yahut aşık) göz, (sana duyduğu)
hasretten su
(gözyaşı) döktüğü zaman,)**

*Umduğum oldur ki rûz-ı haşr mahrûm olmayam
Çeşm-i vaslun vire men teşne-i dîdâra su*

**(O mahşer günü, güzel yüzüne susamış olan
bana vuslat
çeşmenin su vereceğini, beni mahrum
bırakmayacağını
ummaktayım.)**

Fuzûlî

*

*

*

*

BÜLBÜL KASİDESİ

**İsmi Sübhan virdin mi var?
Bahçelerde yurdun mu var?
Bencileyin derdin mi var?
Garip garip ötme bülbül**

**Bilirim âşıksın güle
Gülün hâlinden kim bile.
Bahçedeki gonca güle
Dolaşıp söz atma bülbül.**

**Bilirim âşıksın verde,
Cünûnun var gâyet serde.
Şu sînemde olan derde
Bir de sen dert katma bülbül.
Pervâz olup uçar mısın,
Deniz deryâ geçer misin?
Bencileyin nâ-çâr mısın?
Sen de hâlin söyle bülbül.**

**A bülbülüm uslu musun,
Kafeslerde besli misin?
Bencileyin yaslı mısın?
Garip garip ötme bülbül.**

**YUNUS vüçûdun pâk derken,
Cihanda mislin yok derken,
Seher vakti "Hakk Hakk" derken
Bizi de unutma bûlbûl**

YUNUS EMRE

*

*

*

BENİ CANDAN USANDIRDI

*Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı
Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı*

Sevgili beni candan usandırdı, cefadan usanmaz mı?

Âhımdan gökler yandı, dileğimin mumu yanmaz mı?

*Kamu bîmârına cânân deva-yı derd eder ihsan
Niçün kılmaz bana derman beni bîmar sanmaz mı*

**Sevgili, bütün hastalarının derdine ilaç veriyor,
Bana niçin ilaç vermiyor? Beni hasta sanmıyor mu?**

*Şeb-i hicran yanar cânım döker kan çeşm-i
giryânım
Uyarır halkı efgânım kara bahtım uyanmaz mı*

**Ayrılık gecesinde canım yanar, ağlayan gözüm kanlı yaş döker,
Feryadım halkı uyandırır, kara bahtım uyanmaz mı?**

*Gûl-i ruhsârına karşı gözümden kanlı akar su
Habîbim fasl-ı güldür bu akar sular bulanmaz mı*

**Yanağının gülüne karşı gözümden kanlı su akar
(kan ağlarım)
Sevgilim! Bu gül mevsimidir, akar sular
bulanmaz mı?**

*Gâmım pinhan tutardım ben dedîler yâre kıl rûşen
Desem ol bî-vefâ bilmem inanır mı inanmaz mı*

**Ben gamımı gizli tutardım,”sevgiliye aç”
dediler,
desem o vefasız acaba inanır mı? İnanmaz mı?**

*Değildim ben sana mâil sen ettin aklımı zâil
Beni tan eyleyen gafîl seni görgeç utanmaz mı*

**Ben sana meyletmiş değildim, aklımı sen yok
ettin;
Beni kınayan gafîl seni görünce utanmaz mı?**

*Fuzûlî rind-i şeydâdır hemîşe halka rüsvâdır
Sorun kim bu ne sevdâdır bu sevdâdan usanmaz mı*

**Fuzûlî çılgın bir rinttir, daima halkın diline
düşmüştür;
Sorun ki, bu nasıl sevdadır? Bu sevdadan
usanmaz mı? Fuzûlî**

İBRET AL!

**Zahirde aç gözünü sahraya bak ta ibret al,
Şu direksiz kubbe-i elvâna bak ta ibret al,
Zikr-i Mevlâ ile her dem kalbini saf eyleyip,
Daim ayna-i dünyaya bak ta ibret al.**

**Arif isen çekme zerrece fenâ'nın mihnetin,
Herkesin Yâr-ı Hûdâ'dır elbet verir kısmetin,
Görmek istersen Cenab-ı Kibriya'nın hikmetin,
Her gün seher vakti kalk deryaya bak da ibret
al.**

**Kande gitti, geldiler; bunca dünyaya
kahraman,
Bir birine fend edip onlarda oldu imtihan,
Yel götürdü tahtını hani Süleyman'ı zaman,
Aç gözünü devleti İskender'e bak da ibret al.**

**Derviş Yunus gel güvenme bu fânî mihnetine,
Bu dünya bir zilletir, aldanma ziynetine,
Padişah olsa da derler er kişi niyetine,
Var musallada yatan mevtaya bak da ibret al.**

ÖLEYİM

*Şaha sinün camâliini göreyim andan öleyim
susamışam visâlüne ireyüm andan öleyim*

**Ey şah senin gül yüzünü göreyim sonra öleyim.
Susamış vuslatına ereyim sonra öleyim.**

*Bunca zemân lebün için saçun karanusundayam
Âb-ı hayât kandadur sorayum andan öleyim*

**Bunca zaman dudağın için saç karalığındayım.
Abı hayat nerededir sorayım sonra öleyim.**

*Dün gice düşde ben sini binüm ile görür idüm
Bu düşümün ta'bîrini yorayum andan öleyim*

**Dün gece düşte ben seni benim ile görür idim.
Bu düşümün tabirini sorayım sonra öleyim**

*Bezî-i ezelde ireli cânuma ışkî hüsniniün
İremedüm varamadum ireyim andan öleyim*

Ezel bezminde erele canıma aşkı güzelliğinin.

Eremedim varamadım ereyim sonra öleyim.

*Canum u aklum u gönül zülfün içinde yitdiler
Teşviş eğer olmaz ise tarayım ondan öleyim*

**Canım ve aklım ve gönül saçın içinde yittiler.
Güceniklik olmaz ise tarayım sonra öleyim**

Kadı Burhaneddin

*

*

*

TUYUĞ

*Hakka şükür koçların devrânıdır
Cümle âlem bu demün hayrânıdır
Gün batardan gün toğan yire değün
Işk eriniün bir nefes seyrânıdır*

**Güzelin işi azarlamak ve naz etmek olur.
Gözleri büyücü cadı,gamzeside ortalığı
karıştırıcı olur.
Ey gönül!Sen bütün bunlara tahammül
et,sabret;
Çünkü, sevgiliye kavuşmak zamanla,yavaş
yavaş olur.**

Kadı Burhaneddin

*

*

*

*

EY SABA

*İlet benim selâmumu dildâra iy sabâ
Arz eylegil peyâmumu ol yâra iy sabâ*

**Ey saba, benim selamımı sevgiliye ilet
Ey saba haberimi o sevgiliye arz eyle
(sevgili, aşğın gözünde sultan gibidir, onun için
arz eylegil tabiri kullanılmış)**

*Dağıt benefşe saçları gül yanağ üstine
Saçgıl abîr ü anberi gülzâra iy sabâ*

**Menekşe saçları gül yanakları üzerine dağıt, ey
saba
Güzel kokuları gül bahçesine dağıt
(sevgilinin saçları kokusu ve şekli yönünden
açık istiare yoluyla menekşeye
benzetilmiş. Sevgilinin yüzü de açık istiare
yoluyla gül bahçesine benzetilmiş.)**

*Pinhân var yariün tapusına varursan
Gösterme kendözini sen ağyâra iy sabâ*

Sevgilinin huzuruna gidersen gizlice git.

Kendini başkalarına gösterme

*Çün gizlî râzuma seni ben mahrem eyledüm
Billâh eytme râzımı deyyâra iy sabâ*

**Madem ki ben seni gizli sırrıma ortak ettim.
Allah aşkına sırrımı kimseye söyleme**

*Bîçâreliğümi benim ol yâre arza kıl
Bâşed ki bula derdüme bir çâre iy sabâ*

**Ey saba! benim ne kadar çaresiz olduğumu o
sevgiliye arz et.
Ola ki derdime çare bulsun**

*Vuslat gülüne ırmez elüm pes niçesi ben
Bunca tahammül eyleyem ol hâra iy sabâ*

**Ey saba! vuslat gülüne elim varmıyor.
Öyleyse ben ne zamana kadar bu şekilde o
dikene tahammül edeceğim
(sevgiliye kavuşmak açık istiareyoluyla vuslat
gülüne benzetilmiş,rakip de yine açık
istiareyoluyla hâraya(dikene)
benzetilmiştir.ayrıca gazelin genelinde
kullanılan iy sabâ sözü de nida sanatıdır.)**

*Digil ki ahmedi'ye niçe zahm urasın
Gammâz gamzelü gözi mekkâre iy sabâ*

**Ey saba! de ki gammaz, nazlı bakışlı, hilekar!
Ehmedi'yi daha ne kadar yaralayacaksın**

AHMEDİ

*

*

*

GEL GEL Kİ SENDEN AYRU BU AYŞUN SAFASI YOH

*Gel gel ki senden ayru bu ayşun safâsı yoh
Hoş görelüm bu ömri ki dehrün vefâsı yoh*

**Gel gel ki senden ayrı bu yeme içmenin sefası,
zevki yok.
Bu ömrü hoş görelim çünkü dünyanın vefası
yok**

*Bir dem bu ömr dâdını zevk ile virelüm
Elden gelüriken ki cihânun bekâsı yoh*

**Bir an zevk ile bu ömrün hakkını verelim.
Elimizden gelirken(bunu yapalım) çünkü dünya
fanidir.**

*Yiğrek durur hezâr riyâ ehl-i sûfiden
Bir saf aşk eri kim işinde riyâsı yoh*

**Riyakar olmayan saf bir aşk eri
Bin riya ustası sofudan iyidir**

*Ol yâr vaslını kılarım dâimâ heves
Dünyede gönlümün dahi ayruk hevesi yoh*

**Daima o yare ulaşmayı diliyorum,
Gönlümün dünyada bundan başka arzusu yok**

*Sabr eyle aşk derdine çâre diler isen
K'ol derde çâre sabrdur ayruk devâsı yoh*

**Eğer aşk derdine çare istiyorsan sabret,
Çünkü o derde çare sabırdır, başka tedavisi yoktur.**

*Aşkun yolunda menzile nicesi iriser
Ol kim belâ vü mihnete sabr ü rızâsı yoh*

**Belaya ve sıkıntıya sabır ve rızası olmayan,
Senin aşkının yolunda nasıl hedefe ulaşabilir**

*Her kim bu yolda varlığını terk eyleye
Bir ömr-i câvidân bula k'anun fenâsı yoh*

**Bu yolda varlığını terk eden,
Fenası olmayan ebedi bir ömür bulur.**
*Mâşûka vaslını dileyen cevre sabr ide
Dünyâde râhat ola mı k'anun anâsı yoh*

**Sevilene ulaşmayı dileyen cevre sabr eder,
Dünyada sıkıntı çekmeden rahat olunur mu?**

*Çoh haste dil esîri var ol câzû gözleriün
İllâ ki ahmedî bigi bir mübtelâsı yoh*

**O cadı gözlerinin çok hasta gönüllü esiri var
Ama ahmedi gibi bir müptelası yok.**

AHMEDÎ

*

*

*

*

MUHİBBİ YİM HOŞ HALİM!

*Celis-i halvetim, varım, habibim mah-ı tabanım
Enisim, mahremim, varım, güzeller şahı sultanım*

**Benim birlikte olduğum, sevgilim, parıldayan
ayım,
Can dostum, en yakınım, güzellerin şahı
sultanım.**

*Hayatım hasılım, ömrüm, şarab-ı kevserim, adnim
Baharım, behçetim, rüzum, nigarım verd-i
handanım*

**Hayatımın, yaşamımın sebebi cennetim, kevser
şarabım
Baharım, sevincim, günlerimin anlamı,
gönlüme nakşolmuş resim gibi sevgilim, benim
gülen gülüm,**

*Neşatım, işretim, bezmim, çerağım, neyyirim,
şem'im
Turuncu u nar u narencim, benim şem-i şebistanım*

**Sevinç kaynağım, içkimdeki lezzet, eğlenceli
meclisim, nurlu parlak ışığım, meşalem.
Turuncum, narım, narencim, benim
gecelerimin, visal odamın aydınlığı,**

*Nebatım, sükkerim, genc,m, cihan içinde bi-rencim
Azizim, yusufum varım, gönül mısırındaki hanım*

**Nebatım, şekerim, hazinem, cihanda hiç
örselenmemiş, el değmemiş sevgilim.
Gönlümdeki mısırın sultanı, hazret-i yusufum,
varlığımın anlamı**

*Stanbulum, karamanım, diyar-ı milket-i rumum
Bedahşanım ve kıpçağım ve bağdad'im,
horasanım*

**İstanbulum, karamanım, bütün anadolu ve rum
ülkesindeki diyara bedel sevgilim.
Değerli lal madeninin çıktığı yer olan
bedahşan'im ve kıpçağım, bağdadım,
horasanım**

Saçı varım, kaşı yayım, gözü pür fitne, bimarım

*Ölürsem boynuna kanım, meded he na-
müsülmanım*

**Güzel saçım, yay kaşım, gözleri ısıl ısıl fitneler
koparan sevgilim, hastayım!**

**Eğer ölürsem benim vebalim senin boynunadır,
çünkü bana eza ederek kanıma sen girdin, bana
imdad et, ey müslüman olmayan güzel sevgilim.**

*Kapında çünkü meddahım, seni medh ederim daim
Yürek pür gam, gözüüm pür nem, muhibbi yim hoş
halim!*

**Kapında, devamlı olarak seni medh ederim, seni
överim, sanki hep seni öğmek için
görevlendirilmiş gibiyim.**

**Yüreğim gam ile, gözlerim yaşlarla dolu, ben
muhibbiyim, sevgi adamıyım, bana bir şeyler
oldu, sarhoş gibiyim. bir hoş hale geldim.**

MUHİBBİ

*

*

*

Halk İçinde Mu'teber Bir Nesne Yok Devlet Gibi.

*Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi*

**Halk arasında devlet kadar itibarlı bir başka
şey yoktur.**

**Ama, dünyada bir nefeslik sıhhat gibi saadet ve
zenginlik olmaz.**

*Saltanat didükleri ancak cihân gavgâsıdır
Olmaya baht ü se'âdet dünyede vahdet gibi*

**Saltanat dedikleri sadece bir dünya kavgasıdır.
Cihanda vahdet gibi talih ve mutluluk yoktur.**

*Ko bu 'ıyş ü 'işreti çüñkim fenâdur 'âkıbet
Yâr-i bâkî ister isen olmaya tâ'at gibi*

**Bu yiyip içmeleri bırak, çünkü işin sonu
kötüdür.**

**Eğer ebedî bir sevgili istersen ibadet gibisi
yoktur.**

*Olsa kumlar sağışınca 'ömriñe hadd ü aded
Gelmeye bu şîşe-i çerh içre bir sâ'at gibi*

**Ömrünün sonu ve günleri adedi kumlar
sayısınca olsa da,
Bu felek şişesinde bir saat gibi gelmez.**

*Ger huzûr itmek dilesen ey muhibbî fârig ol
Olmaya vahdet cihânda kûşe-i 'uzlet gibi*

**Ey muhibbî! eğer huzur bulmak istiyorsan her
şeyden el etek çek;
Çünkü dünyada uzlet köşesi gibi yalnızlık
bulunmaz.**

MUHİBBİ

*

*

*

MÜJDE EY BİÇARE DİL

*Müjde ey bîçare dil kim nâzla dilber gelür
Hicr içinde mürde iken yine cisme cân gelür*

**Ey çaresiz gönül, müjdeler olsun sevgili naz ile
yanına gelir.**

**Ayrılık içinde ölmüşken, ölmüş bedene can
gelir.**

*Girye ile gözlerüm Ya'kup-veş a'mâ idi
Rûşen adlı gün gibi çün Yûsuf-ı Kenan gelür*

Gözlerim ağlamaktan Yakup gibi kör olmuştu.

Şimdi gün gibi aydınlandı. Çünkü Kenan Yusuf'u gelir.

*Ey dil-i şûrîde bülbül gibi efgân eyle kim
Ol letâfet ma'deni ol gonca-i handân gelür*

**Ey perişan gönül, bülbül gibi sende ağlayıp inle.
Zira o boşluk madeni, o gülen gonca gelir.**

*Firkât ile hâlûmi sorsan şehâ görsen ne der
Dem olur kim yâş yirine gözlerimden kan gelür*

**Ey pâdişah, eğer sensiz, ayrılık ile halimi
sorarsan,
Zaman olur gözlerimden yaş yerine kan gelir.**

*Bu harâb olmuş gönül ma'mûr olısardur yine
Ey Muhibbî nâz ile çün ol şeh-i hûbân gelür.*

**Ey Muhibbî, bu harap olmuş gönül yine
yapılacaktır.
Çünkü naz ile güzeller padişahı gelir çeker.**

MUHİBBİ

*

*

*

Haddeden Geçmiş Nezâket Yâl ü Bâl Olmuş Sana

*Haddeden geçmiş nezâket yâl ü bâl olmuş sana
Mey süzülmüş şişeden ruhsâr-ı al olmuş sana*

**Nezaket, kuyumcuların altını tel halinde
incelttiği araçtan (haddeden) geçerek senin
boyunu posunu oluşturmuş.
Şarap, şişeden süzülerek yanağındaki allığı
oluşturmuş.**

*Bûy-i gül taktîr olunmuş nâzın işlenmiş ucu
Biri olmuş hoy birisi dest-mâl olmuş sana*

**Gülün kokusu damıtılmış nâzın ucu mendil gibi
işlenmiş:
Biri huyunu biri mendilini oluşturmuş.**

*Sihr ü efsûn ile dolmuştur derûnun ey kalem
Zülfü Hârut'un demek mümkün ki nâl olmuş sana*

**Sen öyle büyülü şeyler yazıyorsun ki ey kalem,
Büyücü Harut'un saçı senin kalemini
oluşturmuş.**

*Şöyle gird olmuş firengistan birikmiş bir yere
Sonra gelmiş gûşe-i ebrûda hâl olmuş sana*

**Senin kaşının kenarındaki ben,
Bütün dünya ülkelerinin güzel kızlarına
denktir.**

*Ol büt-i tersâ sana mey nûş eder misin demiş
El amân ey dil ne müşkilter suâl olmuş sana*

**O putatapan sana “Şarap içer misin?” diye
sormuş. Aman yarabbi, ne zor, çözülmesi ne
güç bir soru sormuş sana. (Tezat sanatı var. Bir
yandan sevgili şarap sunuyor, diğer yandan ise
Müslüman ve şarap yasak).**

*Sen ne câmin mestisin âyâ kimin hayrânısın
Kendin aldırdın gönül noldun ne hâl olmuş sana*

**Sen hangi kadehten sarhoş olmuşsun, acaba
kime hayransın?
Ey gönül, ona sen bağlandın, ne oldun, bu halin
nedir? (Bunu sen istemedin mi?)**

*Leblerin mecrûh olur dendân-ı sîn-i bûseden
La’lin öptürmek bu hâletle muhâl olmuş sana*

Dudakların “sin” harfinin dişlerinden dolayı yaralanır (Senin dudakların o kadar naziktir ki, “bûse” sözcüğündeki “sin” harfinin dişi andırır başlangıcından dolayı yaralanır). Bu yüzden, ateş gibi kırmızı olan o dudaklarını öpmek imkansızdır.

*Yok bu şehir içre senin vasf ettiğin dilber Nedîm
Bir perî-sûret görünmüş bir hayâl olmuş sana*

**Ey Nedim! Senin anlattığın gibi böyle güzel bir kadın bu şehirde yok.
Olsa olsa sana bir perinin yüzü görünmüştür**

NEDİM

*

*

*

Gülbün-i Iyş Demed Saki-i Gül-izar kü?

*Gülbün-i iyş demed saki-i gül-izar kü?
bad-ı bahâr mivezed bâde-i hoş-güvar kü?
her gül-i nevzi gül-ruhi yâd hemi küned veli
güş-i sühan şinev kûca dide-i itibar kü?*

**Zevk ve neş'e meclisinin gül fidanı yeşerirken /o
gül yüzlü sâkî nerede
Bahar rüzgârı esmekte ama /hoş kokulu kevser
şarabı nerede
Her yeni yeşeren gül fidanı /o gül yüzlüyü
hatırlatmakta
Ama, söz duyup anlayacak kulak nerede /
Baktığından ders alacak göz nerede**

*meclis-i bezm-i iyşra galiye-i murat nist
ey dem-i subh-i hoş nefes nâfe-i zülf-i yar kü?
ey şahid-i kudsi-ki keşed bend-i nikabet
vey mürğ-i behişt-i ki dihed danevü âbet*

**Bu zevk ve eğlence meclisinde / muradımız olan
güzel koku yok
Ey hoş nefesli sabâ yeli /sevgilinin zülfünün
kokusu nerede
Ey mukaddes sevgili, yüzündeki nikâbı kim
açar senin
Ve ey cennet kuşu, senin dâneni ve suyunu kim
verir**

Hafız Post

*

*

*

*

Ağlasa Derd-i Derûnum Çeşm-i Giryânım Sana

*Ağlasa derd-i derûnum çeşm-i giryânım sana
Âşikâr olurdu gâlib râz-ı pinhânım sana*

**(Sevgili!) İçimdeki dertler ile, yaş dolu gözlerim
senin için ağlayacak olsa, (gönlümdeki) gizli
sırlarım (gözyaşlarıma) gâlip gelir ve (sırlar)
sana aşikâr olurdu.**

*Mesned-i hüsn üzre sen ben hâk-i rehde pâymâl
Mûr hâlin nice arz ede Süleyman'ım sana*

**Sen güzellik tahtında (oturuyorsun): bense
yolunun toprağında pâymâl (ayaklar altında)
kalmışım. Hâl bu iken a Süleyman'ım, sana bir
karınca (denli âciz olan) durumumu nasıl arz
edeyim? ' Divân edebiyatında Süleyman
ihtişâmı; karınca da acziyet ve zayıflığı temsil
ettiği için şair de kendini karınca; sevgilisini
Süleyman olarak nitelendirmiştir.'**

*Şem'i gör kim meclisinde ağlayıp başdan çıkar
Hoş yanar yıkılır ey şem'-i şebistânım sana*

Muma da bak! Senin (bulunduğun) meclisinde ağlayıp baştan çıkmakta. Ey odamı aydınlatan! O mum senin için ne de hoş yanıp yıkılıyor. 'Mum yanarken, baştaki fitilin kenarlarından ağıyormuş gibi akar. Şair buna gıpta ediyor ve onu sevgilinin aşkı ile baştan çıkmış veya o uğurda başını vermiş olarak gösteriyor.'

*Subh gibi sâdık olduğum gam-ı aşkında ben
Gün gibi rûşen durur ey mâh-ı tâbânım sana*

Ey ay gibi parlayan sevgilim! Benin sana karşı, aşkının yolunda sabah kadar sâdık olduğum, (doğrusu) gün gibi âşikârdır.

*Dün rakîbin cevri ni men' eyledin ben hastadan
Eyledi te'sir gûyâ âh u efgânım sana*

Dün rakiplerimin, aşkının hastası olan bana yaptıkları eziyetleri meneyledin. Galiba âh ve feryatlarım sana tesir etmiş!

*Zahm-ı hicrân şerhi çün mümkün değildir dostum
Sîne-çâkinden haber versin girîbânım sana*

**Dostum! Anlaşılan o ki (bağrımındaki) ayrılık
yarasının şerh etmek mümkün görünmüyor.
(Bari) açık duran şu yakam, (aşkından dolayı)
göğsümdeki (şerha şerha olmuş) yarıkları sana
göstereyim (de insafa gel!)**

*Eyleme gönlün gözü'n cevri ile Avnî'nin harâb
Dürr ü gevherler verir bu bahr ile kânım sana*

**(Sevgilim!) Eziyetlerinle Avnî'nin gözlerini ve
gönlünü harap etme! Zira bu deniz (gibi coşkun
gözlerim) , sana inciler; bu maden ocağı (gibi
gönlüm) de mücevherler sunar.**

Avnî (Fatih Sultan Mehmet)

*

*

*

Bağ-ı Dehrin Hem Hazânın Hem Bahârın Görmüşüz

*Bağ-ı dehrin hem hazânın hem bahârın görmüşüz
Biz neşâtın da gamın da rûz-gârın görmüşüz*

**Dünya bahçesinin hem de sonbaharını hem de
ilkbaharını görmüşüz;
Biz neşenin de kederin de (çağını, zamanını)
görmüş, yaşamız**

*Çok da mağrûr olma kim meyhâne-i ikbâlde
Biz hezâran mest-i mağrûrun humârın görmüşüz*

**ikbâl (Baht açıklığı) l meyhanesinde Çok da
mağrur olma ki
Biz binlerce gurur sarhoşunun ayıldıktan
sonraki sersemliğini (de) görmüşüz.**

*Top-ı âh ı inkisâra pâ-y-dâr olmaz yine
Kişver-i câhın nice sengin hisârın görmüşüz*

**Biz yüksek mevki, ikbal ülkesinin nice taştan
(sağlam) yapılmış kalesini gördük; bunların hiç
biri inkısar (beddua) âh'larının topu karşısında
dayanıp ayakta kalamdı.**

*Bir hadeng-i can-güdâzı âhdır sermâyesi
Biz bu meydânın nice çâbü-k-süvârın görmüşüz*

**Biz bu meydanınnice usta binicilerini gördük
ki;**

**Can eriten bir ah okuna mal olmuş (bir ah
okuyla yere düşmüştür.)**

*Kâse-i deryûze tebdîl olur câm-ı murâd
Bu bezmin Nâbiyâ çok bâde-hârın görmüşüz*

**Ey Nabi ! Biz bu içki meclisinin nice şarap
içenlerini görmüşüzdür ki;
'Murat' içtikleri kadeh, dilenci çanağı haline
gelmiştir.**

NÂBÎ

*

*

*

*

EY DOST!

*Cefâların bana bildüm vefâyımış ey dost
Bu fikri kim ben iderdüm hatâyımış ey dost*

**Bana cefa yaptığını düşünüyordumbu hata imiş.
Ey dost, cefalarının bana feva olduğunu
anladım.**

*Irağa salma kapundan beni ki Merve hakı
Tavâf-ı Ka'be-i kûyun safayımış ey dost*

**Beni kapından uzaklaştırma Merve hakkı senin
Mahallenin Kabe'sini dolanmak safa imiş ey
dost**

*Düşümde zülfünü gördüm diyu sevinmiş idüm
Gözüme hod görinen ejderhâyımış ey dost*

**Rüyamda saçını gördüm diye sevinmiştim
Meğer gözüme görünen ejderhaymış ey dost**

*Ümîdi zülfüne tutmuş idüm velî bildüm
O dahî ömr gibi bî-vefâyımış ey dost*

**Ümidimi saçına bağlamıştım ama anladım ki,
O da ömür gibi vevasızmış ey dost.**

*İrişmek ister idi hân-ı vâsfına lîkin
Hemen nâsib-i Cem âhir duâyımış ey dost.*

**Vuslat sofrasına ulaşmak istiyordu, lakin,
Cem'in nasibi hemen sonunda dua imiş ey dost**

CEM SULTAN

*

*

*

Gönlüm Esîr-i Çâh-ı Zenahdân Olup Gider

*Gönlüm esîr-i çâh-ı zenahdân olup gider
Bî-çâre neylesün yiri zindân olup gider*

**Gönlüm çene çukurunun esiri olmaktadır
Çaresiz ne yapsın yeri zindan olmaktadır.**

*Gün yüzlüler hevâsına düşen bulut gibi
Yile virüp karârını giryân olup gider*

**Gün yüzlü güzellerin arzusuna düşenler
Bulut gibi kararını yele verip ağlamaktadır.**

*Zülfün misâfiritse beni ta'n değil ki müşg
Çinden bu cevri ile ciğeri kan olup gider*

**Saçların beni misafir etse şaşılmaz zira müşk
saçına
Çinden bu eziyetle ciğeri kan olarak gelir.**

*Sünbül saçun seher yili seyrân idüp gelür
Reyhân hatun kohusına hayrân olup gider*

**Seher rüzgarı sümbül saçlarını seyran edip gelir
Reyhan senin kokulu ayva tüylerine hayran
olup gider.**

*Ol şem'-i cem' giceleri ağlatmağa beni
Meclislere rakîb ile handân olup gider*

**O topluluğun ışığı geceleri beni ağlatmak için
Meclislerde rakip ile gülüp oynamaktadır**

*Çevgân salarsa turraların top yirine ger
Yüz baş ayakda her yana galtân olup gider*

**Senin saçının kıvrımları çevgan salarsa top
yerine
Yüz tane baş ayakta her tarafa yuvarlanır**

*Ahmed düşer kalem gibi sevdâ-yı zülfüne
Kim ilden ile bî-ser ü sâmân olup gider*

**Ahmed kalem gibi senin saçının sevdasına düşer
İlden ile zavallı bir şekilde gezinip duru.**

AHMED PAŞA

*

*

*

Bana Allah'im Gerek

Neyleyim ben dünyayı, bana Allah'im gerek

Gerekmez mâsivâsi, bana Allah'im gerek

Ehli dünya dünyada, ehli ukbâ ukbâda

Her biri bir sevdada, bana Allah'im gerek

Dertli dermanın ister, kullar sultanın ister

Âsik cananın ister, bana Allah'im gerek

Fâni devlet gerekmez, türlü ziynet gerekmez

Haksiz Cennet gerekmez, bana Allah'im gerek

Mecnûn ister Leylâ'yi, Vâmik özler Azrâ'yi

Nidem gayri sevdayı, bana Allah'im gerek

Bülbül güle eder zâr, pervâneyi yakmış nâr

Her kulun bir derdi var, bana Allah'im gerek
Beyhude hevâyi ko, Hak'ki bulagör yâhu
Hüdâî'nin sözü bu, bana Allah'im gerek

AZİZ MAHMUD HÜDÂÎ HAZRETLERİ

*

*

*

*

CENNETİM OLURMUSUN

Elini tutsam, dünyanın öbür ucuna benimle birlikte gelir misin?

Bekle desem, dünyanın bir ucunda beni bekler misin?

Denizimde fırtınalar çıktığında limanım olur musun?

Karanlık bastırdığında deniz fenerim, hava açınca yıldızlarım olur musun Bulutlar göğü kapladığında pusulam?

Mihengim, turnusol kağıdım olur musun?

Yüreğimin suyu bulandıkça onudurultacak iksirim?

Kapılar kapandığında kapım, yollar aşındığı vakit yolum, saklanmak istesem duvarım olur musun? özgürlüğüm ve mapusanem? Üşürsem evim olur musun? yorganım, ana kucağım?

çölümde vaha olur musun? vahamda hurma ağacım?

Dağın tavşanı, çölün ceylanı, gecenin hayalleri bağrına bastığı gibi beni bağrına basar mısın?

şak şak yarılrsa bile gökten umudunu kesmeyen kıraç tarlalar gibi umut bağlar mısın bana?

Gitmek istersem kanatlarım olur musun?

Kalmak istersem ayağında prangam?
Hurilerim olur musun? kudret helvam ve
bıldırcınım?
Soğanda sarımsakta gözüm yok, tih çölü
sürgününde gözüm yok.
Ateş almaya gidersem, kırk vakit sonra dönsem
bile aynı yerde beni bekliyor olur musun?
Kavmim beni terk ederse ve ben kavmimden
kaçarsam,
bir kez arkana bakmadan arkamdan gelir misin?
Ot bitmeyen bir vadide yalnızca Allah'a emanet
edip gidersem,
sen de beni kınamaksızın O'na güvenir ve say eder
misin?
Ümidimi kaybettiğim anda ümidim, neş'emi
kaybettiğim zamanlarda coşkum,
kalbim işgale uğrarsa halaskârım ve rehberim olur
musun?

Arkadaşım, yoldaşım, sırdaşım, enîsim,
huzûrum, sürûrum, nûrum, zînetim, nîmetim,
cennetim olur musun?

*

*

*

Mevlid-i Şerif

ALLAH - ADIN BAHİRİ

Mefhar - i Mevcudât, Hazret-i Fahr-i Alem
Muhammed Mustafâ râ Salevât

Allâh adın zikredelim evvela
Vacib oldu cümle işte her kula

Allâh adın her kim ol evvel anâ
Her işi âsan eder Allâh anâ

Allâh adı olsa her işin önü
Hergiz ebter olmaya anın sonu

Bir kez Allâh dese şevkile lisan
Dökülür cümle günah misli hazan

İsm-i pâkin pâk olur zikreyleyen
Her murada erişir Allâh diyen

Aşk ile gel imdi Allâh diyelim
Dert ile göz yaş ile ah edelim

Ola kim rahmet kıla ol padişah
Ol Kerimü ol Rahimü ol ilâh

Birdir ol birliğine şek yokdürür

Gerçi yanlış söyleyenler çok dürür

Cümle alem yok iken ol var idi
Yaradılmıştan Gani Cebbâr idi

Var iken ol yok idi ins-ü melek
Arşü ferşü ayü güm hem nüh felek

Sün ile bunları, ol var eyledi
Birliğine cümle ikrar eyledi

Kudretin izhâr edüp hem ol Celil
Birliğine bunları kıldı delil

"Ol!" dedi bir kere var oldu cihan
"Olma!" derse, mahv olur ol dem hemân

Haşre dek ger denilirse bu kelâm
Nice haşr ola, bu olmaya temâm

Pes Muhammeddir bu varlığa sebeb
Sıdk ile ânın rızasına kıl taleb

Ey azizler işte başlarız söze
Bir vasiyet kılarız illa size

Ol vasiyyet kim derim hem tuta
Mis gibi kokusu canlarda tüte

Hakk Teala rahmet eyleye anâ
Kim beni ol bir dua ile anâ

Her kim diler bu duada buluna
Fatiha ihsan ede ben kuluna *

* Mevlid-i Şerif-in müellifi Merhum Süleyman
Süleyman Çelebi Hazretleri'nin ruhu için ve bu
satırları okuyan, dinleyen, okumasına sebep
olanlardan yaşayanların ruhu makamlarına, ahirete
göçmüş olanlarının ruhlarına El-Fatiha.

HAK TEALA BAHİRİ

Hak Teala çün yaratdı Ademi
Kıldı Ademle müzeyyen alemi

Ademe kıldı feriştehler sücud
Hem anâ çok kıldı ol lûtf issi cûd

Mustafa nurunu alnından kodu
"Bil habibim nurudur bû nur dedi"

Kıldı o nur anın alnında karar
Kaldı anın ile nice ruzigâr

Sonra Havva alnına nakletdi bil
Durdu anda dahi nice ayü yıl

Şit doğdu anâ nakletti bu nur
Anın alnında tecelli kıldı nur

Erdi İbrahimi İsmaille hem
Söz uzanûr eğer kalanın der isem

İşbu resm ile müselsel muttasıl
Ta olunca Mustafa'ya müntekil

Geldi çün ol rahmeten lil'alemin
Vardı nur anda karar etti hemin

"Ger dilersiz, bulasız oddan necât
Aşk ile, derd ile edin essalat"

VİLADET BAHİRİ

Şefiul'usati fî yevmil'arasat, Hazreti-i Ahmedü
Mahmudû Muhammed Mustafa râ Sâlevat

Amine hatun Muhammed annesi
Ol sadeften doğdu ol dür danesi

Çünkü Abdullah'dan oldu hâmile
Vakt erişdi hefte vü eyyam ile

Hem Muhammed gelmesi oldu yakîn
Çok alametler belirdi gelmedin

Ol Rebiul evvel ayı nicesi
On ikinci gice isneyn gecesi

Ol gice kim doğdu ol hayrûl beşer
Anesi anda neler gördü neler

Dedi gördüm ol Habibin ânesi
Bir acep nur kim güneş pervanesi

Berk urup çıktı evimden nagehan
Göklere dek nur ile doldu cihan

Gökler açıldı ve feth oldu zulem
Üç melek gördüm elinde üç alem

Biri meşrik biri mağribde anın
Biri damında dikildi Kâ'benin

Bildim anlardan kim ol halkın yeği
Kim yakın oldu cihana gelmeği

Bildim anlardan ki ol halkın beyi

Kim yakın oldu cihanâ gelmeyi

İndiler gökten melekler saf ü saf
Kabe gibi kıldılar evim tavaf

Hem hava üzre döşendi bir döşek
Adı Sündüs, döşeyen anı melek

Çün göründü bana bu işler ayân
Hayret içre kalmış idim ben hemân

Yarılıp çıktı divardan nagehan
Geldi üç huri banâ oldu ayan

Bazıları derler ki ol üç dilberin
Asiye'ydi biri ol meh-peykerin

Biri Meryem hatun idi aşikâr
Birisi hem hûrilerden bir nigâr

Geldiler lutf ile ol üç mehcebin
Verdiler bana selam ol dem hemin

Çevre yanıma gelip oturdular
Mustafayı birbirine muştular

Üç alem dahi dikildi üç yere
Her birisin edeyim nerden nere

Dediler oğlun gibi hiç bir oğul
Yaradılalı cihan gelmiş değil

Bu senin oğlun gibi kadri cemil
Bir anâya vermemiştir ol Celil

Ulu devlet buldun ey dildare sen
Doğuserdir senden ol hulki hasen

Bu gelen ilm-i ledün sultanıdır
Bu gelen tehvid-i irfan kânıdır

Bu gelen aşkına devreyler felek
Yüzüne müştakdürür ins ü melek

Bu gice ol gicedir kim, ol şerif
Nur ile alemleri eyler latif

Bu gice şâdân olur erbâb- dil
Bu giceye can verir eshab-ı dil

Rahmeten lil'alemindir mustafa
Hem şefiu'l-muznibindir mustafa

Vasfını bu resme tertib etdiler
Ol mübarek nuru tergib ettiler

Amine eder çü vakt oldu tamam

Kim vücuda gele ol hayrül enam

Susadım gayet hararetten kati
Sundular bir cam dolusu şerbeti

Şerbeti karşımda tutdu hûriler
Bunu sana verdi Allah dediler

Kardan ak idi ve hem soğuk idi
Lezzeti dahi şekerde yok idi

İçtim anı oldu cismim nura gark
Edemedim kendimi nurdan fark

Geldi bir ak kuş kanâdiyle revan
Arkamı sıvadı kuvvetle heman

Doğdu ol saatte ol sultan-ı din
Nura gark oldu semavat ü zemin

Sallü aleyhi sellimü teslima
Hatta tenali cennetten ve naima

Essalatü vesselamü aleyke Ya Resulallah
Esselatü vesselamü aleyke Ya Habiballah
Essalatü vesselamü aleyke
Ya Seyyidel-evveline velâhirin.

MERHABA BAHİRİ

Yaradılmış cümle oldu şadüman
Gam gidip alem yeniden buldu can

Cümle zerrat-i cihan edip seda
Çağrısuben dediler kim merhaba

Merhaba ey âl-i sultan merhaba
Merhaba ey kan-i irfan merhaba

Merhaba ey sırr-ı fûrkan merhaba
Merhaba ey derde dermân merhaba

Merhaba ey bülbül-i bağ-ı Cemâl
Merhaba ey derde derman merhaba

Merhaba ey mah-ü hürşid-i Hüda
Merhaba ey Hakk'dan olmayan cüdâ

Merhaba ey asi ümmet melcei
Merhaba ey çaresizler eşfai

Merhaba ey can-ı bâki merhaba
Merhaba uşşaka saki merhaba

Merhaba ey kudreti ayn-ı Halil
Merhaba ey has-ı mahbub-u Celil

Merhaba ey rahmeten lil'alemin
Merhaba sensiz şefia'l müznibin

Merhaba ey Padişah-ı dū cihân
Senin için oldu kav Nile mekan

Ey cemali gün yüzü bedr-i münir
Ey kamû düşmüşlere sen dest-gir

Dest-girisin kamu üftadenin
Hem penahı bende-vü azadenin

Ey gönüller derdinin dermanı sen
Ey yaradılmışların sultanı sen

Sensin ol sultan-ı cümle enbiya
Nur-i çeşm-i evliya vü asfiya

Ey risalet tahtının sen hatimi
Ey nübüvvet mührünün sen hatemi

Çünkü nurun ruşen etdi ale mi
Gül cemalin gülşen etdi ale mi

Oldu zail zulmet-i cehl-ü dalâl
Buldu bâğ-ı marifet ayn-i kemal

Ya Habiballah bize imdad kıl
Son nefes didarın ile şad kıl

Ger dilersiz, bulasız od-dan necât
Aşk ile, derd ile edin es-salat

Çünkü ol mahbub-i Rahman ü Rahim
Kıldı dünyayı cemalinden naim

Birbirine muştalayıp her melek
Raksa girdi şevk ü şadından felek

İşbu heybetten Amine hub rû
Bir zaman aklı gidüp geldi gerû

Gördü gitmiş huriler hiç kimse yok
Görmedi oğlun tazarru kıldı çok

Huriler aldı tasavvur kıldı ol
Hayret içre çok tefekkür kıldı ol

Çevre yanın isteyü kıldı nazar
Gördü kimbir köşede hayrû'l-beşer

Şöyle Beytullaha karşı ol Resul
Yüz yere vurmuş ve secde kılmış ol

Secdede başı dili tahmid eder

Hem kaldırmış parmağın tehvîd eder

Debrenür dudakları söyler kelâm
Anlayamazdım ne derdi ol hümmam

Kulağım ağzına verdim dinledim
Söylediği sözü ol dem anladım

Der ki ey Mevlâ yüzüm tuttum sanâ
Ya İlâhi ümmetim ver- gil banâ

Ümmetim dedi sanâ çün Mustafa
Ver salavat sen de anâ bul safa

Miracî Hazreti Peygamber

Sahibü'l hullet-i vettaç, verakib'ül büraki fi leyleti'l
mir'ac Hazret-i Ahmed-i Mahmud-ü Muhammed
Mustafa ra salevat

Gel beri ey aşk od'una yanıcı
Kendüyi maşuka aşık sanıcı

Dinle gel mir'acın ol şahın ayan
Aşık isen aşk oduna durma yan

Bir düŕenbih gecesi tahkik haber
Leyle-i kadr idi o gece meğer

Ol hümayun bahtı ol kadri yüce
Ümmühanın evine vardı gece

Anda iken nagehan ol yüzü ak
Cennete var dedi Cebrail Hak

Bir murassa taç ve bir hulle kemer
Hem dahi al bir burak-ı muteber

Ol habibime ilet binsin anâ
Arşımı seyreylesin görsün beni

Cebrail çün cennette vardı revan
Gördü kimin kırk burak otlar heman

İçlerinden bir burak ağlar kati
Yemez, içmez, kalmamış hiç takati

Gözlerinden yaşı ceyhun eylemiş
Ciğerini dert ile hun eylemiş

Dedi Cebrail nedir ağladığın
Hüznile can ü ciğer dağladığın

Baki yoldaşın yeyip içip gezer
Sen inilersin, canın ne sezer?

Dedi bırk bin yıl durur kim ya emin
Aşk durur banâ yemek, içmek hemin

Nagehan bir ün işitti kulağım
Ol zamandan bilmezem sağı solum

Ya Muhammed deyuben çağırdılar
Bir seda birden yürekler deldiler

Ol zamandan bilmezem kim nolmuşam
Ol adın ismine aşık olmuşam

Yüreğim içinde eridi yağım
Aşık oldu görmeden bu kulağım

Cenneti başıma aşkı dar eder
İşimi veleyl-ü nehar üş zar eder

Gerçi zahir cennet içinde duraram
Ma'nide narın azabın görürem

Ger eremezsem visaline anın
Uruserem terkini can ü tenin

Cebrail eder buraka ey burak
Verdi Hak maksudunu kılma fırak

Kimde kim aşkın nişanı vardurur

Akibet maşuka anı er görür

Gel beru maşukuna er göreyim
Yüreğin zahmine merhem urayım

Aldı cebrail burakı ol zaman
Ta Cenab-ı Ahmede geldi heman

Hak selam etti sanâ ey Mustafa
Kim mübarek hatırın bulsun safa

Dedi kim gelsin konuklarım anı
Arşımı seyreylesin, görsün beni

Bu gece zahir olur esrar-ı Hak
Gösteriserdir sanâ didar-ı Hak

Zemzem ile doldu kevn ile mekan
Arşa varır dediler Fahr-i Cihan

Hem sekiz cennet kapısı açtılar
Alemin üstüne rahmet saçtılar

Gel gidelim Hazrete ya Mustafa
Muntazırdır anda ashab-ı safa

Sanâ cennettten getirdim bir burak
Deveti Rahmandurur eyle yirak

Durdu yerinden hemanden Mustafa
Kodu tacı başına ol pür safa

Çekti ol demde burakı Cebrail
Önüne düştü anâ oldu delil

Tarfetül'ayn içre ol şahı harem
Geldi Kudse erdi vü bastı kadem

Enbiya ervahı karşı geldiler
Mustafaya izzet ikram kıldılar

Pes geçip Mihriba ol hayrû'l enam
Enbiya ervahına oldu imam

İki rekat kıldı Aksada namaz
Öyle emretmiş idi ol bi niyaz

Ol gece durmadı ceylan eyledi
Şöyle kim eflaki seyran eyledi

Her biirnden türlü hikmet gördü ol
Ta ki vardı Sidreye erişti ol

Cebrailin durağıdır ol makam
Nüh felek ta kim turalıdan nizam

Kaldı Cebrail makamında hemin
Dedi anâ Rahmeten lil alemin

Bilmezem bu yollrı ben nideyim
Kim garibem bunda kande gideyim

Cebraile dedi Resule ey Habib
Sanmagil bu yerde sen garib

Senin için yaratıldı nüh felek
İns ü cinnü, hur ü cennet hem melek

Bundan hatmoldu benim seyrangahım
Maverasından dahi yok ââhım

Ban böyle emredübtür Zülcelal
Açmayam ben bundan öte perrü bâl

Eğer geçem bir zerre denlu ileru
Yanârım baştan aşağı ey ulu

Dedi Cebraile ol şah-ı cihan;
Pes makamında dur imdi sen heman

Rah-ı aşkta kim sakınır canını
Ol kaçan görse gerek canânını

Çün ezelden banâ aşk oldu delil
Yanâr isem yanâyım ben ey Halil

Rah-ı aşk sanma gafıl serseri

Belki katmer nesnedir vermek seri

"Ger dilersiz, bulasız oddan necât
Aşk ile, derd ile edin essalat"

Söyleşirken Cebraîl ile kelam
Geldi Refret önüne verdi selam

Aldı ol şah-ı cihanı ol zaman
Sidreye gitti vü getirdi heman

Gördü gök ehli ibadette kamu
Her biri bir türlü taatte kamu

Kim tehlil ü kimi temcid okur
Kimi tesbih ü kimi tahmid okur

Kimi kıyamda kimi kılmış rükû
Kimi Hakka secde kılmış ba huşû

Kimisini aşk-ı Hak almış durur
Valehü hayran'ü mest kalmış durur

Hep gök ehli cümle karşı geldiler
Mustafaya izzet ikram kıldılar

Merhaba ya muhammed dediler
Ey şefaât kân-ı Ahmed dediler

Her biri kutladı mi'racını
Dediler giydin saadet tacını

Yürü kim meydan senindir bu gece
Sohbeti sultan senindir bu gece

Ermedi evvel gelen bu devlete
Kimse layık olmadı bu ri'fate

Çünkü kamusun görüp geçti öte
Vardı erişti ol ulu hazrete

Bi hurufu lafs-ı sazt ol padişah
Mustafaya söledi bî ıstibah

Dedi kim mahbubu matlubun benem
Sevdiğin can ile mabudun benem

Gece gündüz durmayıp istediğin
Nola kim görsem cemalin dediğin

Gel Habibim sanâ aşık olmuşam
Cümle halkı sanâ bemde kılmışam

Ne muradın var ise kılam reva
Eyleyem bir derde bin türlü deva

Mustafa dedi ya rabbenalalemin
Ey hatabuşu atası çok kerim

Ol zaif ümmetlerin hali ne ola
Hazretine nice anlar yol bula

Gece gündüz işleri isyan kamu
Korkarım ki yerleri ola tamu

Ya İlâhi hazretinden hacetim
Bu durur kim olan makbul ümmetim

Hak Tealadan erişti bir nida
Ya Muhammed ben sanâ kıldım ata

Ümmetini sanâ verdim ey Habib
Cennetimi anlara kıldım nasib

Ey habibim nedir ol kim diledin
Bir avuç toprağa minnet eyledin

Ben sanâ aşıkı olucak ey latif
Senin olmaz mı dü alem eş şerif

Zatıma mir'at edindiğim zatını
Bile yazdım adım ile adını

Hem dedi kim ya Muhammed ben seni
Bilürem göremeğe doymazsın beni

Liyk varıp davet et kullarımı

Ta gelüben göreler didarımı

Tarfet-ül ayn içere ol Fahri cihan
Ümmühanı evine geldi heman

Her ne vaki oldu ise serseter
Cümlesin ashabına verdi haber

Dediler ey kible-i İslam-ı din
Kutlu olsun sanâ mir'ac-ı güzün

Biz kamumuz kullarız sen şahsın
Gönlümüz içinde ruşen mahsın

Ümmetin olduğumuz devlet yeter
Hizmet kıldığımız izzet yeter

Evvel Andık

Evvel andık anı kim evveldir ol
Evveline bulmadı hiç akl yol

Evvelin ol evvelidir bigûman
Ahirin hem ahiridir cavidan

Çünkü Hak evvelliğin bildik ayan
Dinle imdi kılayım sûn'un beyan

Hak Tela ne yarattı evvela
Cümle mahlukattan kim evvel ola

Mustafa nurunu evvel kıldı var
Sevdi anı ol kerimü girgidar

Her ne türlü kim saadet vardürür
Yahşi hu, gerekli adet vardürür

Hak sanâ verdi mükemmel eyledi
Yaradılmıştan mufaddal eyledi

Andan oldu her nihan-ü aşikar
Arş-ü ferş-ü yerde gökte ne ki var

Ger Muhammed olmaya idi ayan
Olmayıserdi zemin ü asuman

Hem vesile olduğu için ol Resul
Ademin Hak tevbesini kıldı kabul

Ger Muhammed gelmeseydi aleme
Tac-i izzet ermez idi Ademe

Nuh anıçün buldu hem garktan necat
Dağı doğmadan göründü mûcizat

Cümle anın dostluğuna adına

Bunca izzet kıldı Hak ecdadına

Ceddi olduğıün anın hem Halil
Narı cennet kıldı anâ ol Celil

Hem dahi Musa elindeki asa
Oldu anın hürmetine ejderha

Ölmeyip İsa gök'e buldu yol
Ümmetinden olmak için idi ol

Gerçi kim bunlar dahi mürseldürür
Lîk Ahmed ekmelü efdaldürür

Çün temenni kıldılar Haktan bular
Kim Muhammet ümmetinden olalar

Sünnetin tut ümmeti ol ümmeti
Ta nasip ola sanâ Hak rahmeti

SÜLEYMAN ÇELEBİ

*

sanma şâhım__herkesi sen__sadıkân-e__yâr olur
herkesi sen__dost mu sandın__belki ol_ağyâr olur.
sadıkâne__bel-ki ol__âlem-de__serdâr olur
yâr olur__ağyâr olur__serdâ-r olur__dâldâr olur

Yavuz Sultan Selim'in bu şiirinde
şiir soldan sağa okunduğu gibi
sırasıyla birinci mısradan itibaren,
bölünmüş kelimeleri alt alta getirdiğimizde
yine anlam bütünlüğü bozulmadan
şiir bütünlük içinde yukarıdan aşağı da sırasıyla
aynen okunmuş olur.Divan şiirnin ilk örneğidir.